

**„ÓVODÁSAINKÉRT”
A BAKSAI ÓVODA**

**PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

2024.

1. BEVEZETŐ

Köszönöm a gyerekeknek, akik minden nap vidámságot varázsolnak az arcunkra, és tudjuk, mindent meg kell tennünk azért, hogy szeretetteljes gondoskodásban nevelkedjenek fel. Az ő személyiségük kibontakoztatása, és esetenként, hátrányaik sikeres csökkentése, megváltoztathatja életszemléletüket. Mit visz magával tőlünk egy óvodás gyermek?: **Érzéseket! Arra törekszünk, hogy az érzések, amit hátrahagyunk, pozitívak legyenek.**

Köszönöm minden szülőnek, aki szívesen megismerkedik a Baksai Óvoda Pedagógiai Programjával.

Köszönöm kollégáimnak, akik lelkesen segítettek, ötleteket adtak, a Pedagógiai Program átdolgozása során. Újra bebizonyosodott, hogy együtt, egymást segítve, bármilyen akadályt sikerülhet átugrani.

Pedagógiai Programunk elnevezése:” Óvodásainkért”

Programunk elkészítésénél, figyelembe vettük az óvodai nevelés országos Alapprogramját. A Baksai Óvoda nevelőtestülete Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - Óvodai nevelés játékkal, mesével című - programja irányelvei alapján készült, melyet kiegészítettük, saját arculatunkra formáztuk.

Arculatunk: **Nevelés a mese erejével**, a mindennapos mesehallgatás során. Saját, intézményi módszer kidolgozása, az ismeret átadásra. Innováció beépítése a Programba. Az innováció, a kidolgozott módszer, a Pedagógiai Programunkban olvasható.

A Program módosítások ideje: 2004,2010,2013,2018,2023,2024

1.1 A program készítésének módja

Törvényi háttér:

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII-17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 326/2013 (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997 (IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
 - 401/2023 (VIII.30.) Kormányrendelet a 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
 - 402/2023 (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerint felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, az esélyteremtési intézményrészre való jogosultság szempontjából
- 18/2024 (IV.4.) BM Rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

Pedagógiai Programunknál elsődlegesen, az Alapprogramot vettük figyelembe

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti pedagógiai programját: vagy átvész és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;

b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

A Pedagógiai Program tartalmazza:

- Azokat a nevelési feladatokat, amelyek biztosítják az óvodáskorú gyermekek fejlődését, közösségi életre való felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, esélyteremtést, a sajátos nevelési igényű gyermekek és az etnikai kisebbségi gyermekek fejlesztését, tehetséggondozás, fenntarthatóság, valamint a saját arculatunk módszertanát, valamint az innovációnkat.

2. Helyzetelemzés

Baksa Község

Baranya vármegye középső részén terül el, a Mecsek, a Villányi-hegység és az Ormánság között. Régi falurésze völgyben, az új falu pedig egy fennsíkon terül el. A község északnyugati határában szőlőművelés folyik. Jelentős a mező- és erdőgazdálkodás.

A szomszédos települések: észak felől Pécsbagota és Zók, északkelet felől Görcsöny, délkelet felől Kisdér és Hegyszentmárton, dél felől Tengeri, nyugat felől Téseny, északnyugat felől pedig Velény. A legközelebbi városok: Pécs, Szentlőrinc, Harkány és Siklós.

Története

Első írásos említése 1247-ből származik, amely *Baxa*, néven említi a települést. A Baksa helynév személynévi eredetű, a *Boksa*, *Bogsa* régi szláv névből ered.^{[5][6]} Az első okiratokban a *kovászdí vár* (hajdani Valkó vármegye, mai Horvátország) katonanépei tulajdonában állt, területe pedig magába foglalta a mai Tengeri települést is. A patakot (régén Malomárok) *Dobonuk* néven említik.

A török hódoltság során a szomszédos Rádfával ellentétben nem pusztult el, Területe a török katonai-polgári közigazgatás alatt, 1543-tól a mohácsi szandzsákhhoz tartozott, majd 1600-tól a nagykanizsai beglerbég kormányzása alá került. 1627-ben az akkori pécsi püspök, Dávid Pál birtokai között említik, 1664 után pedig a Zrínyi-Draskovich család birtokolta ezt a területet; 1675-ben Zrínyi Miklós második feleségének birtokjegyzékéből bukkan elő a község neve.

A magyar szabadságharc után a Habsburg birodalom alapvető közigazgatási változásokat vezetett be Magyarországon, elrendelte a megyék járásokra való felosztását, csendőrkerületeket állított fel, majd a jegyzőségek rendjét is szabályozta. Baksa ekkor a Szentlőrinci járáshoz került, a járás három olyan településének egyikeként, ahol csendőrség is létesült, illetve jegyzőséget is felállítottak Baksai székhellyel, melyhez egy időben nem kevesebb, mint 11 település tartozott, mintegy 3200 fős összlakossággal.

Az első világháborút követő években antant megszállás alatt állt, ezután a rövid életű Szerb-Magyar Köztársaság része lett.^[9]

A második világháború után, a zsidóság deportálásával és sokuk haláltáborokban történt meggyilkolásával jelentősen csökkent a község lakossága. Ezután a tanács, majd a termelősövetkezet létrejött, az utóbbi erőszakos növény- és állatbehajtása sokakat űzött el a településről.

*Wikipédia

A polgármesteri hivatal

1957-ben alapították meg az *Ezüstkalász Mezőgazdasági Termelősövetkezetet*, amely az évtizedek során mind nagyobb sikereket ért el, ezzel országos ismeretséget szerezve a községnek. Baksa még ebben az időben is a környék központi települése maradt, a szomszédos kisebb falvak lakóinak munka- és lakóhelyet biztosítva. A szövetkezet 1993-ban szűnt meg.

Lakosságának száma 2023.-ban 774 fő volt. Tíz évre visszamenőleg a népesség aránya jelentősen nem változott, az előző évhez képest növekvő tendenciát mutat. Ez betudható, az új építési telkek kialakításának, új utca létrehozásának.

Ennek köszönhetően, a fiatal családalapítók körében, megnövekedett a gyermekvállalási kedv, így az óvoda létszáma, folyamatos növekedést mutat. Kisdér, és Tengeri községekben a fiatal kisgyermekes családok beköltözése megnövekedett, ez is pozitívan hat a gyermeklétszámunkra.

Víztorony a parkban

- A főút mellett álló **római katolikus** templomot az **1990-es évek** elején társadalmi összefogással építették **Szent Márton** tiszteletére.
- Az új faluközpontban álló téglavíztorony **1963**-ban épült. Ma már nem üzemel. **Park** veszi körül.
- A régi faluközpontban, a Hősök terén áll a **világháborúk** áldozatainak emlékszobra.
- Horgásztó (a **Kossuth Lajos** utca felől megközelíthető)

„Óvodásainkért”

3. Az óvoda adatai:

Az Óvoda hivatalos elnevezése: Baksai Óvoda

7834 Baksa Rádfai u. 2.

Az óvoda pontos címe, telefonszáma: 7834 Baksa, Rádfai u. 2.

Tel: (72) 372-027

Email: ovodabaksa@gmail.com

OM azonosító: 201977

Az óvoda fenntartója: Baksai Intézményfenntartói Társulás /Baksa, Kisdér, Ócsárd, Tengeri, Téseny, községek önkormányzatai/

Óvodai férőhelyek száma: 75

Óvodai csoportok száma: 2 csoport

Csoportok szerkezete: Vegyes

Az óvoda igazgatója, a program benyújtója: Horváthné Dömse Mónika

3.1. Az óvoda környezeti sajátosságai, helyzetkép

Milyen a mi ovink?

Óvodánk 1978-ban épült, három csoport ellátására alkalmas, körzeti feladatokat ellátó, részben önállóan gazdálkodó intézmény. Baksa község, a fenntartói társulásba tartozó községek –, valamint a környező településekből intézményünkbe jelentkező óvodáskorú gyermekek ellátásáról gondoskodik. A gyermekek létszámából megközelítőleg 50 % bejáró, magas a szociokulturálisan hátrányos környezetből érkező gyermekek száma, így a gyermekek

gondozása kiemelt feladat. A gyermekvédelmi feladatokat a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma és családi környezete határozza meg, ezért óvodánkban az **esélyteremtési** program is kiemelt szerepet kap.

Személyi feltételeink: 4
szakvizsgázott
óvodapedagógus, 2
végzettséggel rendelkező
dajka.

Barátságos, családias, Baksa központjában helyezkedik el. Mellette a háziorvosi rendelő, a családi napközi, szemben vele, az általános iskola található. Az elhelyezkedésünk sajátossága miatt, nagyon jól tudjuk működtetni, az óvoda-iskola átmenetet. Elkísérjük az elsősöket a tanévnyitóra, és átadjuk az elsős tanító néninek őket. Részt veszünk a gyerekekkel az iskolai programokon, karácsonyi fényfestés, gyermeknap, bemutató óra, óvodai ballagás. A gyerekek teljesítményének nyomon követése érdekében, az első osztályosok, félévi eredményeiről, írásos dokumentációt kapunk az iskolából. Ez a visszacsatolás, számunkra is nagyon fontos.

Tőlünk 3 perc sétára, a park, amit egy éve újított fel az önkormányzat, és teljes mértékben gyermekközpontúvá tettek. Taposóösvényt, ugróiskolát, évszakoknak megfelelő dekorációt, betonozott autópályát alakítottak ki. Nagy öröme szolgál az óvodásoknak, és a helyi kisgyermekes szülőknek egyaránt.

Tíz perc sétára az óvodától, játszótér, és a helyi Integrált Közösségi Szolgáltató Tér található. Az Ikszt, a Baksai Önkormányzat rendezvényszervező intézménye, így meghívásaiknak eleget téve, az óvodásokkal együtt, részt veszünk a helyi rendezvényeken, falu karácsonyon, anyák napján, pipitér fesztiválon. Az Integrált közösségi Szolgáltató Tér dolgozói, ellátogatnak az óvodába, a magyar népmese világnapja alkalmából, és interaktív mese délelőttöt rendezünk.

Helyi lehetőségeinket figyelembe véve, kihasználunk minden lehetőséget, hogy élményhez, tapasztalatokhoz juttassunk a gyerekeket.

Az óvoda udvarára nagyon büszkék vagyunk! Két részre osztott, füves, nagy terület, közepén bitumen felülettel borított, hosszú járda vezet az ajtóig. Előszeretettel használják a gyerekek, az aszfalt kréta rajzoláshoz. Az udvar jobb oldalán, hat darab, modern, nagymozgást fejlesztő, udvari játékot telepítettünk, folyamatosan, 2015 óta. A játékokat három évente minősítettjük, a törvényi előírásoknak megfelelően. **A fenntarthatóság, és a környezettudatosság** jegyében, az 1978.-ban kialakított nyolcszögletű beton medencénkől, 2016.-ban, díszkertet alakítottunk ki a gyerekekkel.

A kertet, egy nagyméretű eozin béka díszíti. Örökzöldeket, talajtakaró növényeket ültettünk bele. A kertet folyamatosan gondozzuk. A járda jobb oldalán magasra nőtt tuják díszítik, melyeken **gyöngybaglyok** élnek. Védett baglyainkat, minden évben **természetvédők számlálják.**

Az udvar bal oldalán, három udvari játék található, melyek szintén európai uniós szabványnak megfelelő, modern játékok. Mellettük egy császárfafa, valamint, egy csavart törzsű díszfafa adja az árnyékot. Az idei évben ültettünk még egy díszfát. Az őszy folyamán, még négy darab fa kerül ültetésre, az udvar bal oldalára. Ezen kívül játéktároló, hajó alakú nagy homokozó, padok, focikapuk, focilabdák, homokozó játékok, tollas ütők biztosítják a gyerekek mozgásfejlődését.

Az óvoda 1978.-ban épült. A 2015.-ös évtől, napjainkig folyamatos, nagymértékű felújításokat végeztünk. Baksa község önkormányzata, 2015.-ben pályázatot nyert, az óvoda épületének szigetelésére, valamint külső nyílászárók cseréjére. Ezáltal a sikerült a tűzifa vásárlással takarékoskodni. Következő évben, óvodai költségvetésből, kicseréltük az óvoda tetőszerkezetét. **Környezetvédelem, és fenntarthatóság** szempontjából nagyon fontos volt, hisz 2015 előtt palatető borította az intézményt. A felújításokat ezt követően az óvoda belső tereivel folytattuk, óvodai költségvetésből.

- Teljes belső burkolatcsere, a gyermekcsoportokban, folyosón, gyermek mosdókban, gyermek és felnőtt öltözőkben.
- Beltéri ajtók cseréje, modern arculatúra
- Szúnyoghálós redőnyök kerültek az intézmény összes ablakára
- Szalagfüggönyt szereltettünk, szintén minden ablakra
- Gázfűtést bevezettünk az intézménybe

- Gyermek bútorok cseréje (asztalok, székek, ágyak, csoportszoba bútorzata, öltözők bútorzata, szőnyegek)
- Beépített szekrények cseréje
- Az intézmény hosszú folyosóján, az oldal burkolat cseréje
- Mesesarok kialakítása
- IKT alkalmazás feltételeinek megteremtésére: 4 db laptop, 2 db tablet a gyerekeknek, okos tv, mindkét csoportba, nagy teljesítményű hangszórók, színes nyomtatók
- 25 darab, modern radiátorvédő rács
- Felújítottuk az óvoda utcafronti kerítésének lábazatát, szigetelést kapott
- mindezek mellett, minden évben vásároltunk, legalább egy új udvari, nagymozgást fejlesztő játékot
- Örökbe fogadok egy ovit kezdeményezéséből, sokat profitáltunk. Karácsonyi ajándékot a gyerekeknek, ruhákat a hhh. hh-s gyerekeknek, élményhez juttatás. Három alkalommal 3 d mozielőadás az óvodában.
- Kialakításra került egy logopédiai szoba
- Modern, vezeték nélküli porszívókat vásároltunk

A fenntarthatóság jegyében: A 2023.-as nevelési évben megtörtént, az intézmény villamos vezeték hálózatának a teljes cseréje. Előző évben lecseréltettük a lámpatesteket, energiatakarékos darabokra. Kicseréltettük, az elavult villanyóra szekrényt. Alkonykapcsolókat szereltettünk fel az intézményre. A 2024-es évben csatlakoztunk a Happy Hét programhoz.

3.2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

Az óvodai nevelés nyelve magyar. Az óvodai nevelés szakasza, a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Óvodánk gyermekközpontú, családias légkörben működő intézmény, melyben a gyermekek egész napos játék során folyamatos napirendben, az általuk kezdeményezett tevékenységek közben szereznek ismeretet. A gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítésére szolgálnak a játék, mese, vers, ének, mozgás, munka, ábrázolási lehetőségek, a külső világ megismerése. A tevékenységformák végzése során a gyermek tanul is, de nem kötelezően, hanem spontán, utánzással. A sokat és jól játszó, mesét hallgató gyermekből nyitott, érdeklődő iskolás, majdan alkotó, tevékeny ember válik.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, a magas színvonalú és szeretett teljes nevelést. Az óvodai nevelés során biztosítani kell, hogy a gyermekek meglévő hátrányai csökkenjenek, és az óvodában semmiféle előítélet ne bontakozzon ki.

Mi gyermekképünk:

Óvodai nevelésünk el és befogadó. A gyermekek személyiség kibontakoztatására törekszünk. A gyermekek 50%-a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Nem adunk helyet az előítéletes megnyilvánulásoknak semmilyen formában.

Gyakoroljuk:

- Az egyenlő hozzáférést
- Esélyteremtést
- Hagyomány, és kultúra ápolását
- Egyenlő bánásmódot
- Integrált nevelést
- El és befogadást

Célunk: Gyermekeink szívesen járjanak óvodába. Tiszteljék szüleiket, óvodapedagógusokat, felnőtteket, társaikat. Váljanak, empatikus, elfogadó, segítőkész emberré. Váljon bennük természetessé, hogy minden gyermek, és ember, külön individuum.

Esélyteremtés

Az egyenlőség pedagógiájának megvalósítása: minden gyermek érezze, fontos környezete számára. Elfogadjuk és tiszteljük a máságot. Fontos, hogy minden gyerek megőrizze önazonosságát, ezt ápolhassa, erősíthesse.

SNI:

Minden sajátos nevelési igényű gyerekek joga van életkorának és egyéni fejlettségének szinten-tisztában lenni saját állapotával, jogaival és lehetőségeivel. A sajátos nevelési igényű kisgyerekek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt. Minden gyermek elsősorban gyermek, és csak másodsorban sajátos nevelési igényű. Ez azt jelenti, hogy a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre nekik is szükségük van.

Roma nemzetiségi nevelés:

A roma nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a roma nemzetiség kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

Óvodakép

Az óvoda folytatja és kiegészíti a család nevelőmunkáját, védettséget, biztonságot nyújt, szociális nevelést és személyiség fejlesztést biztosít a gyermekek számára.

A gyermeket, mint a fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban migráns) óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak, emberi értékek közvetítésére; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetre.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Esélyteremtés

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése. A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban: A gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása. A családtagok elfogadása, és feljük szakmai alázattal való közeledés.

SNI:

Az alkotói, pedagógiai fejlesztő munka lényege, hogy a gyermeknek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelő segítséget, fejlesztést kapjon. Az óvodapedagógus feladata, a gyermekek fejlődésének nyomon követése, mert így ismerhető meg a gyermek pillanatnyi fejlettségi állapota, annak érdekében, hogy tovább lehessen őt fejleszteni.

Roma nemzetiségi nevelés:

Fontos feladat a roma nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelésének biztosítása. Az óvoda roma kulturális nevelést folytat magyar nyelven. Az óvodai nevelés kiterjed a roma hagyományok, szokások továbbörökítésére és a roma identitás megalapozására és fejlesztésére. A tevékenységi formákban szerepeltetjük a roma játékokat, verseket, meséket, dalokat. A vizuális nevelésben a sajátos szín és formavilág is helyet kap. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma táncművelés megismertetése.

Célunk, hogy a roma nemzetiségi óvodai nevelés oly módon készítse fel a gyerekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan építsen a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbözőségekre és hagyományokra. Segítsük a roma identitástudat kialakulását és fejlesztését.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

Az óvodai nevelés célja az, hogy az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével biztosítja az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, elősegítse a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Célunk olyan gyermekkor megteremtése, amelyben biztosítjuk gyermekeink érzelmi biztonságát, testi, szociális és értelmi érettségének kialakulását, a legtagabb értelemben vett tanulás és a gyermeki szabadság keretei között. E korszak nem a kötelességek, hanem a szabadságok kora. Kíváncsi öröme és elfogadottságra hangolt. Továbbá célunk, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele. Ideértve, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Célunk: Embernevelés a kisgyermekkor pszichofizikai lehetőségei között. A testi jóérzés feltételeinek megteremtésével, a játék és mese segítségével szervezzük gyermekeink óvodai életét.

„A gyermek Ember. Szellemi, személyes életre, szabadságra és felelősségre, közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve.

/ Nyíri Tamás/

Az Óvodai nevelés játékkal, mesével minősített program lehetséges megvalósítási módjai, valamint minden minősített program ismeretében készült Pedagógiai programunk, melyet az általunk jónak ítélt és kipróbált óvodai életrendre építünk.

A nevelőtestületünk mottója:

*„És érezzék egy kézfogásból rólad,
Hogy jót akarsz és te is tiszta, jó vagy
S egy tekintetük elhitesse véled
Szép dolgokért élsz- és érdemes élned.”*

/Váci Mihály/

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása. A személyiség tiszteletben tartása, a gyermekek másságának elfogadása, megbecsülése, szeretete. Érzelmi biztonság megteremtése, melyben egészséges személyiségfejlesztés, készség és képességfejlesztés alakul ki.

Esélyteremtés célja

Az eltérő háttérrel, eltérő fejlettséggel rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának elősegítése, kompenzálása. A különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása. Az eltérő kultúrával és kommunikációs kóddal rendelkező gyerekek együttnevelése, a multikulturális és interkulturális tartalmak átadásával identitástudatuk, önazonosításuk erősítése, a hátrányok kiegyenlítése a nevelés során.

SNI:

Speciális szükségletű gyermekek nevelése, fejlesztése, beillesztve az óvodai nevelés egészébe. Célunk, hogy megfelelő segítséget tudjunk nyújtani minden kisgyermek, függetlenül attól, hogy etnikai, kulturális és pszichofizikai állapotát tekintve a többséghez, vagy a kisebbséghez tartozik-e a társadalomban.

E nevelési felfogás alapja, minden kisgyermek fejleszhető, a gyermek meglévő képességeiből kell kiindulni. Azon képességeket, amelyeknek fejlődése részlegesen zavart, szenvedett, vagy késve jelentkezett, szükséges segítenie meg támogatni, fejleszteni.

Roma nemzetiségi részcélok:

Az ingerszegény környezet hátrányainak csökkentése. A gyermekek egészséges, harmonikus fejlődésének, az esélyegyenlőségnek biztosítása. A tudásszint növelése játékos keretek között, az egyéni sajátosságok, a fejlődésbeli különbségek figyelembevételével. Az roma szokások, szabályok tiszteletben tartása, a játékokra való alkalmasság, érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodó játékos fejlesztés: felzárkóztatás, tehetséggondozás, differenciálás.

5. ARCULATUNK: NEVELÉS A MESE EREJÉVEL

MI ÓVODÁNK CÉLJA:

A mindennapos mesehallgatás során, komplex ismeretanyag átadással, játékos formában, mozgással egybekötve történjen a gyermekek fejlesztése. Az óvodai élet tevékenységformái beépítésre kerülnek meseországba történő utazás során. Így valósítható meg a gyermekek sokoldalú fejlesztése.

Módszerünk: Meseországba utazás

Innovációnk: Ajándék mese

A Mese jelentősége óvodásaink számára

A mesék csodaszép szimbolikus nyelven szólítják meg a gyermek szívét, lelkét. A mesére nevelés már magzati korban elkezdődik, amikor az anya és az apa beszél a magzathoz. Születés után az altatódalok, mondókák, ringatók, dőcöggetők (a szülő a térdére ülteti a gyermeket, és amíg a mondóka tart lovagoltatja) játszanak fontos szerepet abban, hogy bevezessék a mesék világába a gyermeket. 2-3 éves korban a különböző én-mesék, majd a láncmesék, állatos mesék, csalimesék korszaka következik. Az igazi mesekorszak – amelyben már a varázsmesék is helyet kapnak – 4.5-5 éves kortól kezdődik és 9-10 éves korig tart. Ebben a korban a gyerekek, nagyon szeretik eljátszani a meséket, egyre több lehetőség kínálkozik, az interaktív mesék során is. Ezt gyakran alkalmazzunk az óvodában, hisz az önkifejezés egyik módja.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságához igazodóan a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Milyen a jó mese?

- *Alkalmazkodik a gyermek fejlődéséhez*

A fejlődés során a gyermek érdeklődési köre egyre tágul. Szűk környezetén kívül érdekelni kezdi a barátság, a társas kapcsolatok, az állatok és a világ. A mese akkor jó, ha témája a gyermekhez hasonlóan változik, alakul. Az igazán jó történet pedig az, amelyikből megtanulhatja, hogyan lehet elérni a célokat és megoldani a nehézségeket.

- *Eredeti formában jut el a gyermekhez*

Fontos elkerülni a leegyszerűsített és lerövidített egyperces meséket. A mese akkor éri el jótékony hatását, ha teljes változatban jut el a gyermekhez, nincs rövidítve és nem hiányzik belőle a konfliktus. Minden elemének fontos szerepe van, és a változtatással, rövidítéssel épp a lényegi mondanivaló veszik el. Ha például kiveszünk minden rosszat a meséből, akkor a jóval való azonosulási folyamat nem tud megtörténni. Ahhoz, hogy a gyermek együtt érezhessen a jóval, és katartikus (feszültségoldó, felszabadító) élmény legyen számára a mese vége, benne kell lennie a gonosz szereplőnek is.

- *A mese szereplői nem ambivalensek (ellentmondásosak)*

Fontos, hogy a szereplők egyszerűek legyenek és csak egy-egy bizonyos tulajdonságot, jellemvonást képviseljenek (pl.: vagy jó, vagy rossz). Ennek azért van jelentősége, mert kisiskolás kor előtt a gyermek még nem érti meg, ha egy szereplő többsíkú, bonyolult, összetett személyiség.

- *Saját történeteket dolgoz fel*

A 3-4 éves gyermek nagyon szereti azokat a rövid, egyszerű történeteket, amelyeknek ő maga a főszereplője. Szüksége is van arra, hogy saját életéről meséljünk neki, mert az emlékezete még nem fejlett annyira, hogy összefüggésben lássa a dolgokat. Lefekvés előtt elmondhatjuk, hogy hol voltunk, mit csináltunk aznap. Ezek a napi eseményekről szóló történetek segítik a gyermeket a saját identitásának a felépítésben.

- *A tündér- és varázselemeket tartalmazó mesék:*

4-5 éves korig még összemosódik a valóság, a realitás és a fantázia. 5 éves kor körül alakul ki az úgynevezett kettős tudat, amely azt jelenti, hogy a gyermek képes beleélni magát a mesébe, azonosul a mesehőssel, de már nem téveszti össze a történet eseményeit a valósággal, ezért csak 4,5 éves kor után kezdjük el a tündér- és varázsmeséket.

- *A mesekönyv ne legyen túlillusztrált!*

A jó mesekönyv kevés és sejtelmes illusztrációt tartalmaz, amibe a gyermek bele tudja vetíteni a saját gondolatait, képzeletét. A túl sok és túl direkt kép gátolja a gyermek fantáziáját, a belső képteremtés folyamatát. Természetesen kisebb korban, amikor még szavakat, fogalmakat tanul, nagyon fontos szerepük van a nagy, színes képeknek (pl.: leporellók), melyek a mindennapi életből ismerős tárgyakat, élőlényeket ábrázolják.

- *Minőségi mesekönyvet vásároljunk!*

A gyermek számára legideálisabb mesék kiválasztásához a legfontosabb támpont a gyermek életkora és az érdeklődése. Ha minőségi mesekönyvet szeretnénk vásárolni, akkor érdemes figyelembe venni, hogy milyen kiadó adta ki a könyvet, vagy megnézhetjük a Gyermek könyvszerzők és Illusztrátorok Egyesületének ajánlólistáját is.

A mese hatása

- *A mese számos területen fejti ki jótékony hatását*

A mese az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a képzelet, a fantázia, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének egyik legfontosabb eszköze. Emellett a beszédre, a szókincsre, a kifejezőkészségre is pozitív hatással van. A mesének fontos funkciója, hogy megnyugtassa, kikapcsolja és feltöltse a gyermeket. A mesélés célja az örömszerzés mellett az is, hogy segítségével a gyermek felfedezze az összefüggéseket a világban, el tudja benne helyezni önmagát és másokhoz tudjon kapcsolódni.

- *Felkészíti az életre*

Kevés olyan téma vagy probléma létezik, amelyre ne találunk választ a mesékben. A mese szimbolikus úton készíti fel a gyermeket az élet próbatételeire. Ilyen motívum például, amikor a mesehősnek el kell hagynia a biztonságos otthont, és meg kell küzdenie valamivel (pl.: sárkánnyal). A mesehős útja tulajdonképpen a gyermek útja a felnőtté válás felé. Eligazítja érzelmeiben, feloldja a félelmeket, erősíti az önbizalmát.

- *Életbátorságot ad*

A gyermek általában a legkisebb hőssel azonosul, aki rengeteg hátránnyal indul, aki pont olyan, mint ő. A gyermek is ugyanazt érzi a felnőttek világában, mint a legkisebb hős a mesében (például nagyon sok mindent nem ért). Annak, hogy végigjárja a legkisebb mesehős útját az érzelmi fejlődés szempontjából kiemelt jelentősége van. Például megtanulja azt, hogy a fejlődéshez vezető úton sokszor szembe kell nézni a kihívásokkal, közben segíteni kell másoknak és észre kell venni a különböző lehetőségeket. Az életbátorsághoz kap példát, megtanulja, hogy a célig sok próbát kell kiállni és az út során kudarcok is érhetik.

- *Fejleszti az érzelmi intelligenciát*

Az érzelmi intelligencia (ÉQ) nagyon fontos készség a mindennapi életben. Átala sikeresebbek lehetünk az emberi kapcsolatainkban, hatékonyabban tudunk problémákat kezelni és segíti a célok elérését. Az érzelmi intelligencia több összetevőből áll: egyrészt a saját érzéseinkkel való bánásmódot jelenti (meg tudjuk fogalmazni saját magunk számára, hogy milyen érzelmet élünk át, és ezt hitelesen ki tudjuk fejezni), másrészt fel tudjuk ismerni mások érzelmi állapotait (ez az empátia), és képesek vagyunk érzéseinket irányítani (pl.: önkontrollképesség, a jelenlegi vágyak késleltetése egy jövőbeli cél elérése érdekében).

Miért kéri a gyermek többször ugyanazt a mesét?

Ha a gyermek rendszeresen ugyanazt a mesét kéri, annak fontos érzelmi funkciója van, azt jelzi, hogy van még dolga azzal a mesével. Lehet, hogy van egy leragadása vagy konfliktushelyzete, amire a mesében szimbolikus úton választ talál. Számunkra lehet, hogy unalmas ugyanazt a mesét hetekig, hónapokig olvasni, de megéri, mert a gyermek rengeteg erőforrást (az erőforrások a problémák megoldását és az érzelmek feldolgozását segítik) kap belőle. Hagyjuk, hogy hasson a mese, és ne akarjuk a meséből kihámozni, hogy mi lehet a gyermek problémája.

Fejből mesélés és meseolvasás

A fantázia, a képzelet és a kreativitás kibontakozása szempontjából lényegesen előnyösebb az olvasott vagy mesélt mese, mint a rajzfilmek. A tévében, számítógépen vagy tableten látott mesék esetén a gyermek készen kapja a képeket, a fejből mondott vagy olvasott mese viszont úgy jelenik meg a kicsi képzeletében, ahogyan ő megalkotja.

Ha a gyermeknek felolvassuk a történetet, beleéléssel tegyük! Sokkal nagyobb élményt nyújt a számára, ha átéléssel adjuk elő a mesét, ez nagymértékben segít neki a történet megértésében, feldolgozásában és a szereplőkkel való azonosulásban. Semmiképpen se sietősen olvassuk vagy mondjuk a mesét, várva azt, hogy mihamarabb túlessünk rajta!

5.1. ARCULATUNKHOZ TARTOZÓ MÓDSZER:

UTAZÁS MESEORSZÁGBA:

IKT alkalmazással, meghatározott dallammal, jelezzük a gyerekeknek, hogy meseországba utazunk. A gyerekek, a hívogató zenére felfigyelnek, és felveszik a mesepárnájukat, amit sorban elhelyeznek a mesesarokban.

Cél:

- A kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése a fantázia, belső képalkotó képesség fejlesztése,
- Esztétikai érzék, gondolkodási képesség fejlesztése
- A gyermekek mesei élményhez juttatása, mely által fejlődik egész személyiségük.

Feladat:

- esztétikailag értékes, gyermekek számára élményszerű mesék kiválasztása
- Mese játékhelyzet megteremtése, nyugalmas, otthonos, meghitt légkör biztosítása, kényelmes hely megteremtése
- A gyermek figyelmének, belső képalkotó képességének aktiválása, fenntartása a mesélés (előadás) technikájával, játékos interaktív tevékenykedtetéssel.
- Különböző mesei kommunikációs technikák alkalmazása, melyek segítségével a gyermek megérti az összefüggéseket és fejlődik problémamegoldó gondolkodása is.
- A gyermek átvezetése a mesehallgatás játékhelyzetéből egy másik tevékenységbe.

A mese nevelő hatását számos kutatás igazolja. A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A mesével fejleszthető legjobban az óvodás gyermek gondolkodása, fantáziája, hiszen a mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát és ezalatt belső képvilágot jelenít meg. A mese örömforrás és társas élmény is egyben.

A mese fejlesztő hatása, kedvező irányú személyiség fejlesztése csak akkor érvényesül, ha a mese megfelelő módon és formában jut el a gyermekhez. Intézményünkben hangsúlyos szerepet tölt be a mese, a mindennapos mesélés. Óvodánk arculatának megfelelően egyénileg kidolgozott módszerrel közvetítjük a mindennapi mesét a gyermekeknek. Módszerünk segítségével olyan komplex érzelmek gazdag élményhez jut a gyermek, mely kellően felkelti a figyelmét, hogy teljes beleéléssel tudja hallgatni a verbális mesét.

Meseországba utazás módszertana:

A kezdeményezés menete	megjegyzés, magyarázat
<p>Magyar népmesék zenéjének bekapcsolása, melynek hallatán a gyerekek a szőnyegre körbe ülnek</p> <p>„Üljünk fel a varázsszőnyegre és repülünk el meseországba!”</p> <p>„(Vigyázz, nehogy le ess, mert viharba kerültünk)”</p> <p>„És hopp máris megérkeztünk meseország kapujához! Most vegyük elő a zsebünkől a kulcsot, Dugjuk be a lakatba Nagyot kattant a lakat És kitérül meseország kapuja”</p> <p>„Mi pedig elindulunk a sárgaköves úton! Megyünk, megyünk mendegélünk, addig megyünk, mendegélünk, amíg egy....”</p> <p>„folyóhoz nem érünk. Ússzuk át a folyót”</p> <p>„Most, hogy átértünk rázzuk le a ruhánkról a vizet és csaljuk ki a</p>	<p>a zene motiválóan hat a gyerekekre.</p> <p>Törökülésbe, oldalsó kéztartással kissé dülöngélve a repülést imitáljuk</p> <p>Szükség esetén, a hangulat fokozása.</p> <p>zsebbe nyúló mozdulat utánzása úgy teszünk mintha A gyerekek csettintenek egyet a nyelvükkel Két kezünkkel jelezzük a kitérülést</p> <p>Figyelem, kíváncsiság felkeltése itt dönthetünk, hogy mi a célunk a továbbiakban</p> <p>(bemelegítés) mellúszás imitálása: Orron keresztül beszívjuk a levegőt, majd szájon át kifújuk. /ism.: 3x</p>

<p>napocskát, hogy megszájítsa a ruhánkat Süss fel nap....”</p> <p>„Tovább megyünk a sárga köves úton! Megyünk, megyünk, mendegélünk addig megyünk amíg egy...” Rollerhez nem érünk. Szálljunk fel a rollerre, egyik lábon egyensúlyozva hajtsuk a rollert.</p> <p>Elfáradtunk, ezért leszállunk a rollerről és „Tovább megyünk a sárga köves úton! Megyünk, megyünk, mendegélünk, addig megyünk, amíg egy...”</p> <p>Mezőre nem érünk, a mezőn lovak legelnek. Ülünk fel egy ló hátára fogjuk meg a kantárt és már indulunk is! Gyí paci paripa...</p> <p>Most halljam a lovak patkójának a dobogását. Egyszer a száj csücsörítve, egyszer elhúzva. Most nyihogjon egyet a lovacska.</p> <p>„Tovább megyünk a sárga köves úton! Megyünk, megyünk, mendegélünk, addig megyünk, amíg egy...”</p> <p>Hatalmas nagy hegyhez nem érünk. Másszunk fel a hegyre kötéllel.</p> <p>Most hogy felértünk a hegyre nagyon megéheztünk ezért</p>	<p>Mellső tartásban a kéz, kézfejek ökölbe szorítva. A süss fel nap c. dal éneklése közben fokozatosan emeljük karjainkat oldalra, váll magasságába, majd a második ismétlésnél teljesen kinyújtjuk a karjainkat a fülünk mellett és az ujjainkat mozgatva imitáljuk a száradást, (jól kinyújtózkodunk).</p> <p>Újabb feladat felvetése</p> <p>Egy lábon állás közbe karok könyöknél hajlítva ökölbe szorított tenyérrel egyensúlyozás(rollerezés imitálása)</p> <p>A gyerekek vissza ülnek törökülésbe a szőnyegre</p> <p>A gyerekek felállnak kezükkel imitálják a kantár fogást és rogyasztás közben mondókáznak. (Lábak bemelegítése)</p> <p>A gyerekek a nyelvükkel csattogtatnak. Beszédszerv fejlesztése, átmozgatása Hangutánzás</p> <p>A gyerekek ismét leülnek a szőnyegre</p>
--	--

<p>süssünk valamit. Töröm, töröm a mákot..</p> <p>Most főzzünk valamit! Borsót főztem</p> <p>A hegy tetején „Tovább megyünk a sárga köves úton! Megyünk, megyünk, mendegélünk, addig megyünk, amíg egy...”</p> <p>Pl. Őszi erdőbe nem érünk. Mi vagyunk a fa. Fújja szél a fákat...</p> <p>Tovább megyünk az erdőbe és egy bokor alatt találunk egy kis sündisznót vegyük a kezünkbe és altassuk el. Tegnap korán esteledett..</p> <p>Kiértünk az erdőből és guruljunk le a hegyoldalon</p> <p>Most hogy leértünk a távolba meglátunk egy ici-pici fényt. fussunk oda a fényhez! Ez a szemem ez a szám..</p> <p>És oda is értünk a hatalmas, nagy mesefához. Mivel nagyon elfáradtunk mindenki üljön le a mesepárnájára.</p> <p>A mesefánál már várt ránk a.....</p> <p>Most zárjuk be Meseország kapuját és tegyük el a kulcsot hogy holnap is el tudjunk jönni.</p>	<p>Törökülés közben a két kezük ökölbe szorítva mellmagasságba van egymáson, majd felnyújtja az egyiket, megkapaszkodást imitál és visszahúzza, aztán csere (Ism.:3x)</p> <p>Mondókázás Közös éneklés mutogatással</p> <p>Itt ismét választhatunk, hogy lemegyünk a hegyről vagy maradunk az aktualitásnak megfelelően.</p> <p>Mozgással egybekötött mondókázás, (törzshajlítás)</p> <p>Ismétlés. Ismeret felelevenítése.</p> <p>Gurulás imitálása a kezünkkel. Lehet gyorsabban és lehet lassabban.</p> <p>Helyben futás, lehet magas térdemeléssel, sarok emeléssel. Testrészek mutogatása, majd helyben páros lábon ugrálás.</p> <p>A gyerekek előveszik a mesepárnájukat, majd azon leülve ismét körbe ülnek a szőnyegen.</p> <p>Az aktuális mese szereplőinek felsorolása, ezzel is gondolkodásra készítette a gyerekeket, kíváncsiságukat felkeltve figyelnek a folytatásra, hogy vajon ma melyik mese fog elhangozni.</p>
---	--

Repüljünk vissza az oviba Hopp már meg is érkezünk. Tegyük el a párnákat	A cselekvés imitálása, az újabb lehetőség felajánlása. Repülés imitálása susogó hangadással Közösségért végzett munka
--	---

5.2. Innováció: Ajándék mese

Az óvoda arculatára épülve intézményünk innovációja szintén a meséből fakad. A mesének a közösség és értékrend formáló hatására alapozva hoztuk létre az **Ajándék mesét**, avagy mesét adunk ajándékba a gyerekeknek. **Népmesét.** Napjainkban a modern mesék illetve az elektronikus média mellett egyre inkább háttérbe szorulnak és elveszni látszanak a népmesék. Ennek következtében kiemelt **célunk** :

- kultúránk megismertetése, a hagyományápolás, az identitás tudat fejlesztése illetve az anyanyelvi nevelés célkitűzéseinek megvalósítása, az értékrend fejlesztése érdekében, megszerettetni, megmutatni a gyerekeknek, a Magyar népmesék varázslatos világát.
- Örömszerzés, élményhez juttatáson keresztül

Feladatunk:

- igényesen kiválasztott népmesék verbális előadása, melyek megfelelnek a gyerekek életkori sajátosságainak, a gyermekcsoport összetételének és érzelmi jelrendszereivel fokozza az öröm érzését a gyermekben.
- Mesélés hangulatának, légkörének megteremtése

A magyar népmeséknek esztétikai értékteremtő hatása is van, mely megmutatkozik a mesék nyelvezetében, szóképében. A magyar nyelv legszebb kifejezéseit találhatjuk meg a népmesékben. Ezeket az értékeket közvetítve élményhez juttatjuk a gyermekeket, mely által tudatosítjuk, hogy az ajándék nem csak tárgyi dolog lehet. A gyerekek esélyegyenlőség biztosítása érdekében választottuk ezt az innovációt, mely az ugyan olyan mértékű születésnap megünneplését teszi lehetővé csoportjainkban. Régebben voltak, akik tortát, lufit és egyéb születésnapi kellékeket hoztak be saját születés napjukon a megünneplés miatt, de ezt nem tehette meg mindenki. Ezt a fajta szociális háttérből fakadó eltérő helyzetet próbáljuk egyenlővé tenni minden gyermek számára, hogy a születés napja mindenkinek egyforma módon kerül megünneplésre, egyfajta értékteremtéssel egybekötve.

Ajándék mese módszere:

Nevelési évünkben minden hónapnak meg van a saját kettő népmeséje, mely az adott hónapban minden második héten hétfőn hangzik el. A népmesék úgy lettek kiválasztva, hogy azok illeszkedjenek a gyerekek korcsoportjaihoz /3-4 évesek, illetve 5-6 évesek népmeséi/, valamint a helyi pedagógiai programunknak megfelelően az adott évszakhoz is. Ezek a népmesék tulajdonképpen a gyerekek születésnapi ajándékai. Ilyenkor azok a gyerekek, illetve gyermek, akik az adott hónapban ünneplik a születésnapjukat, felvehetik a mesekoronát, (melyen megjelenik a gyermek kora is számkép formájában) illetve a palástot.

A gyermekek egy központi helyre ülhetnek, (mesefa mellé, óvó néni mese székéhez stb.), ahol mindenki őt/őket nézi, és ahol azt érezheti, hogy a mese neki/nekik szól. Az élményszerzés során közös tevékenységben van része a gyermeknek, ahol kiemelten figyelünk rá, ezáltal egy ünnep részesének is tudja érezni magát.

Jelen esetben a mesét örömszerzőként alkalmazzuk, melyet verbálisan, beleélő meséléssel, megfelelő előadás-technikával ad elő az óvodapedagógus. Mesélés során fokozottan ügyelünk rá, hogy semmi ne zavarja meg a nyugodt mesehallgatást, és a mesék mindig az elejétől a végéig, megszakítások nélkül hangozzanak el, az esztétikai élményszerzés biztosítása érdekében. Mese végén közös énekléssel (boldog születésnapot) és tapssal jutalmazzuk még a születésnapjukat ünneplő gyerekeket, akik, ha szeretnék a nap során viselhetik a mesekoronát, a palástot, ezzel is jelezve, hogy ők a nap kiemelt szereplői.

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, személyiség fejlesztése, közösségi életre történő felkészítése, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése.

A feladatok megvalósítása biztosítja, hogy az óvodáskor végére minden testileg, szellemileg ép gyermek alkalmassá váljon az iskolai életre.

A várható sikeres iskolai előrehaladás érdekében olyan ismereteket, módszereket, stratégiákat kell alkalmaznunk, melyek segítik az egyéni képességek kibontakoztatását és pozitív megerősítését adnak a gyermekeknek. A közösségi nevelés az óvodai napirend, tevékenységek, kapcsolatok, ünnepek, hagyományok által alakítható, ezért fejezetenként készítjük el az innovációt célzó terveket.

A különböző szubkultúrából érkező gyerekek együttnevelése során csökkennek a különbségek, a gyermekek elfogadják, szeretik egymást és egyéni fejlődési ütemükhöz mérten fejlődnek. Az óvoda sikeresen oldja meg az integrált nevelés feladatait, ezzel biztosítja a gyermekek esélyegyenlőségét.

A gyermekek nevelése, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.

Az óvodai foglalkozásokat, az óvoda a helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda-és visszajutás közben biztosított. Az óvodán kívül szervezett foglalkozásokról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.

Az óvodai nevelés az óvodáskorú gyermekek szeretetteljes gondozására, az egészséges életmód jó szokásainak kialakítására, érzelmi, zenei, vizuális nevelésére, szóbeli és anyanyelvi műveltség kialakítására törekszik. A családi nevelés szokásait pótoljuk, vagy alakítjuk ki.

Négy fontos kapcsolatrendszerre alapozunk:

- önismeret
- másokkal való kapcsolattartás
- természethez, tárgyi környezethez való viszony
- érzéki úton történő tapasztalatszerzés

A nevelő feladata: a gyermek szabad fejlődésének biztosítása, de ez nem jelent teljes „ráhagyást. A megfelelő játék, a figyelem, a sok mozgáslehetőség, az egészséges környezet, az önként vállalt szabályok betartása következtében, a korának megfelelő életritmus és a jó szokások kialakításával jól fejlődik minden kisgyermek. A gyermekek szükségleteinek rangsorolása:

1. Testi szükségletek
2. Védelem
3. Játék
4. Mozgás, cselekvés
5. Mese-beszéd
6. Társas együttlét

Tágabban értelmezett, kíváncsiságra alapozott tanulás

6.1. Az egészséges életmód alakítása:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata: a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.

Területei: gondozás, testi szükségletek kielégítése, egészségvédelem, edzés, mozgásigény kielégítése.

a) Gondozás:

Intézményünkben nagyon fontos tevékenység, mely a kisgyermek fejlődésének alapvető szükségleteit elégíti ki.

Testápolás, öltözködés, étkezés szokásai elsősorban önkiszolgálás során fejlődnek. Minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér.

Öltözködés: helyes öltözködési szokások kialakítása, fejlesztése.

Étkezés: folyamatos tízórai, uzsonna; ebéd közösen.

Egészséges, biztonságos környezet biztosítása: mozgásfejlesztő eszközök, játékok, kerti szerszámok biztosítása, napos és árnyékos rész kialakítása. Az óvoda helyiségei: tág, világos csoportszobákban elegendő hely, megfelelő berendezés, a gyermekek életének megszervezéséhez. Az öltözők berendezése a kényelmes öltözést, vetkőzést szolgálja.

Ivás, WC használata szükség szerint. Megfelelő életritmus.

Pihenés: nyugodt légkör megteremtése az altatáshoz halk zene, halk óvónői hang, mese, az alvási igény figyelemmel kísérése, folyamatos felkelés, alapos szellőztetés.

Betegségek megelőzése, korrekciója: tisztaság, szellőztetés, higiéniai szokások betartása, időszakos fertőtlenítés, udvar rendben tartása, beteg gyermekek elkülönítése, ellátása, szülő, illetve orvos értesítése.

Veleszületett rendellenességek korai felismerése: neurotikus tünetek, szervi idegrendszeri problémák időben történő kiszűrése, orvosi vizsgálatok.

A gondozás feladatainak megvalósításához elegendő időt és nyugodt légkört teremtünk. Mindhárom csoport számára biztosítjuk a külön mosdó és öltözőhelyiséget, a nap folyamán rendelkezésre állnak a tisztálkodás, öltözködés eszközei, így a gondozás terén is folyamatosság érvényesül. (Elkerülhető a várakozás és a sorakozás)

b) Testi szükségletek kielégítése:

Gyermekeink testi szükségleteinek kielégítése meghatározza szellemi terhelhetőségük lehetőségeit. A mozgás szeretete, a szükségletek kielégítése gyermekeinkben egészséges mentálhigiénés állapotot, pszichikai harmóniát hoz létre.

Elsődleges feladat a testi szükségletek kielégítése: levegőzés, egészséges táplálkozás, természetes mozgás, pihenés, sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermek komfortérzetének biztosítása.

Jó levegőjű, tiszta, optimális környezet alakítása, folyamatosan növények telepítése, tisztaság. Egészséges táplálkozás: az étlap összeállításával, az igények figyelembe vételével, megpróbáljuk megteremteni az egészséges táplálkozás feltételeit. A gyermekeknek kínált zöldségek, gyümölcsök megfelelnek a korszerű táplálkozás feltételeinek.

Mozgáslehetőségek eszközei segítségével: udvari fa- és fémjátékok, tornaszerek használatával a járás, futás, kúszás, mászás, szökdelés, lógás, függés, ugrás, dobás gyakorlása. A mindennapos mozgás biztosítása. A gyermekek szabadba történő egészséges mozgását nap mint nap mobil játékeszközökkel is biztosítjuk.

Koordinált mozgás fejlesztése: a játékos mozgások, mozgásos játékok szervezése. Motoros képességek fejlesztése: erőnlét, gyorsaság, testséma, reakcióképesség.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődése a prevenció, korrekció feladatok végzésével, a helytelen mozgás javításával valósul meg (heti 1 alkalom a tornaszobában). A problémás eseteket szakemberhez irányítjuk.

c.) Egészségvédelem:

Személyi, higiéniai követelmények betartása az egészség megőrzése érdekében (a nyitva tartás egész ideje alatt dajka segíti az egészségvédelmi feladatok megoldását).

Egészséges, biztonságos környezet kialakítása: zöld növények, megfelelő páratartalom, nyugtató hatású színharmónia kialakítása, a veszélyforrások megszüntetése.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása: Védjük, óvjuk az udvar környezetét. Az udvar területén madáretetőt helyeztünk el. Télen eleséggel, nyáron vízzel és fürdetési lehetőséggel látjuk el a madarakat.

Folyamatosan segítünk az udvar rendezésében.

A belső terek esetében figyelünk a természetes anyagok, fa bútorok használatára. Egyszerű, praktikus, takarékos megoldásokra törekszünk.

Az egészség elvesztése esetén visszaszerzésére irányuló tevékenységek: kizárólag egészséges állapotban látogatható az óvoda.

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és a gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése fontos feladatunk.

d.) Edzés:

Szabad levegőn való tartózkodás.

Kellemes hőmérséklet megteremtése (saját fűtési rendszer).

Napos, árnyékos hely megteremtése (fák, bokrok, babaház).

Napozás.

Légfürdő (fokozatosság, rendszeresség elve).

Mozgásigény kielégítése: a helytelen testtartás javítása. Szóbeli közlés, szerekekkel történő gyakorlatok.

Aktív pihenés: másik izom működtetése.

Passzív pihenés: alváshoz nyugodt légkör megteremtése.

Hangulatosan vezetett testnevelési tevékenységek (tornaszoba használata).

Eltérő szükségletű gyermekek folyamatos mozgásigényének kielégítése.

Szabad mozgást az udvari játékszerek, mászóka, csúszda biztosítja.

Mozgásfejlesztő szabályjátékok eszközei sportszerek, saját készítésű kellékek (rongylabda, babzsák, lépő szőnyeg)

Az óvodapedagógus feladata:

Naponta biztosítsa, a harmonikus mozgásfejlődés lehetőségét, a gyermek igényeinek megfelelően alkalmanként kezdeményezzen, szervezzen mozgásfejlesztést. A gyermekek készsége, mozgásigénye eltérő, ezért differenciálni kell az időtartamban, mozgástempóban, mennyiségben, és minőségben.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. Tv. 171. § 37 bekezdésére miszerint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 72. § (1a)-(1e) bekezdései kiegészülnek a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek ellátásához kapcsolódó teendővel az esetleges anafilaxiás sokk eredményes elkerülése érdekében.

A fentiekre való tekintettel szükséges a nevelőtestület felkészülése, a súlyosabb esetekre.

Eljárás rendje: A szülő beiratkozás alkalmával nyilatkozatot tölt ki, tv i rendelkezéseknek megfelelően. Mindkét szülő aláírásával igazolja, hogy a gyermeke szenved, vagy nem szenved súlyos allergiás megbetegedéssel. Amennyiben szenved, köteles az intézménybe, az általuk használt, 1 db, életmentő injekciót átadni. Az intézmény dolgozói kötelesek a szert, előírásoknak megfelelően tárolni. Allergiás reakció esetén, az intézmény dolgozói, azonnal kötelesek cselekedni, az injekciót beadni. Ezt követően, a szülők, és a mentőket értesíteni.

Esélyteremtés

A gondozás szokásainak kialakításával segítjük a gyerekek szükségleteinek kielégítését, elősegítjük fejlődését. Mindez hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz és a nevelési szokások érvényesüléséhez. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés szükséges.

Az óvoda felelőssége, hogy a családból hozott értékeket erősítse (szeretet, tolerancia), szokásokat alakítsa, amelyek szükségesek a társadalmi beilleszkedéshez.

SNI

Életviteli kompetenciák körébe olyan attitűdök, készségek tartoznak, amelyek alapját képezik az egyén belső személyes harmóniájának és a beilleszkedésnek egyaránt. A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. Szakemberek bevonásával (védőnő, orvos), szülővel együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása.

Roma nemzetiségi részfeladatok:

A gondozás, testi nevelés egészségvédelem, edzés, mozgásfejlődés szokásai kialakításánál és a feladatok végzése során képességek szerinti differenciálás.

Az ingerszegény környezetből érkező hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása. A családi környezetben nem kialakított szokások pótlása, mely az otthoni ismeretek hiánya miatt hosszadalmas. Fontos a szóbeli megerősítés, a példaadás, a segítségnyújtás, a gyakoroltatás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Gondozás:

Testápolás: önállóság a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában: fogápolás, a zsebkendő rendeltetése, WC, mosdó megfelelő használata. Részleges önállóság a haj és körömápolásban.

Öltözködés: önállóság a megfelelő sorrendben történő öltözködésben, cipőfűzésben és kötésben, ruhájuk rendezésében.

Étkezés közben kulturált viselkedés, az evőeszközök (kés, villa, kanál) megfelelő használata. Önállóság a kimerített étel mennyiségének megítélésében.

Az óvoda helyiségeinek, eszközeinek megfelelő használata.

Altatási időben a pihenéshez szükséges feltételek betartása.

Testi nevelés

Igény felkeltése a kellemes, nyugodt környezet létrehozására.

A helyes életritmushoz való közelítés igényeinek alakítására törekvés.

Alakuljon ki a mozgásöröm, az erőnlét, a gyorsaság, a reakcióképesség, az egészséges életvitel, erősödjenek a pozitív személyiségjegyek.

Egészségvédelem:

Óvodáskor végére alakuljon ki a természetes igény a higiénikus szokások betartására.

Edzés:

A gyermek képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz, fejlődjön a szervezet ellenálló képessége.

Mozgásfejlődés:

Az önállóan kezdeményezett játékok során új mozgásformák elvégzése. Szabadon választott és szabadban végzett mozgásos tevékenységek alatt a szereken való bátorság, ügyesség, helyes testtartás kialakítása.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék. Fontos feladatunk, hogy a gyermekeket arra neveljük, hogy megértsék, elfogadják, hogy különbözőek vagyunk egymástól.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb, és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a haza szeretet, szülőföldhöz, és családhoz való kötődés alapja, rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, és szépre, mindazok megbecsülésére.

Óvodánkban a beszoktatástól az iskolába lépésig biztosítjuk a derűs, otthonos légkört, mely a gyermekek számára érzelmi biztonságot nyújt. Az óvodai beíratásnál ismerkedés az óvónőkkel, dajkákkal, leendő csoporttársakkal. A folyamatos beszoktatás szülő jelenlétével történik szeptemberben október közepéig, naponta néhány új gyermek fogadásával.

A gondozási feladatok ellátásánál a beszoktatás idején mindig ugyanazon személyek vesznek részt. A leválási nehézséggel küzdő gyermeknek lehetővé tesszük a hosszabb ideig tartó beszoktatást, valamint minden nap a mielőbbi hazavitelt. A közösségi élet szokásai kialakításának időkerete a napirend, mely folyamatos. Biztonságérzet és szeretet nélkül a kisgyermek nem nevelhető. A gyermek számára az óvónő az első számú modell. Fontos, hogy az óvónő, a család anya-apa szerepét átvállalja, meleg, szeretetteljes, empatikus nevelést biztosítson. Közös élmények, tevékenységek biztosításával alakul a gyermekek egymás közötti kapcsolata. A gyermek és az óvónő közötti jó kapcsolat és az ebből adódó biztonságérzet egyengeti a gyermek útját a többi gyermek felé. Ébresztgetni és fejleszteni kell a gyermek egymás iránti érdeklődését és tevékenységeik közötti kapcsolatát. Segíteni, támogatni kell az egymáshoz közeledő gyermekek együttes tevékenységét.

Mindenki számára fontos, hogy elősegítse a gyermek én-érvényesítő törekvéseit, (bábozás, dramatizálás, pozitív megerősítés). Meggyőződésünk, hogy az értelmi fejlesztés elsősorban a gyermek érzelmein keresztül lehetséges és nem a szándékos tanulással. A szeretetteljes légkör, a testi-lelki jóérzés, az állandóság, a biztonságérzet, a jó társas kapcsolatok, a jó játék teremti meg az óvodás gyermek boldogságát.

Gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. A szocializációt az óvoda pozitív légköre biztosítja. Az ilyen légkörben nevelkedett gyermeknek fejlődik az „én” tudata, természetes magatartássá válik mások elfogadása, a másság elfogadása. Fejlődik erkölcsi tartása és akarata.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvésének.

Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, feladattudatának szokás és normarendszer megalapozását. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Az óvodai dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen. A játék, az óvodás gyermek legelemibb pszichikus szükséglete. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, jut sikerélményhez. A játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő élményt adó.

Az óvoda biztosítja a folyamatos, önfeledt szabad játék gazdag feltételrendszerét.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz: a gyakorló-szimbolikus, konstruáló és szabályjátékhoz. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor személyiségfejlesztésének színtere a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. A játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenység. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Az óvoda a gyermekek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja.

Esélyteremtés

Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyerekek nevelése. Ez a feladat speciális ismereteket, sajátos törődést, empátiás viselkedést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével. Fontos a biztonságérzet kialakítása.

SNI

Az SNI-s gyerekeket először kizárólag szülővel együtt fogadjuk, majd fokozatosan szoktatjuk az óvodai élethez.

Gyerekeknél szociális viselkedéshez szükséges komponens fajták kialakítása, erősítése. Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, a szülők nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak, ezt erősíti a folyamatos napi kapcsolattartás.

A fejlesztés várható eredménye: az SNI-s gyerek legyen képes a társakkal történő együttműködésre, kommunikációra, alakuljon ki benne az akaraterő, önállóságra törekvés, alkalmazkodó képesség. Legyen önálló véleménye és tudjon önállóan dönteni.

Etnikai nevelés

A nehezen szocializálható gyermekeknél differenciált feladatadás, gyakoroltatás, megfelelő idő biztosítása, fokozott törődés legyen jellemző. Az alacsonyabb fejlettségi szintű gyermekeknél a lassúbb, fokozatos beszoktatás, segítőkészség, bemutatás, szóbeli megerősítés, az otthoni szokások ismerete, a példamutatás szükséges. Közösségi élet szokásainak elsajátítása, tevékenységek megismerése, biztonságérzet kialakítása. A szocializáció során a gyermek a társadalmi szerepeket, értékeket sajátítja el tevékenységeken keresztül.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beszoktatása:

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek eltérő kultúrával érkeznek, és az óvodában találkoznak először aktívan egy másik kultúrával. A szocializációs folyamat náluk még nehezebben történik, ezért több törődést kívánnak. Ahhoz, hogy jelentős személyiségvonásokkal gyarapodjanak a gyerekek, érzelmileg azonosulniuk kell a szerepekkel.

Ezt a meghitt gyermek-felnőtt kapcsolattal érhetjük el, és megszokott nyugodt légkör biztosításával. Lehetővé válik a reális önismeret, önértékelés kialakulása, amely alapja az önérvényesülésnek.

Az utánzásos mintakövetésre építünk, főként a cigánygyerekeknél. A sérült gyerekeknek erős visszajelzéseket kell kapniuk, hogy biztonságérzetük ki legyen elégítve. Fontos a családdal való együtt működés a közös nevelési elv.

A szocializáció szempontjából az óvónő feladatai:

A hagyományok ápolása szülő bevonásával: névnap, születésnap megünneplése, ajándékkészítés, májusfa és mindenki karácsonyfája díszítése, kapcsolatok fenntartása.

A tevékenységekben a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése: együttérzés, önzetlenség, tolerancia, a mások érdekeinek figyelembevételére nevelés, segítőkészség személyes példaadással és dicsérettel.

Minden óvodai tevékenységben fontos a gyermek akaratának irányítása: ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának és szabálytudatának fejlesztése.

Nyugodt, békés körülmények között történik a környezet felfedezése, a szemlélődés, a rácsodálkozás. Fontos, hogy a gyermek érzelmi alapon válogasson a család és az óvoda által nyújtott hatásokból, és minden érzékével megtapasztalhassa az őt körülvevő világ rejtjelmeit.

A sajátos törődést igénylő gyermekek folyamatos ráfigyelést és szeretetteljes foglalkozást kapjanak. Az egyéni bánásmód biztosítása a gyermekek sajátos vonásainak figyelembevételével szerveződik.

A nehezen szocializálható gyermekeknél differenciált feladatadás, gyakoroltatás, megfelelő idő biztosítása, fokozott törődés legyen jellemző.

Az alacsonyabb fejlettségi szintű gyermekeknél a lassúbb, fokozatos beszoktatás, segítőkészség, bemutatás, szóbeli megerősítés, az otthoni szokások ismerete, a példamutatás szükséges.

A közösség előtt álló feladatokat mindenki számára. Közelivé, érthetővé, érzelmileg elfogadhatóvá tegye az óvónő.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzékszervi, mozgássérült gyermekek szakorvoshoz irányítása szükséges: speciális nevelést igénylő gyermekek pszichológushoz, logopédushoz, gyógypedagógushoz irányítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A közösségi élet kibontakozása, közös élmények, együttműködés, közösségtudat. Baráti, szeretetteljes, segítőkész kapcsolat a csoport tagjai között. Csoport érdekében végzett örömteli munka. Önállóság a kapcsolattartás területén: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás. Tisztelettudó viselkedés, igazmondásra törekvés.

6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Mindennapos tevékenység, mely átszövi az egész óvodában töltött időt.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese- képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaihoz igazodva, a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi- a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel, az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve, további élményeket, tapasztalatokat szerezhet a gyermek.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

Anyanyelvi nevelés feladatai:

- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermektermészetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélőkörnyezettel, helyes mintaadással és szabály-követéssel (a javítás elkerülésével) - A beszéd fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A hallási és beszédhallási figyelem fejlesztése.
- Az anyanyelvi kódok helyes elsajátíttatása.
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsfejlesztés.
- A beszédmegértés képességének fejlesztéséé.
- Az irodalmi fogékonyság megalapozása.- Beszédkedv felkeltése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően tudjon mondatokat mondani.- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet.

A kompetens óvodapedagógus feladatai:

- ismerje meg a családok anyanyelvi kulturáltságát. A cél az, hogy kölcsönösen partnerekké váljanak a szülőkkel
- tudatos fejlesztéssel alakítsa ki a gyerekek beszédfigyelmét, önuralmát, hogy képessé váljanak társaik és a felnőttek mondanivalójának a meghallgatására.
- kísérje, nyomon az egyes gyermekek beszédállapotát, beszédértési, beszédtechnikai szintjét.
- fejezze ki az anyanyelv szeretetét a mindennapi beszédmintája.
- vallja magáénak az anyanyelvi nevelés komplex értelmezését.
- mesehallgatás kezdeményezése, mely több szempontból is fejlesztő hatású
- gyermekek pillanatnyi, röpké érzelmi állapotának megfelelő, jó, irodalmi értékkel bíró gyermekvers kiválasztása
- könyves környezet biztosítása a gyerekek számára, hogy ez által is hozzásegítse az óvónő őket az olvasás iránti igény felkeltéséhez, az esztétikai ízlésformáláshoz, a könyvvel való együttélés természetessé válásához. Ahhoz, hogy szokásukká, igényükké váljon a könyv jelenléte az életükben.

Esélyteremtés

Az óvodai anyanyelvi nevelés áthatja egész nevelési rendszerünket, hiszen minden óvodai tevékenységben sajátos kommunikációs helyzet zajlik.

Feladatunk a hátrányos helyzetből adódó lemaradások folyamatos kompenzálása,- a szegényes szókincs, alacsony beszédszínvonal, kifejezőmód, illemszabályok hiánya – melyek a következő területek fejlesztésével érhetők el:

- észlelési tapasztalatok szóbeli megerősítése, tudatosítása
- szókincsbővítés tárgyak, cselekvések, események, térbeli viszonyok, színek, formák,méretek, azonosságok, különbözőségek meghatározásával.
- irodalmi élmények feldolgozása, beszédhibák, javítása (logopédus)
- a beszédkezdés fokozása, beszédkésztség fejlesztése
- anyanyelvi játékok alkalmazása

Figyelünk arra, hogy egyetlen gyermeket sem gátoljon nyelvi lemaradása a megismerő tevékenységekben, társas kapcsolatok alakulásában.

Külön figyelmet fordítunk a nyelvileg gátolt gyermekekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit. Szükség esetén logopédushoz fordulunk.

SNI

Cél: A sérült képességek kompenzáló, korrekciós nevelése, az ép funkciók maximális fejlesztése, - biztonságot, nyugalmat sugárzó környezetben esélyegyenlőség biztosítása.

Feladat: A megkésett beszédfejlődésű gyermekek integrált óvodai nevelése, intenzív logopédiai ellátása.

A nyelvi fejlődésben akadályozott, retardált beszédfejlődésű, eltérő részképesség-fejlődésű gyermekek beillesztése, beszédszándékának felkeltése, beszédindítása, a beszédprodukciónak szint emelése, a felzárkózás segítése részképesség gyengeség korrekciójával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek spontán tanulását, társakkal való együttműködését, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Az SNI gyermekek képességfejlesztése során megfelelő időt biztosítunk:

- a minimális kontaktus, kooperációs készség, nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére A fejlesztések az életkori sajátosságokat, a gyermek fejlettségi szintjét figyelembe véve, játékos elvű szem előtt tartva valósulnak meg. Az anyanyelvi nevelés során a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, valamint az egyéni fejlesztési tervek együttesen segítenek az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.
- A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos stabil biztonság vegye körül. Egyéni differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.

Roma nemzetiségi nevelés

- Az roma gyermekek irodalmi és anyanyelvi kultúrájának fejlesztése vegyes összetételű csoportban (szülők igénye alapján).
- Beszédfejlesztés, szókincsfejlesztés, a hiányos fogalomismeret bővítése, a tárgyak és jelentésük helyes használata.

Óvoda-iskola átmenet

Az óvoda-iskola átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban éri el: a gyermekek befogadása, nevelés, személyiség-képességfejlesztés, az iskolai befogadás támogatása. Az óvodába történő befogadás a családból. Az iskolai élet megkezdésének támogatása. Az óvoda feladatának tekinti a gyermekek iskolára alkalmassá tételét. Az átmenetek rendszerének felállításával ez a programcsomag az óvoda részéről olyan lehetőséget kínál, amelyeket majdnem teljesen vagy kis alakítással átvehetnek az iskolák. Az óvoda ily módon megteszi az átmenet megkönnyítéséhez vezető szemléleti, módszertani lépéseket.

Esélyteremtés

A kirekesztés és az előítéletek megszüntetése.

SNI

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének fejlesztése szakfejlesztővel és az óvónővel. Az SNI-gyerekeknek önmaguknak is kell cselekedni önmagukért, a pedagógus a feltételek megteremtésében segíthet.

6.4. ESÉLYTEREMTÉS

Esélyteremtés feladati

A helyzetelemzésből és a gyermeklétszámból adódóan a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése az esélyteremtés feladatainak keretein belül valósul meg.

Tartalma:

- ☐ komplex esélyteremtés fejlesztés irányítása, koordinálása, szolgáltatások
- ☐ együttműködések szervezése intézményen belül és kívül
- ☐ az Esélyteremtés feltételek megteremtése (személyi, tárgyi)
- ☐ partneri kapcsolatok kiépítése és működtetése

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének feladatai

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének fejlesztése szakfejlesztővel és óvónővel. Az SNI gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítés, egyéni bánásmódot igényelnek, mint bárki más. Az SNI gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért, a pedagógus feltételek megteremtésében segíthet. . Az SNI gyermeknek joga van a sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.

Roma nemzetiségi feladatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény valamint Az emberi erőforrások minisztere 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelete a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve biztosítja, hogy az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek kisebbségi nevelésben részesüljenek. E törvényi szabályozás figyelembevételével és a szülők igénye alapján készült el programunk, melyben „Roma nemzetiségi nevelés „címmel került megtervezésre a roma gyermekek fejlesztése.

A program tartalmazza a speciális fejlesztési feladatokat, az roma nemzetiség hagyományait ápoló művelődési tevékenységet.

Az óvoda kapcsolatot tart a fenntartói körzetben működő roma nemzetiségi önkormányzatokkal.

Kulturáltságukban az anyagi lehetőségeikben, hovatartozások tekintetében sokszínűség jellemzi az óvodába járó gyermekek családi hátterét. Feladatunk, hogy harmonikus gyermekközösséget alakítsunk ki.

Célunk: játék és kötetlenség során a szokások kialakítása, az egyéni fejlesztés, az esélyegyenlőség megteremtése, felzárkóztatás, a tehetséges gyermekek gondozása Multikulturális szemlélet kialakítása, a multikulturális óvodai nevelés alapjainak megteremtése. A roma gyermekek roma mivoltának elismerése, megbecsülése. Egyenlő emberi méltóság kifejezésére törekszünk. A kirekesztés, az előítéletes kiszorítottság megszüntetése a cél.

Speciális fejlesztési programunk feladatai: felzárkóztatás, gondozási és önkiszolgáló készségek kialakítása, tisztálkodási, étkezési szokások kialakítása, esztétikus megjelenés, játék fejlesztése, kapcsolatteremtés, alkalmazkodás, önkifejezés fejlesztése.

Az roma nemzetiségi nevelést sok esetben sokkal alacsonyabb szintről kell elkezdni, mint egy átlagos 3 éves gyermek nevelését.

A program szervezeti formája: A játék feltételének megteremtésével, a játékos fejlesztéssel, az értelemi és figyelemfejlesztő játékok segítségével integrált nevelést biztosítunk kötetlen formában, játékos foglalkozás keretében. A tervezés havonkénti lebontásban, hálótervben történik.

Időkeret: törvényi szabályozás értelmében meghatározott.

A tevékenységek eszközei:

- Játékeszközök, a tevékenységformák eszközei, értelem és figyelemfejlesztő eszközök, mozgásfejlesztő játékok, udvari eszközök.

Módszerek:

- Megfigyelés, beszélgetés, magyarázat, tapasztalatszerzés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő toleranciával, példamutatással az óvónő feladata, hogy az óvodában eltöltött idő alatt minden, környezetünkben előforduló jelenségre felfigyeljenek, ismereteket szerezzenek.

- A „másság” elfogadtatása, a gyermekekben és a szülőkben élő előítéletek enyhítése.

- A gyermek átsegítése a beszoktatás nehézségein.

- A gyermekek rendszeres óvodába járására való odafigyelés.

- Séták, túrák szervezésével élmények biztosítása.

- Életkoruknak megfelelő ismeretek nyújtása.

- Tehetséges gyermek gondozása.

- Biztosítsa azokat a nevelési feladatokat, amelyek elősegítik a gyermek fejlődését, közösségi életre felkészülését.
- Az roma nemzetiség kultúrájának, hagyományainak ápolásával járó feladatok teljesítése.

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

7.1. Személyi feltételek

Az alkalmazottak létszámát mindenkor az intézmény típusa a felvett gyermeklétszám, és a napi nyitva tartás ideje határozza meg. Szükséges, hogy az intézmény rendelkezzen a törvény által ajánlott személyi ellátottsággal.

Az óvodában a nevelőmunkát az óvodapedagógus végzi. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A nyitvatartási időben mindvégig óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

A köznevelési törvényben meghatározott óvodapedagógus felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása. Elvárásaink az óvónő szerint:

- ☐ segítő, támogató, elfogadó magatartás
- ☐ vidám, felszabadult légkör létrehozásának képessége
- ☐ differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- ☐ jó empátiás készség
- ☐ gyermek- és családcentrikusság
- ☐ **környezettudatos szemlélet**

Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A dajkák az óvodapedagógus közvetlen segítői. Intézményünkben minden dajka szakképesítéssel rendelkezik. Feladatuk a nevelőmunkában a gondozás, a foglalkozások eszközeinek előkészítése, fontos segítője a tevékenységek megszervezésének.

E feladatokon kívül ellátják a gyermekek utaztatásával járó feladatokat, tisztán tartják az óvoda helyiségeit, a textíliákat.

Minden dolgozó feladata, hogy a törvényi előírásoknak és a szakmai programban előírtak alapján végezze munkáját.

Az óvodapedagógusok a Pedagógiai Program alapján egységes nevelési elvek szerint végzik a nevelőmunkát. Szakmai felkészültségüket külső és belső továbbképzésekkel, önképzéssel fejlesztik. A szakmai és szakszolgáltató intézmények alkalmazásában álló logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, heti egy alkalommal foglalkoznak az erre rászoruló gyermekekkel.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

7.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése oly módon került kialakításra, hogy szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteinek, biztosítsa egészségük megőrzését. A tárgyi feltételek alakításával arra törekszünk, hogy lehetővé tegyük a gyermekek számára mozgás- és játékgényük kielégítését, természetes anyagokkal, formákkal és harmóniát árasztó színekkel rendezzük be környezetüket. E környezet egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvoda dolgozóinak. **Tárgyi feltételeinket a hatályos jogszabályoknak megfelelően folyamatosan bővítjük, például ikt alkalmazás eszközrendszerével.**

Valamint a környezettudatosság jegyében, használt olaj gyűjtő kihelyezése, madáretető kihelyezése, fák ültetése.

7.3. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések:

A program megvalósításához elengedhetetlen a játékhoz, tanuláshoz, tevékenységformákhoz szükséges eszközök biztosítása. A költségvetésben biztosított összegeken túl szükség van költségvetésen kívüli pályázatokra, adományokra. A tárgyi feltételek folyamatos biztosításához igénybe vesszük a támogatók, vállalkozók, szülők, más személyek segítségét. Folyamatosan végrehajtjuk a kötelező felszerelésekre és eszközökre vonatkozó törvényi előírásokat.

A kötelező minimális eszköz és felszerelési jegyzékben foglalt eszközök és felszerelések beszerzése, pótlása, korszerűsítése folyamatosan szükséges. Az óvodai alapeszközöket kiegészítve a program eredményesség megvalósításához szükséges eszközök:

a) A játéktevékenység eszközei: Folyamatos beszerzés:

- játékeszközök, kiegészítő kellékek, társas-kirakójátékok, szerep-, építő, szabályjátékok. Dramatizálás, bábozás, barkácsolás eszközei.

A kompetencia alapú óvodai nevelés beillesztéséhez szükséges játékeszközök

b.) Az óvodai tevékenységek eszközei:

- A vers, mese, anyanyelvi nevelés eszközei:

Mesekönyvek, anyagok, bábok, textíliák. Anyanyelv fejlesztésének eszközei, szakmai könyvek, meseládikó, párnák

- Ének-zene, énekes játék:

Okos televízió, laptop, nagy teljesítményű hangszórók, csattogó csengő, triangulumok, dob, cintányér, kazetták, mini orgona, szintetizátor, zenei CD-k.

- Manuális tevékenységek:

Ábrázoló és manuális tevékenységek eszközeinek folyamatos biztosítása: papír, ragasztó, olló, filc, rajzeszközök, festék, gyurma, természetes anyagok.

- Mozgás:

Karikák, labdák, ugrókötelek, Rollerek, biciklik, tornaszerek. Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök. □ Külső világ tevékeny megismerése

Minden környezetünkben található tapasztalatszerzésre alkalmas eszköz, játék eszközök, munkaeszközök folyamatos beszerzése.

- c.) Az óvodai mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, valamint szakkönyvek biztosítása

Mesegyűjtemények, verseskötetek, leporellók, lexikonok, CD-k, DVD filmek

Pedagógiai, pszichológiai Szakirodalom, verseskötetek, lexikonok, ismeretterjesztő könyvek, egyéb szakmai könyvek

- d.) Munka jellegű tevékenységek

Takarítás, növénytermesztés állatgondozás eszközei, szerszámok, anyagok. Az óvodapedagógusra jellemző, hogy sokféle játékot, fejlesztési eszközt készítenek.

7.4. Egyéb tárgyi- dologi eszközök bemutatása:

Virágok, udvar, balkon és egyéb (növények): környezeti, esztétikai nevelés, munkára nevelés feltételei.

Báb, irodalmi, zenés összeállítás teszi színessé az óvodai munkát. Óvodai kollektíva, iskolások bábelőadása-saját forrás, támogatás.

Falu parkja, a futballpálya és a horgásztó: pihenőhely, mozgás, játszótér, Ikszt a környező világ megismerésére nevelés, kirándulás lehetőségei, játék.

Nem az óvoda tulajdonát képező objektumok használatát biztosító együttműködési megállapodás:

- Kölcsönös segítségnyújtás, patronálás.
- Együttműködés, megállapodás alapján használt létesítmények: iskolai önkormányzati létesítmények, kultúrház

7.5. Az óvoda csoportszerkezete

A társadalmi elvárások, valamint a nevelő testület döntése alapján a csoportok szerkezete vegyes életkorú. A gyermekek eltérő ütemben történő fejlődése miatt is több életkorú gyermek van egy csoportban. A vegyes szerkezetű csoportok előnyei: családi jelleg, gördülékenyebb beszoktatás. Mintakövetés, utánzásos tanulás, egymás kölcsönös segítése. A program bármely csoportszerkezetben megvalósítható.

7.6. Az óvodai élet megszervezése:

Az óvoda nyitvatartási idejét a szülők igénye alapján a fenntartó határozza meg.

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenysége, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend, heti rend kialakításával biztosítható a megfelelő időtartam az óvodai tevékenységekhez.

A napirend, heti rend a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével alakítható.

A napirend rugalmas, lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék. Programunk szerkezeti formája: játék és mese folyamatos időben, a követve nevelés módszerével kívánjuk gondozni, óvni, nevelni az óvodásokat. A tevékenységeket nyugodt légkör, aktivitás, érdeklődés jellemezze.

A szeptember 1-től május 31-ig terjedő időszak napirendjét a gyermekek biológiai szükségleteinek kielégítése jellemezze (életkor, mozgás- és alvásigény, ebéd rendszeressége) Erre az időszakra jellemző az egész nevelési folyamatban, az óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, valamint az óvodapedagógus által szervezett foglalkozásokon és időkeretben megvalósuló tanulás. A nyári időszak június 1-től augusztus 31-ig tart. Ez az idő tartalmas, változatos tevékenységet biztosító, gondosan megtervezett, a gyermekek szabadságát tiszteletben tartó legyen, adjon lehetőséget a fejlődésre.

A heti rend"egy-egy tevékenység köré csoportosítva dolgozza fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket. Takarítási szünet miatt, törvényi előírásoknak megfelelően, fenntartói engedéllyel, meghatározott időre zárva tartunk.

- Napirend:

6³⁰-11⁴⁵-ig szabadon választott játék, játék a szabadban. Felajánlott, választható tevékenységek és meseországba utazás, mely tartalmazza a mindennapos mozgást.

8³⁰-9⁰⁰-ig folyamatos tízóraiás.

9-9³⁰-ig meseországba utazás

9³⁰-10-ig felajánlott és választható tevékenységek kezdeményezése

10-11-ig kötetlen játék

11-11⁴⁵-ig levegőzés, udvari játék

11⁴⁵ készülődés ebédhez.

12-12³⁰ -ig ebéd.

12³⁰-tól lefekvés.

12³⁰-14²⁵-ig pihenés.

14²⁵-től felkelés, uzsonna, szabad játék 16³⁰óraig, választható, felajánlott tevékenységekkel.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A napirend segítségével kialakítjuk a tevékenységek közötti harmóniát, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomom követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített-nem köteleződokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelésünk a fenntartó által jóváhagyott helyi Pedagógiai Program alapján történik. A gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Óvodánk teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Heti rend:

Egy napra egyféle tevékenységet, azaz játékot tervezünk, így lehetőséget teremtünk az egy-egy tevékenységben való elmélyülésre, de a gyermekek igényeihez alkalmazkodva más tevékenységet is beiktatunk. Az óvónő által kezdeti játékba, mint a napi kínálatba a gyerekek igényeik és belső állapotuk szerint bármikor bármennyi időre bekapcsolódhatnak. A gyermekek természetes érdeklődését fejlesztjük, ügyelve arra, hogy a gyermekek a lezárt játékfolyamat után válnak nyitottá az új dolgok befogadására.

A mesehallgatás mindig közös, a testi neveléshez tartozó tevékenységek közösen, óvónői irányítással valósulnak meg. Mesehallgatás minden nap körülbelül ugyanabban az időben valósul meg, az együttlét idején és elalvás előtt mesélünk.

A mozgás minden csoportban kötelező, a tornaszoba többcélú használata miatt meghatározott napokon szervezett.

A többi tevékenység megtervezése nem konkrét naphoz, hanem a gyermekek igényeihez kötődik.

A heti rend öt napos ciklusra tervezett.

A nevelési terv fejezetei:

A nevelési tervet éves ciklusban tervezzük.

- Egészséges életmódra alakítása: táplálkozás, testápolás, öltözködés, pihenés
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és szocializáció: beszoktatás, befogadás, játék
- Értelmi nevelés: anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés: vers, mese, irodalmi nevelés, ének zene, ábrázolás, mozgás
- Környezet tevékeny megismerése matematikai tartalommal
- Munka jellegű tevékenység

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve, az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

8. FENNTARTHATÓSÁG, környezettudatos magatartás kialakítása óvodáskorban

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Rugalmas alkalmazkodással legyenek képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsolni, alkalmazni azokat megváltozott helyzetek során is.

CÉLJA

A fenntarthatóságra nevelés erősítése. A zöld óvodaság ismertségének növelésével célunk a közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.

Az óvodás gyermekek környezettudatos állampolgárrá nevelése környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával.

Az óvoda dolgozóinak, egész felnőtt közösségének, a gyermekek szüleinek környezettudatos szemléletének formálása.

Az óvoda környezetében lévő helyi közösségek értékeinek megismerése, azok védelme, fontosságának tudatosítása.

Ezen értékek kisugárzása a helyi közösségek felé, a felelősségteljes és egészséges közösségtudat és a környezetharmónia megteremtése érdekében.

Fontos a partnerkapcsolatok bővítésével a nevelés színhelyeinek kiterjesztése, a lakókörnyezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása.

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető.

A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet.

Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokon.

Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ha szükséges a hátrányokat kompenzáljuk.

A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A témakörön belül az egyes témák a gyerekek életkorának előre haladtával lineárisan bővülnek és koncentrikusan mélyülnek.

A Fokozatosság elvét követjük a megismertetés során: a közelebbitől a távolabbi felé haladunk. Szemléltetésben, a közvetlen környezetben való megfigyeléstől a képi ábrázoláson való megfigyelés.

Érvényesítjük a differenciálás pedagógiai koncepcióját a nevelés folyamatában.

Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszer biztosítunk.

Érzelmek, kifejezőképességek fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk: szeretet, kötődés, élménybefogadás keltése.

A pedagógusok közösségében olyan értékrend kialakítását tartjuk fontosnak, mely az elődök értékteremtő és értékmegőrző munkáját helyezi előtérbe.

A komplexitás megmutatkozik:

- A környezettel való ismerkedés közben alakul a gyerekek társas magatartása, alkalmazkodó képessége
- Fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége.
- Érzékeli környezetében a szépet, a tisztaságot, ezáltal fejlődik esztétikai érzéke, környezeti higiéniája.
- Pozitív érzelmi viszony alakul ki a lakóhely, szülőföld iránt.
- Környezetéből szerzett ismereteit felhasználja a játékban.
- A környezeti témakörök jó részében szerepe van a gyermeki munkának.
- Az érzékelt valóságot az ábrázolás eszközeivel fejezik ki a gyermekek.
- Hangulatkeltő, hangulatszínező lehet a témába vágó valóságismeretre nevelő mese, vers.
- A dalok, dalos játékok a hangulat elemeinek megéreztetésével és a népszokások megismertetésével kapcsolódnak a környezeti témakörhöz.
- A testünk témakör feldolgozása kötődik a mozgás, testedzés foglalkozásokhoz.
- A tárgyak, jelenségek mennyiségi viszonyain túl a matematikával való kapcsolat leglényegesebb vonása, hogy mindkét terület a gyermek logikus gondolkodását fejleszti.

A környezettudatos magatartás kialakításának célja

- Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismertetését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést.
- A társadalmi igények változásához igazodó, a gyermek életkorának megfelelő természeti, emberi, és tárgyi környezetből szerzett tapasztalatok, melynek birtokában biztonságosan eligazodik az őt körülvevő világban.
- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.

A célokat megvalósító feladatok

- A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, megismerési vágyára és a megismerés okozta öröme építve sokszínű viszony kialakítása az objektív világhoz.
- A komplexitás érvényesítése a tevékenységi formák között.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A családi és tárgyi kultúra értékeinek, és a néphagyományok szem előtt tartása.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése.
- A pedagógusok közösségében olyan értékrend kialakítása, mely az elődök értékteremtő és természetmegőrző munkáját helyezi előtérbe
- A differenciálás pedagógiai koncepciójának érvényesítése a nevelés folyamatában.

Környezet és természetvédelem kiemelt alapelvei

- Megőrzés: ezen elv alapján egymás és gyermekek kezét fogva segítjük a valódi értékek megtalálását. Tudatosítjuk bennük a csapatmunka fontosságát, az azonos gondolkodást, azonos cselekvést.
- Felelősségvállalás: személyes példával, cselekvések sorozatával, tegyünk minél többet környezetünkért, egymásért, vállaljuk fel az emberhez méltó felelősséget. Tudatosítjuk, hogy saját tetteiért és környezetéért mindenki felelős.
- Globális gondolkodás- lokális cselekvés: környezeti értékek helyi szinten történő feltárása, megvalósítása.

A természet-és környezetvédelmi világnapok a hozzá kapcsolható tevékenységek

Állatok világnapja október 4.

Óvodában megfogalmazható célok: az élménynyújtás, tapasztalatszerzés, tevékenykedtetés, hogy az óvodás gyermekek az állatokkal közeli kapcsolatba kerüljenek, ezáltal kialakuljon bennük a szeretet, gondoskodás, védelem érzése.

Téma feldolgozás lehetőségei

- Kedvenc plüss állat bemutatása
- Házi és vadon élő állatok megnevezése, halmazba rendezése
- Költöző madarak, gólya, fecske útra kelésének megfigyelése
- Madáretető feltöltése eleséggel
- Avar összetakarítása, az előbukkanó bogarak megnevezése, megfigyelése
- Mese: Költöző madarak, Vigyáznak ránk! / Új mesék, új ötletek Pap Jánosné- Rostás Nikolett/

Víz világnapja március 22

Óvodában megfogalmazható célok: a víz, mint az élet egyik legfontosabb lételeme, tapasztalaton nyugvó megismertetése. Ok-okozati összefüggések megláttatása: miért kell óvni vizeinket a szennyeződéstől, miért kell takarékoskodni vele. Környezettudatos magatartás megalapozása.

Happy Hétre való regisztrálás, a vízfogyasztás fontosságáról.

Téma feldolgozás lehetőségei

- Mese: A varázsló és a tündér, Lubicka felfedező útja /Új mesék-új ötletek Pap Jánosné- Rostás Nikolett/
- Akvárium készítés
- Fagyasztás, olvasztás, kísérletezés a vízzel
- Tóból horgászat, szemét kiszedése
- Kék pólós nap

Föld napja április 22

Óvodában megfogalmazható célok: földünkkel kapcsolatos ismeretek nyújtása. A természet szépségeinek megláttatása. A természet iránti tisztelet, a megóvás iránti érdeklődés kibontakoztatása. A családok környezettudatos attitűdjének formálása.

Téma feldolgozás lehetőségei

- Ismerkedés a földgömbbel
- Virág ültetés, kertgondozás
- Szemét szétválogatása, szelektív szeméthyűjtőbe helyezése
- Magas ágyás kialakítása
- Góbi mesék IKT, Mese: Földanya szomorúsága / Új mesék-új ötletek Pap Jánosné- Rostás Nikolett/

- Zöld pólós nap

Madarak, fák napja május 10

Óvodában megfogalmazható célok: ismeretek bővítése, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával. Alakuljon ki a gyermekekben a madarak és fák iránti pozitív beállítódás. Szeressék, becsüljék, védjék az őket körülvevő és az általuk megismert környezet értékeit. Csatlakozás a daloló erdő, nemzetközi projekthez.

Téma feldolgozás lehetőségei

- közös éneklés az óvoda udvarán, parkban, az intézmény összes gyermekével, felnőtt dolgozójával együtt.
- Óvoda udvarán található fák, madarak, madárfészkek megfigyelése
- Bagoly megfigyelés az óvoda udvarán
- Séta a faluban, parkban, fák, virágok megfigyelése
- Mese: Csipi a kis cinege, A fák csodálatos világa / Új mesék- új ötletek Pap Jánosné- Rostás Nikolett/

Óvodában megfogalmazható célok: a környezetünkre való odafigyelés megerősítése. Tudatosítjuk, hogy védenünk kell a természetes és épített környezet állapotát. Ezek együttesen az egészséges emberi létezéshez szükséges **környezet fenntartását** szolgálják.

Téma feldolgozás lehetőségei

- Zöld pólós nap
- Szemét szétválogatása, szelektív hulladékgyűjtőbe helyezése
- Újra hasznosítható anyagok gyűjtése

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- **Képessé válnak a szemlélet váltásra, fenntarthatóság elveinek gyakorlására a továbbiakban.**
- Alakul a gyermekekben a természethez és a környezethez való pozitív viszony.
- Tudatosul bennük, hogy a természetben nincs elhanyagolható, „felesleges” elem.
- Úgy gondolkodnak, hogy a természet részei vagyunk.
- Ismernek néhány környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket: hulladékszelektálás, újrahasznosítás.
- Tudják, hogy tiszta, egészséges környezetben az élet minősége javul, míg a szennyezett környezet rontja azt.

- Megtanulják a helyes életvitelszokásait, kialakulnak az egészséges életmóddal kapcsolatos szokások alapjai.
- Emlékeznek jelenségekre, történésekre, élőlényekre, tárgyakra.
- Képesek elemi következtetések levonására, egyszerű ítéletek alkotására.
- Megkülönböztetik a mennyiségi-, formai-, viszonyokat, azonosságokat, különbözőségeket. Figyelnek a környezet új jelenségeire, változásaira, érdeklődnek a változás iránt.
- Elítélik a környezet és az élőlények pusztítását.

Fontos, hogy ne csak a kiemelt napokon, hanem a mindennapjainkban is környezettudatosan éljünk. Ahány fát kivágunk, legalább annyit ültessünk helyette. **Mutassunk példát a gyermekeknek. Takarékoskodjunk az energiával. Óvodánkban energiatakarékos lámpatestek lettek felszerelve, ez is a környezettudatosságot szolgálja. Következő nevelési évben magas ágyást szeretnénk gondolni a gyerekekkel. Az óvoda épülete, és a padlás szerkezete, vastag szigetelést kapott.**

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

9.1. Játék

„A játék az ember legsajátosabb, de nem csak rá jellemző tevékenysége. Az ember egész életét végigkíséri. Aki nem tud játszani, az elvesztette önmagát és a világ megismerésének lehetőségét.”

/ Almási Miklós/

A játék a gyermek legalapvetőbb tevékenysége, mely mással nem helyettesíthető. Cél: A gyermekek számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegítik.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. A játék a legfőbb tevékenység a kisgyermekkorban. Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze a kisgyermek számára, nem csak szabadidős tevékenység, hanem létforma, mely a, pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

Az óvodás korú gyermek a játékban él és fejlődik. Nevelő testületünk arra törekszik, hogy a nap nagy része játékkal teljen el, és megfelelő csoportléghőkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

A gyakorlatban kétféle játékot különböztetünk meg:

- ☐ A gyermek szabad játékát, melyhez az óvónő megengedő magatartásával járul hozzá.
- ☐ Az óvónő által kezdeményezett tanulási tartalmat hordozó játéktevékenységet, melybe a gyermekek önkéntes alapon kapcsolódnak be.

Nevelő testületünk fontosnak tartja a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. Játék során a csoport szoba átrendezhető, az eszközök másra felhasználhatók.

A szabadság határai addig terjednek, amíg más gyermek érdekei nem sérülnek. Az esztétikus környezet megteremtése mellett az igényeknek megfelelően alakíthatók játszóhelyek, kuckók. A gyermek játékában is működik a tanulás, gyakorlás, folyamatos megfigyelés, szabálykövetés, céltudatosság, gondolkodás, a felszínen mégis minden játék formájában jelenik meg.

A játék lényege:

- önkéntes és szabad
- valóságyszerű, de nem valóságos
- megfelel az életkori sajátosságoknak
- a játékban: - nem a végeredmény a fontos
- nem érvényesek a valóság idő és térbeli határai
- megengedhető a jó rendetlenség
-

A csoportos együttlét szabályai:

A gyermek által betartandó szabályok:

- Vigyázzon mások és önmaga játékára.
- A játékot kérje el a társától.
- Segítsen és szerezzen örömet társainak.
- Ha rombolósdit játszik, a sajátját rombolja, ne másét.
- Mesemondáskor, alvásra készülődéskor legyen csendben.
- Óvónői tudta nélkül ne hagyja el a játszóhelyet.
- A játék befejezésével az eszközt rakja helyre.
- Az otthonról hozott játékkal más gyermek is játszhat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játéktevékenységben az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak alakítása.
- A gyermekek fejlettségétől függően, igényeiknek megfelelően a játékfolyamat segítése.
- A személyes kapcsolat naponkénti kialakítása, a gyermekek személyes problémáinak, egyéni élményeinek meghallgatása,
- A játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása
- A megkezdett játékot ne szakítsa félbe, hagyjon időt a befejezésre.

- Lehetőség szerint hagyja meg a gyermekek által épített, készített játékot, ezzel növelje önbizalmukat.

A fejlődés varható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek tevékenységében minél ritkábban jelenjen meg a gyakorlójáték.
- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon.
- Képes legyen mélyebb érzelmi átélésre, saját élményeinek eljátszására - Válasszon helyesen adott tevékenységeihez anyagot, eszközt.
- Fogadja el társai és az óvónő javaslatait a szerepek elosztásában.
- Vegyen részt bábozásban, dramatizálásban, közös játékban.
- Legyenek önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Hozzon létre egyszerű modelleket, maketteket.
- Sajátítsa el a barkácsoláshoz szükséges eszközök használatát, alakuljon ki igény a barkácsoláshoz.
- Legyen képes egyszerű és bonyolult alkotások létrehozására, a valóság pontosabb újraalkotására.
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására.
- Tartsa be és kövesse a megismert szabályokat.
- Vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékban.

Játékfajták:

- Gyakorlójáték:

Szöveg, dallam, mozgás ismétlő játékok, ritmusjátékok, egyszerű gyakorlást igénylő játékok. Meglévő anyagokkal végzett manipuláció.

- Szerepjátékok:

Egyszerű szabálykövetések /elfogadás, betartás/. Szerepek kialakítása, képzelet, érzelem fejlesztése. Környezeti jelenségek, események beépítése játékba. Jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása.

- Dramatizálás, bábozás:

Alapja, forrása a mindennapi mese.

Tartalma: bábmozgatás

- verbális kifejezés
- az előadáshoz kapcsolódó kifejezés, szemléltetés /mozgás, mimika/' jelmezek, díszletek, kellékek, anyagfélések megmunkálásával eszközök készítése
- önálló előadás mese, történet bábozásával, dramatizálással. □ Barkácsolás:

Játékeszközök konstruálása

Egyszerű ajándéktárgyak, dekorációk készítése.

Sérült játékok, bútorok javítása.

A műveletért folytatott fúrás, szegelés, szerelés.

- Konstruáló, építő játék:

Kirakás, építés, összeállítás egyéni elképzelések alapján.

Összerakosgatások, szerelések, egyszerű tárgyak elkészítése a valóság-hű élethelyzeteknek megfelelően.

- Szabályjáték:

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik le.

Mozgásos szabályjátékok / dalos, mondókás népi játékok, fogócskák, bújócskák, körjátékok/.
Értelmi képességeket fejlesztő játékok /érzékelést, megfigyelést, emlékezést, figyelmet, gondolkodást, képzeletet fejlesztő, ismereteket gyarapító játékok/.

Esélyteremtés

Cél: A szociális helyzetükből adódóan lemaradó gyermekeknek felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások megszervezése, tartása játékos formában, az esélyegyenlőség biztosítása.

A gyermekek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteiknek, állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak készségeik, képességeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

SNI

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A legfontosabb az, hogy a gyermek saját képesség rendszerének figyelembe vételével önmagához mérten fejlődjön játékos formába, a játékon keresztül. A játék során a gyermeknek lehetősége nyílik átismételni a látott, hallott, tapasztalt dolgokat, rögzíteni az ismereteket. Az SNI gyermek játékát fejlettségi szintje határozza meg. A játékot semmilyen más tevékenységi formával nem lehet helyettesíteni.

Az SNI gyermek játékának céljai, feladatai:

- játékeszközök megismerése □ játékhasználat megtanítása
- spontán játék kialakítása
- gyakorlási lehetőség biztosítása elemi játékselekvésre
- funkció, konstrukciós és szerepjáték kialakítása □ közösségi szokások kialakítása
- utánzásra alapuló cselekvések megismerése

Roma nemzetiségi nevelés

A játékkal a környezet hátrányainak csökkentése, ismeretek bővítése.

Tudásszint növelése játékos keretek között - tapasztalatszerzés.

A játék szabályainak megismerése, betartása.

A különböző játékfajták megismertetése.

A játék során érzelmi biztonság megteremtése.

9.2. Verselés, mesélés

Az óvodai irodalmi anyanyelvi nevelés egymástól elválaszthatatlan, az óvodai élet egészét átható folyamat. A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemlélet módjának és világ képének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait s egyben feloldást és megoldást kínál. a mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és ez alatt belső képvilágot jelenít meg.

Cél: Az irodalmi élmények nyújtása, a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése, helyes nyelvhasználat.

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelés fontos eszköze a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, versek, dúdolók, melyeket bármely napon, a nap bármely szakaszában lehet kezdeményezni.

A vers, mese: a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek alkotásai.

A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. A kisgyermeknek szóló versmondásban a ritmus, a hangzás az elsődleges. A vers és mese lényege a spontán és játékos jelleg. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese a valóság és a vágyak közti átmenet, melyet az élőbeszéd fordulataival építünk fel. Örömforrás és társas élmény egyben. Anyanyelven szól a gyermekekhez, a kedvelt felnőtt tolmácsolásában. A mesék követhető mintát adnak, és indirekt módon tanítanak. Az óvodás gyermekek gondolkodása mesével fejleszthető a legjobban. A mese által a gyermek ráérez arra, hogy problémák is vannak az életben, de ezek megoldhatók. A gyermekek többször hallják ugyan azt a mesét. A mesehallgatásban mindenki részt vesz. Az ismétlések során fejlődik a beszéd, bővül a szókincs, fokozódik a megértés és a szereplőkkel való azonosulás. A mese kiválasztása kapcsolódik más tevékenységformák anyagához, az ünnepekhez.

Megvalósítás folyamata: Délelőtt folyamán az óvónő megteremti az együttes mesehallgatás feltételeit.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek életkorának, nyelvi fejlettségének- melyet meghatároz a család szociokulturális háttere -, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzeteket teremtsen, és irodalmi anyagot állítson össze.
Az irodalmi anyagot úgy válassza ki, hogy tartalmazzon mondókát, verset, mesét, elbeszélést, folytatásos történetet.
A napi tevékenység során többször is játékosan mondókázhat, verselhet.
Sokféle szerkezetű és formájú mesék közül választhat: lánc-, halmozó-, verses-, állat-, irodalmi-, tündérmesék.
- Teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek eljátsszák, elmondják, elbábozzák kedvenc meséiket, és lehetőséget adjon az általuk kitalált történetek elmondására.
- A hátrányos helyzetű gyermekek beszédfejlesztése, szókincsfejlesztése, a hiányos fogalomismeret bővítése, a tárgyak és jelentésük helyes használata.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen mondjon és kezdeményezzen önállóan is mondókákat, verseket, meséket és ismerje a hozzájuk tartozó mozgásos játékokat.
- Ünnepi alkalmakhoz tudjon irodalmi szöveget kapcsolni.
Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően tudjon mondatokat mondani. -
Tudjon, kiegészítem szóban ismert meserészletet. Szívesen, örömmel hallgasson mesét. ,
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

Esélyteremtés

Beszéd-készség fejlesztése tevékenységeken keresztül autentikus anyagok segítségével (mondóka, vers).

SNI

A nem verbális kifejezőképességek fejlesztése és a nem verbális jelzések értelmezése. Egyénre szabott eszközök, módszerek fontossága.

Roma nemzetiségi nevelés:

A roma gyerekek irodalmi és anyanyelvi kultúrájának fejlesztése vegyes összetételű csoportban (szülők igénye alapján)

Beszédfejlesztés, szókinccsfelkészítés, a hiányos fogalomismeret bővítése, a tárgyak és jelentésük helyes használata.

Irodalmi nevelés keretében biztosítjuk, hogy saját mondaviláguk elemeit megismerhessék
Ismerkedés a roma nemzetiségi gyermekirodalom alkotásaival

9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

„ Anyanyelve csak egy lehet az embernek,'zeneileg is.
/Kodály Zoltán/

Cél: A zenei képesség fejlesztésén túl, zenét értő és szerető egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés. Eszköze a zene és az énekszó. Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc, mindennapos tevékenység az óvodában.

Az óvodában az éneklés, zenélés, a környezet hangjainak megfigyelése, a zenei ízlés és az esztétikai érzék formálása. A közös énekezési tevékenységek során a gyermekek felfedezik a ritmust, a dallam a mozgás szépségének örömeit.

A zenei nevelés anyagát a népdalok, gyermek néptáncok, népi játékok adják. A programban Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokat is alkalmazzuk.

Megvalósítás tartalma: Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességének (az egyenletes lüktetés, a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A dalok válogatásának szempontjai:

- A csoport összetétele, a gyermekek életkora és zenei képességei.
- Az évszakok, ünnepek aktualitása, más tevékenységekkel való összehangolása.
- Előző években elsajátított dalanyag.
- Térformák és mozgásanyag változatossága.
- Aktuális érzelmi állapot.
- Gyermekek érdeklődési köre.

Az érzelmi biztonság megteremtésének az anyanyelvi és zenei nevelésnek egyaránt kiváló eszközei a játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, versek, énekek. Az énekes játékok pozitív hatása a közös öröm, a közvetlen társas kapcsolat. Az óvónői minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.

Az óvodapedagógus feladata

- Sok zenei élmény nyújtása (óvónői ének, zenehallgatás, hangszeres zene).
- Zenei készségek fejlesztése (mozgás, hang, szöveg összekapcsolása).
- Népi hagyományok, műzenei és más népek dalainak, zenéinek megismertetése.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése.
- Egyenletesség, tempó, ritmus, hangmagasság érzékeltetése változatos módon.
- A gyermekek zenei fejlettségi szintjének figyelembevétele.
- A képességfejlesztésben használja fel a dallammotívum, dallambújtatás, dallamrészlet énekelve beszéd lehetőségeit.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Cselekvéssel fejezze ki a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni.
- Törekedjen a tiszta éneklésre, figyelmesen hallgassa a bemutatott zenét.
- Énekeljen különböző hangterjedelmű, aktualitásnak megfelelő, felelgetős dalokat, és általa kitalált dallammotívumokat.
- Ismerje fel a dallammotívum alapján hallott dalt, és többféle zenei és környezeti zöreijhangot (ritmushangszerek, furulya és természeti, környezet hangjai).
- Ismerje fel a halk-hangos, magas-mély hangokat, a gyors-lassú tempót.
- Ismerjen különféle téralakítási formákat (kör, csigavonal, ellentétes irányú kör) táncmozdulatokat (záró lépés, előre, hátra oldalt, forgás, váltott kézzel forgás, lépés, dobbantás).

Az élményt nyújtó közös éneklés vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap.

A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés lapjaira épülő fejlesztés hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosíthatjuk a gyermek ének-zenei kultúrájának megalapozását, a néphagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését.

A magyar népdalok, mondókák, gyermekdal világa ma is élő és felhasználható örökség. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés. Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására (csoportszobában vagy kint az udvaron).

A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyerek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Heti 1 alkalommal tervezzük az ének-zene szervezett foglalkozást (kezdeményezés vagy kötött). A megvalósítás módja az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés.

A felhasznált zenei anyag:

Ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek.

Az éneklés, népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenei anyag kiegészítése modern zenés gyermekdalokkal, táncokkal, és komolyzenei művekkel.

A zenehallgatás lehetőségei az óvodában:

Az előadásra, zenehallgatásra szánt értékes szemelvényeket az óvónő szabadon megválaszthatja. Az egyetlen szempont a zene szépsége, művészi értéke. Óvónő éneke, kétszólamú ének, hangszeres játék, gépi zene.

Javasolt kézikönyv: Törzsök Béla Zenehallgatás az óvodában, Népdalok.

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.

Esélyteremtés

A szociális helyzetükből adódóan lemaradó gyermekek zenei képességeinek felmérése, éneklési készségeinek fejlesztése, az esélyegyenlőség biztosítása.

SNI:

A zenei képességen belül differenciált fejlesztés

Roma nemzetiségi nevelés:

A roma nemzetiségi környezetből érkező gyerekek zenei képességeinek felmérése (beszélgetés, családlátogatás, éneklési készség).

Zenei hagyományok ápolása (roma ének, zene, ritmus, tánc).

A zenekedvelő, tehetséges gyermekek éneklési készségeinek fejlesztése.

A dalanyag, zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi hovatartozást. Roma mondókákkal, gyermekdalokkal ismerkedünk. A roma kultúrában megjelent hangszerek bemutatása.

9.4. Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka:

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés, képalakítás, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az ábrázolás, vizuális nevelés, mintázás, kézimunka, kézművesség sokszínű tevékenység, melyet állandóan biztosítunk a gyermekek számára. E tevékenységek lehetőséget adnak arra, hogy gondolataikat, érzelmeiket, problémáikat kifejezzék, feldolgozzák. egész nap folyamán biztosított tevékenység.

Célunk: Megismertetni a gyerekeket a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás és a kézimunka különböző technikai alapelemivel és eljárásával. Továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel.

Ez által fejlesztjük a gyermekek személyiségét. A tevékenység gyakorlása szinte állandóan jelen van a napirendben. A tevékenységeket szívesen és örömmel végezzék, hiszen ez által fejlődik kézügyességük, alkotóképességük, fantáziájuk, formálódik személyiségük.

Maga a tevékenység és annak öröme fontos valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A manuális tevékenység tartalma: rajzolás, festés, kézimunka, gyurmázás, tépés, ragasztás, fonás, szabás, varrás, kötözés. E tevékenységek fejlesztik:

- A gyermek élmény-és fantáziavilágát,
- Kifejezőképességét, térbeli tájékozó- és rendezőképességét,
- A képi gondolkodást,
- Az esztétikai érzékenységet, a szép iránti nyitottságot.
- A finommotorikát
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordinációt
- Képi plasztikai kifejezőképesség - Komponáló képesség
- Tér, forma, szín képzetének gazdagodását.

Az óvodapedagógus feladata:

- Sokféle tevékenység biztosítása, a lehetőségek megmutatása a képi és térbeli megjelenítése.
- Az eszközök használatának megismerttetése.
- Szín és formaérzék fejlesztése.
- Különböző anyagok, rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeinek megismerttetése (elsősorban a természetes anyagok, termékek felhasználásával).
- Művészi alkotások megismertetésével a művészet iránti érdeklődés felkeltése
- Gondoskodás azon gyerekek ábrázolási foglalkoztatásáról, akiknek otthon hiányosak a feltételei.
- Rajzpályázaton részvétel, benevezés
- Tehetséggondozás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ábrázolása változatos legyen, használja a képi kifejezés eszközeit, hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák, egyszerű mozgások.
- Díszítsen tárgyakat, formákat saját elképzelései alapján.
- Megfigyelés után tudjon formákat mintázni.
- Vegyen részt az őt körülvevő tér berendezésében, és térbeli makettek készítésében.
- Tudja alkalmazni a megismert technikákat.
- Tudjon véleményt mondani saját és mások munkájáról.

Esélyteremtés

Minden gyermek számára biztosított, hogy a maga módján a maga képességei szerint a lehető leginkább tudjon kibontakozni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek verbális megnyilvánulásainak nehézségei megmutatkozhatnak a képi rendszerben történő kifejezésben is, ezért megteremtjük a szabadidős ábrázolás tárgyi feltételeit: gyurma, zsírkréta, színes ceruza, filctoll, festék. A vizuális nevelés eszköztárának felhasználása hozzájárul a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek alkotásvágyának növeléséhez, az iskolaérettséghez szükséges figyelemkoncentráció szintjének eléréséhez.

SNI:

A sajátos nevelési igényű gyerekek számára a vizuális megnyilvánulás egy kifejezési lehetőség, melyben gondolatait, érzéseit, jeleníti meg. A gyurmázással, festéssel, rajzolással, tépéssel bontakoztatjuk ki alkotó kedvüket. A különböző anyagokkal történő manipuláció során lehetőség nyílik arra, hogy képességeikhez mértén örömet leljék saját alkotásaik létrehozásában. Az alkotás által sikerélményt szerezhet, így nő az önbizalmuk. Minden gyermeket a saját képességeihez mértén fejlesztünk.

Roma nemzetiségi nevelés:

- Ábrázolási készségek fejlesztése, különböző technikák megismertetése.
- Gondoskodás azon gyermekek ábrázolási foglalkoztatásáról, akiknek otthon hiányosak a feltételei.
- Képi rendszerben történő kifejezőkészség fejlesztése.

9.5. Mozgás:

Spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. A mozgásos játékok, a torna fejlesztik a gyermekek természetes mozgását: a járást, futást, ugrást, támaszt, dobást, egyensúlyozást, függést. A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermek fejlődésében. Az óvodáskorú gyermekek nagy mozgásigénye közismert. E tevékenység által szereznek információt környezetükről. Testedző játékaik is a természetes mozgásokra épülnek.

Cél: Sokoldalú személyiségfejlesztés, mozgásöröm, megfelelő terhelésre felkészítés, tartáshibák javítása, prevenció-fejlesztő gyakorlatok, korrekció - testi rendellenességek javítása óvodai kereteken belül, tagabban értelmezett mozgásfejlesztés.

A csoportszobai és udvari mozgáslehetőségek a nap egész folyamán a gyermekek igényeinek megfelelően rendelkezésre állnak.

A játékos mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásnál lazább. Gyakori ismétlésekkel az ügyesség, bátorság, erőnlét fejleszhető. Naponta rendszeresen lehet játszani különféle mozgásos szabályjátékokat, főleg a szabadban, valamint a délutáni pihenőt követően lehetőséget biztosítunk a testmozgásra. A csoportszobák berendezésénél figyelembe vesszük, hogy elegendő hely álljon rendelkezésre a mindennapos testmozgás biztosításához. A futó-, fogó játékok, szerepes vagy utánzó játékok mindennaposak, és helyettesítik a mindennapos testnevelést. Egy héten egyszer lehetőleg minden gyermek vegyen részt a közös, irányított mozgásos játékban. A játékos testnevelés a hét bármely napjára megtervezhető az óvodai hetirendben.

Az óvodapedagógus feladata:

- Aktív nagymozgások fejlesztése (rugalmasság, egyensúly).
- Rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása.
- Mozgáskoordináció alakítása-ügyességi feladatok során.
- Finommotoros képességek (erőnlét, gyorsaság, testséma, ügyesség, reakciókészség) - Sporteszközök, mozgást segítő játékszerek helyes használata.
- Az ugrálás, futás, mászás közel áll e gyermekekhez, ezért fel kell használni a különböző részterületek fejlesztéséhez: szem-kéz koordináció, alkalmazkodó képesség, helyes magatartási formák.
- **Tehetséggondozás keretein belül Bozsik programhoz kapcsolódás**

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Váljon a gyermek igényévé, szokásává a mindennapos mozgás, az egymáshoz való alkalmazkodás.
- Sajátítsa el a természetes mozgások elemeit.
- Ismerje meg a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni ~(természetes járás, futás, ugrás, szökdelés, ütemes járás, irányváltoztatás, tempóváltás, állórajt, egyensúlyozás).
- Sajátítsa el a rendgyakorlatokat: egyenes testtartás, vonal-és köralakítás, fordulatok meghatározott irányokba.
- Gimnasztika: kar-és lábtartások, törzsmozgások, izomfejlesztő gyakorlatok helyes végzése.
- Labdagyakorlatok során helyesen végezze a különböző fogásokat, dobásokat, hajításokat (célba, távolba dobás).
- Támasz, függés, egyensúlyozó gyakorlatok.
- Talajon, padon, zsámolyon, bordásfalon, játékon vízszintes és függőleges irányban, gurulások.
- Szabadban történő mozgás során biztonsággal, bátran használja az udvari játékszereket, eszközöket (mászóka, csúszda, kötél, karika).
- Vegyen részt téli játékokban: hógolyózás, szánkózás.
- Szívesen és örömmel vegyen részt közös mozgásos játékokban: fogócska, szabályjátékok, küzdőjátékok, szerep-, utánzó-, futójátékok.

Esélyteremtés

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabadlevegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

SNI

Speciális tornagyakorlatok alkalmazása. Kis mozgások, nagymozgások, relációk térben és időben.

Roma nemzetiségi nevelés:

- A rendszeres mozgás, testnevelés megszerettetése.
- Célrányos, akaratos mozgás, állóképesség fejlesztése.
- Sporteszközök, mozgást segítő játékszerek helyes használata
Az ugrálás, futás, mászás közel áll ezen gyermekekhez, ezért fel kell használni a különböző részterületek fejlesztéséhez: szem - kéz koordináció, alkalmazkodó képesség, helyes magatartási formák.

9.6. A külső világ tevékeny megismerése:

Cél: A természet megismerésére, védelmére, megbecsülésére nevelés. Környezetismereti és matematikai tartalmú tapasztalatszerzés. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

A környezet megismerése segíti elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb környezetről. A valóság felfedezése során alakulnak pozitív érzelmi viszonyai, megtanulja, hogyan vigyázzon a természet épségére, megtanulja védelmét, az értékek megőrzését.

Elengedhetetlen, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A külső világ megismerése közben olyan tapasztalatok birtokába juthat, melyek a környezetben való biztos tájékozódáshoz, eligazodáshoz szükségesek.

Gyakran szervezünk sétát, túrát, megfigyeljük a természetben zajló változásokat. A gyermekeket folyamatos és ismétlődő élményekhez jutatjuk.

Az óvodába kerüléskor a gyermek szocializációs színtere kitágul. A családban megszokott szerepe mellett új szerepeket kell megismernie. Az élet csodáját, a növekedést, a fejlődést gyakran szemléltetjük, megismertetjük a táj szépségeit, az emberek, a tárgyak, szokások, néphagyományok értékeit. A mindennapos együttlét során lehetőség van beszélgetni az élményekről, megfigyelésekről, tapasztalatokról.

Hisszük, hogy a környező világ érzelmmel teli megismerése vezet el a természet megszeretéséhez, értékeink megbecsüléséhez. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat is szereznek a gyermekek. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli, térbeli viszonyokat. A számlálgatás, méregetés, a tér alakítása, irányok megnevezése, hasonlítgatások, összegyűjtés, szétválasztás, párosítás, formák megismerése játék közben természetes folyamat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Pozitív érzelmi viszonyok alakítása a valóság felfedezése során.
- Esztétikus, nyugodt külső és belső környezet megteremtése.
- Élmények biztosítása.
- Alkalmanként a térbeli, mennyiségi és formai vonatkozások megnevezése.
- Séták, túrák szervezése.
- Néphagyományok megismertetése. •
- A jelen és közelmúlt eseményeinek megbeszélése és felidézése.
- Beszélgetések szervezése: a családról, felnőttek munkájáról, évszakok jellegzetességeiről, állatok életéről, emlékeinkről, testrészeinkről, az emberek közötti viszonyokról, az emberek és a természet világáról.
- A figyelemkoncentráció fejlesztése, ismeretszerzés, tapasztalatszerzés.
- A biztonságos életvitel szokásainak alakítása
- Döntési képességek fejlesztése
- Segítse elő az önálló véleményalkotást

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerje személyes adatait, a színeket.
- Tudja az évszakok, napok nevét, sorrendjét, jellemzőit, a napszakokat.
- Nevezze meg sajáttestrészeit, érzékszerveit, a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát.
- Helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény).
- Jelezze a térbeli állások helyzetének irányait.
- Alkosson megfelelő szöveget, a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
- Hasonlítsa össze a mennyiségeket, tudja a meg-és leszámolást a tízes számkörben.
- Válogasson alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján.
- Másoljon alakzatokat síkban és térben.
- Válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonság szerint (kör, négyzet, háromszög).
-

Esélyteremtés

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képességeinek megfelelő nevelése. A környezeti, kulturális és szociális hátrányok csökkentése tevékenykedtetéssel, élmények biztosításával.

Az ismeretek átadása a gyermek szintjének megfelelően. Érzelmi viszonyok pozitív alakításával, élmények biztosításával, az esélyegyenlőség érvényesítése.

Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában, kommunikáció, beszédformálás, a helyes magatartás normáinak alakítása.

SNI

A gyermek életkorának, egyéni fejlettségének megfelelően a szociális kompetenciák alakítása, az emberi méltóság kifejezése. A pedagógus pozitív hozzáállása, kapcsolata a gyerekekkel, a kirekesztés és a kizorítottság megakadályozása.

Kommunikációs készség, problémamegoldó képesség, a speciális életmódhoz való alkalmazkodás képességének elősegítése a környező világ megismerése során.

Ismeretek megfelelő szinten történő átadása. A megtapasztalt információk rendszerezésének segítése. Egyéni bánásmód alkalmazásával segítjük a gyermekeket.

Roma nemzetiségi nevelés

Multikulturális környezetből érkező gyermekek együttnevelése.

A népismeret, hagyományok ápolásával lehetőséget adunk arra, hogy megismerjék egymás kultúráját, ünnepeit, a családi és tárgyi kultúra értékeit, mesterségeket.

A gyermekek ismeretet szereznek más népek szokásairól, hagyományairól, jelentőségükről.

Másság elfogadása, egymás tiszteletben tartása.

A környezetünk védelme: lakóhely, otthon.

Kirándulások, élménygyűjtő séták a környezeti hátrányok csökkentésére, esélyegyenlőség biztosítása.

9.7. Munka jellegű tevékenységek:

Cél: A gyermekek önállóságának, feladattudatának, önfegyelmének, kitartásának kialakítása az önként vállalt, játékos munkavégzés során, a gyerekek életre való felkészítése.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, szoros kapcsolatban áll a játékkal és a tanulással. Bármelyik hiánya a gyermek személyiségének károsodásához vezet. A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést, és folyamatos, konkrét, reális, vagy is a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Minden munka és munka jellegű tevékenység csak játékosan, a gyermek önkéntességére alapozva hozza meg a maga eredményét.

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatása kiemelkedő jelentőséggel bír a pedagógiai munkában. Közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az önként vállalt feladatok munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

A munkafajták közül ki kell emelni az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt (testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása) a legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni.

Önkiszolgálással kapcsolatos teendők.

Testápolással kapcsolatos teendők (kézmosás, kéztörölés, fésülködés, WC-használat, orrfújás, zsebkendőhasználat, fogmosás)

Öltözködés: önállóság alakítása az egyéni képességek, fejlettség figyelembe vételével.

Étkezés: terítés, evőeszköz használata, szedés, víz öntés

Pihenés, alvás: segítségnyújtás az ágyazásban, takaróhajtogatás

Környezetünk rendben tartása: a gyermekek tisztán tartják környezetüket, közösen megtisztítjuk, megjavítjuk játékaikat

Naposság: társai érdekében végzett munkatevékenység kezdetben önkéntes alapon, később mindenkire sor kerüljön. Naposi feladat: terítés, seprés, pakolás

Alkalomszerű munkák:

A gyerek életkori sajátosságainak figyelembe vételével a rend fenntartása, a csoportszoba átrendezése, az udvar takarítása, ágak gyűjtése, segítségnyújtás.

Feladatok:

- A család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak közelítése.
- Tapasztalatszerzés, környezet megismerése, képességek kibontakoztatása.
- A közösségért végzett tevékenység és öröme.
- Érzelmi képességek fejlesztése azáltal, hogy megalapozódik a munka iránti tisztelet.
- A munka fontossága, hasznossága.
- A tevékenység a gyermekek életre való felkészítését szolgálja.
- Tartalma:
 - Az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, kitartását, feladattudatát, önfegyelmét fejleszti.
 - A játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák: pl.: terítés, játékjavítás.
 - A gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei: üzenetközvetítés, rendrakás, tisztogatás.
 - Csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődés, díszítés, takarítás, teremrendezés, ajándékkészítés).
 - Növények gondozása: növényápolás, évszakoknak megfelelő munkák a szabadban, környezet rendezés, gyűjtőmunkák.
 - Naposi munka: étkezések előkészítése, terítés, teremrendezésben való részvétel.
 - Játékok, eszközök előkészítése, elrakása.
- Az óvodapedagógus feladatai:
 - Gyermekméretű eszközök biztosítása, melyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkát végez.
 - A gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelő tevékenységek biztosítása, önkiszolgálás, terítés.
 - Személyes példaadás, együtt dolgozás a gyermekekkel.
 - Nyugodt légkör, elegendő idő biztosítása.

- Munkavégzés ösztönzése, értékelése.
- Közös hibajavítás - munkára és tevékenységre vonatkozóan.
- Folyamatos pozitív megerősítés a munka ideje alatt.
- Sokféle lehetőség, rendszeresen visszatérő feladatok, hasznos tevékenység biztosítása.
- A családi modellből hiányzó elemek pótlása, terem rendjének megóvása, szokások kialakítása.
- Olyan munkalehetőség biztosítása, mi a gyermek számára elfogadható, ami örömet jelent a gyermeknek.
- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Fontos, hogy a munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba.
- Munkavégzés ösztönzése, értékelése. A gyermek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható jellemzői óvodás kor végére:

- Törekedjen önállóságra a munkavégzésben.
- Ismerje meg az eszközök helyes használatát.
- Legyenek rendszeres feladatai.
- Vegye észre a kisebb hibákat és önállóan vagy segítséggel javítsa ki.
- Ismerje fel mikor kell társának segíteni.
- Gondozza, óvja környezetének élőlényeit.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Önállóan mosdanak, törölköznek, fogat mosnak, szükség szerint használják a WC-t, hajukat rendben tartják, zsebkendőt használnak.
- Önállóan öltöznek, ágyneműt összehajtják, cipőjüket megkötik, ruhaműjükkel gondosan bánnak.
- Ügyelnek a környezetük rendjére. - Naposként elvégzik a feladatukat.
- Minden olyan területen segítenek, ahol szükség van.
- Segítenek teremrendezésben.
- Segítenek a társaiknak, felnőtteknek.

SNI

Türelem, tolerancia fejlesztése a munkavégzés közben.
Folyamatos mintaadás.

Differenciált feladatadással közelítünk a gyerekekhez, tervezzük a tevékenységformákat, előtérbe helyezzük az egyéni bánásmód elvét.

Esélyteremtés

Hátrányos helyzetükből adódóan ismereteik az otthoni munkával kapcsolatban hiányosak. Ezek tolerálása, empátias viselkedés, segítségnyújtás, példamutatás fontos teendőink.

Roma nemzetiségi nevelés

- önkiszolgálás és naposi munkafadatainak elsajátítása
- A családi modelltől hiányzó elemek pótlása: terem rendjének megóvása, szokások kialakítása
- Feladattudat és önállóság kialakításánál fontos az óvodai dolgozók személyes példája – modellkövetés.
- Többszöri gyakorlás biztosítása

Nagyon fontos a munka, mert a kultúrájukban nem tudatosult a rendszeres munka elve, főleg a másokért végzett munka.

Pozitív mintát adunk az óvodai munkán keresztül.

9.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak, a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése. A tanulást támogató környezet megteremtése során, építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Az óvodában a tanulás kíváncsiságból kiinduló spontán tevékenység, mely nem csupán ismeretszerzés, hanem az egész nevelési folyamatban, az óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, valamint az óvodapedagógus által szervezett foglalkozásokon és időkeretben valósul meg. A 7 éves kor alatti gyermekek tanulási terepe a játék. A játék mellett az általunk kezdeményezett, vezérelt játék is megjelenhet, mely intenzívebben viseli magán a tanulás jegyeit. Az óvodás korban a tanulás és játék nem különül el egymástól.

A gyermek úgy tanul, hogy játszik, tanulja önmagát, önmagán keresztül a környező világot. Ebből következik, hogy a játék alkalmas arra, hogy a 7 éves kor alatti gyermek nevelését megoldjuk. Cél: önállóságra nevelés, ismeretszerzés, tapasztalatszerzés, képességfejlesztés, problémamegoldó képesség, gondolkodás fejlesztése.

A tanulás tartalma:

Tapasztalás! lehetőségek: utánpótlás (magatartás, viselkedés)- pedagógus modell.

- Spontán, játékos tapasztalatszerzés, játékos helyzetek.
- A gyermekek kérdéseire, kíváncsiságára válaszadás.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések.
- Kötetlen szervezeti keretek között játék adta lehetőségek összes alkalmával, játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időben történik valamennyi tevékenységi formában.
- A cselekvéses tanulás
- Gyakorlati probléma megoldás.

A tanulás szervezeti keretei: egyéni, páros, mikro, frontális.
Módszerei: gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Személyre szabott pozitív értékelés
- Önálló tevékenységválasztás biztosítása.
- Játékos helyzetek megteremtése folyamatos időkeretben.
- Megismerési képességek fejlesztése.
- A tudás, tanulás iránti vágy felébresztése.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése.
- Problémahelyzetek teremtése, megoldása.
- Az óvodástól egészen eltérő tapasztalás, élményhatás, ismeret, tudásanyag megismerése és pótlása.
- A családi nevelésben felfedezhető hiányok pótlása.
- A tevékenységformák, a játékos kezdeményezés biztosításával a gyermeket eljuttatjuk a szemléletes gondolkodástól a képszerű, majd fogalmi gondolkodásig.
- A tanulás szervezése heterogén csoportban történik, mert a jobb beszédképességű, a szellemi tevékenységre motiváltabb családok gyermekei pozitív irányban befolyásolják a spontán tanulási lehetőségeket. ,
- A családi nevelés által megkezdett szabad nevelés követése a gyermek kitartásának növelése az óvónő személyes példamutatásával.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudjon a megismert modellek alapján önállóan következtetni, ítéletet alkotni.
- Végezzen önálló megfigyeléseket.
- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában.
- Fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Törekedjen sokféle megoldás keresésére.
- Szándékos figyelmének időtartalma érje el a 10-15 percet.
- Legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges.

- testi
- lelki
- értelmi
- szociális érettség
- amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Esélyteremtés

Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása. Differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszere. Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tevékenységszervezés. A tanulás a kíváncsiságra épül, melynek során az egyéni különbségeket figyelembe vesszük, biztosítjuk a különböző haladási ütemű gyermekek részére a rugalmas időkeretet, és az egyénre szabott tevékenységeket.

SNI

A tanulás során elérhető fejlettségi szint, csak speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el, a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében. Roma nemzetiségi nevelés:

- Feladat: az óvodástól egészen eltérő tapasztalás, élményhatás, ismeret, tudásanyag megismerése és pótlása
- A családi nevelésben felfedezhető hiányok pótlása.
- A tevékenységformák, a játékos kezdeményezés biztosításával a gyermeket eljuttatjuk szemléletes gondolkodástól a képszerű, majd fogalmi gondolkodásig.
- A tanulás szervezése heterogén csoportban történik, mert a jobb beszédkézségű, a szellemi tevékenységre motiváltabb családok gyermekei pozitív irányban befolyásolják a spontán tanulási lehetőségekkel.
- A családi nevelés által megkezdett szabad nevelés követése a gyermek kitartásának növelése az óvónő személyes példamutatásával.

10. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMAL, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

10.1. A családdal való együttműködés alapelvei:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ezért legfontosabb kapcsolat a családdal való szoros együttműködés. A szülő partner a nevelésben. A gyermekek fejlődéséről az óvoda rendszeres információkat ad a szülőknek. A kölcsönös beszélgetések alkalmával az óvodapedagógus megismeri a család körülményeit, a gyermek helyét a családban, mely segíti a gyermek személyiségfejlesztését.

10.2. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái, módszerei, lehetőségei:

Az együttműködés formái: formális, illetve informális

- Személyes kapcsolattartás a szülőkkel naponta, vidéki szülőkkel esetenként,
- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Közös rendezvények, ünnepek
- Munkadélutánok
- Az óvoda állandó nyitottságának biztosítása (vidéki szülők közlekedése miatt nem előre megtervezett időpontban, hanem az év folyamán bármikor),
- Családlátogatás (meghívás vagy probléma esetén),
- Kérdőívek, szórólapok, beszámolók, szülők írásbeli tájékoztatása, - A család óvodalátogatása (beszoktatás előkészítése).
- Tájékoztatás a gyermekek mérési eredményéről

Az óvoda és a szülők közötti együttműködés, a szülők jogainak érvényesítése, kötelességeinek teljesítése érdekében Szülői Szervezetet hoznak létre. A Szülői Szervezet három főből áll.

Feladatai:

- Szülők tájékoztatása
- Társadalmi munkák szervezése

Közös programok, rendezvények, ünnepek megszervezése

Kapcsolattartás lehetőségei	Cél	Módszerek
Beiratkozás	Megismerkedés az óvodával, anamnézis felvétele	Egyéni beszélgetés, anamnézis
Óvodába csalogató nyílt nap	Gyerekek és szülők közös játék az oviban	Beszélgetés, óvoda bemutatása
Családlátogatás (meghívás probléma esetén)	Szülő, gyermek kapcsolatának megismerése otthoni környezetben	Egyéni beszélgetés, játék a gyermekkel
Óvodakezdés	Gyermek zökkenőmentes beilleszkedése az óvodai életbe	Feszültségek oldása: játék, egyéni beszélgetés, bábozás, mesélés
Szülői értekezlet	Az aktualitásokról való tájékoztatás	Levél, beszélgetés
Facebook, viber csoportok	Folyamatos tájékoztatás	fotók, aktualitások
Nyílt napok	Az óvoda mindennapjaiba való betekintés	Megfigyelés, tapasztalatszerzés, beszélgetés

Szülői Szervezet	Szülők tájékoztatása, társadalmi munkák szervezése, közös programok, rendezvények, ünnepek megszervezése.	Levél, telefon, megbeszélés
Adventi közös készülődés három hetet meghaladó karácsonyi projekt	Belsőleges, családi, szeretetteljes hangulatteremtés.	Ajándékkészítés, gyertyagyújtás, beszélgetés, mesélés, éneklés, fa díszítése.

10.3. Továbbfejlesztési lehetőségek tartalma

Minden évben a nevelőtestület meghatározza a családdal való kapcsolattartás továbbfejlesztési lehetőségeit, pl.:

- ☐ Rendkívüli események
- ☐ Ötletláda
- ☐ Faliújságon kifüggesztett közös információk rendje

11. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI

Egyéb közvetlen és közvetett partneri kapcsolataink:

Partner	Kapcsolattartás formája, tartalma
Baksai Általános Iskola	Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkönnyítése érdekében
	<ul style="list-style-type: none"> - rendszeres kapcsolat az iskolával ☐ az óvónő és az iskolai pedagógus szoros együttműködése - nevelőpartneri viszony kialakítása - kölcsönös látogatások - szakmai konzultációk - közös programok - Visszacsatolás a gyermekek teljesítményéről
Baksai Intézményfenntartó Társulás	Az intézmény törvényben és a programban meghatározott működési feltételek biztosítása-együttműködés

Baksa, Téseny, Ócsárd Roma Nemzetiségi önkormányzatok	Együttműködés
Nyugdíjasklub	Rendezvényeken való részvétel
Horgászegyesület	Együttműködés
Örökbe fogadok egy ovit	Kölcsönös kapcsolattartás, anyagi támogatás
Plébánia Hivatal	Hitoktatás, feltételeinek biztosítása, látogatások
Óvodaorvos, védőnő	Óvodások rendszeres vizsgálata, szűrések
Egészségügyi szervek	Szemészeti szűrés Fogászati szűrés Ortopédiai vizsgálatok
Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat	Gyermekvédelmi feladatok ellátása
Baranya Vármegyei Megyei Pedagógiai Szakszolgálatok Nevelési tanácsadók, pszichológus, logopédus	Szakmai továbbképzés, szaktanácsadás, iskolaérettségi vizsgálatok, az iskolakezdés időpontjának megállapítása és a magatartási zavarok kezelése, tanulási képességek vizsgálata. A normál ütemtől eltérő fejlettségű illetve magatartási probléma esetén a Nevelési tanácsadó szakvizsgálata, pszichológiai, logopédiai szakvélemény kérése, pszichológiai, logopédiai tanácsadás.
Családi napközi	Információ átadás, tapasztalatcsere
Ikszt	Programokon való részvétel, közös program szervezés
Az Alapprogramnak megfelelően a Kárpát – medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolattartásra törekszik, és	
lehetőségei szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.	

GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Kulturáltságukban, az anyagi lehetőségeikben, etnikai hovatartozások tekintetében sokszínűség jellemzi az óvodába járó gyermekek családi hátterét. Feladatunk, hogy harmonikus gyermekközösséget alakítsunk ki, valamint, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat az intézményünkben. Célunk: Játék és kötetlenség során a szokások kialakítása, az egyéni fejlesztés, az esélyegyenlőség megteremtése, felzárkóztatás, a tehetséges gyermekek gondozása, a halmozottan hátrányos és veszélyeztetett, az SNI-s gyermekek, problémáinak csökkentése, testi, szociális és értelmi érettségének alakítása.

A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, együttműködnek a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel. Intézményünk felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközök segítségével törekszik a megelőzésre, illetve az ellensúlyozásra. A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

Megelőzés, prevenció feladatai:

- Gyermeki, szülői jogok megismerése
- Rendszeres kapcsolattartás
- Az új óvodások befogadásának elősegítése /beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető leg zökkenő mentesebbé tenni/
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet,
- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása: fogászati, szemészeti, fülészeti, ortopédiai szűrések kezdeményezése.
- Gyermekeknek megfelelő pedagógiai ellátása
- a fejlődést hátráltató tényezők feltárása a családban, kiemelten a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek be óvodáztatása terén.
- A szociális helyzete miatt hátrányos illetve veszélyeztetett gyermekek segítése (ruha, játék gyűjtése, adományozása), kirándulások, rendezvények szervezése.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatvédelem, titoktartási kötelezettség betartása -
Ügyintézési tanácsokkal a szülők segítése.
- veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele
- fogyatékkal élő gyermekek kiszűrése
- Az egyszülős gyermekek kiszűrése
- Együttműködés a gyermekvédelemben a partnerekkel.

-

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- A gyermekek érdekeit kell képviselni, ennek és a pedagógiai munkának az ellenőrzése.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése, ellátása - Fontos a gyermek adatainak védelme.
- Az egészséges és biztonságos feltételek megteremtése (balesetmentes óvoda).
- Az évenkénti egészségügyi vizsgálatok megszervezése (együttműködési terv az óvoda orvossal).
- Szükség esetén a segélyezés körének javaslattetele.
- törekvés arra, hogy minden harmadik életévét betöltő hátrányos helyzetű gyermek kerüljön be az óvodába

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- Együttműködik a szülőkkel és a társ intézményekkel.
- képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja ezen szempontok érvényesülését
- Nevelési év elején tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadó órájáról, probléma esetén milyen intézményt kereshetnek fel a szülők.
- Munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleten
- Összesíti a különböző anyagokat, összegyűjtött információkat, ezeket rendszerezi, és naprakész állapotba tartja.
- Felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek számát □ Javaslatot tesz a további teendőkre.
- Szükség esetén felveszi a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal és a szükséges szervekkel.
- Elkészíti a munkatervét.
- Nyilvántartja a szociális ellátásokat (ingyenes étkezés).
- Segítséget nyújt a hozzá, forduló szülők problémáinak megoldásához.
- Információ átadási kötelezettsége van.
- A prevenciós feladatokat tartja szemelőt.
- Az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát.
- Összehangolja a gyermekvédelmi feladatokat az óvónők között. - Társ intézményekkel tart kapcsolatot, ha szükséges.

Óvodapedagógus feladata:

- Állandó, rendszeres kapcsolattartásra törekszik a szülőkkel
- Elősegíti a hátrányos helyzetű és az SNI-s gyermekek óvodába kerülését, járását, befogadását, beilleszkedését.
- Figyelemmel kíséri minden olyan változást, amely utalhat arra, hogy a gyermeknek valamilyen konkrét problémája van, ezt haladéktalanul jelzi a gyermekvédelmi felelősnek. !

- Tapasztalatai alapján feltárja a gyermek fejlődését akadályozó tényezőket, és meghatározza a konkrét pedagógiai feladatokat.
- Figyelemmel kíséri a gyermek óvodába látogatását, szükség esetén jelzi a hiányzást.
- Igyekszik a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni a gyermeket és a családját.
- Közreműködni a szociális szolgáltatások megszervezésében az egészségügyi szűrővizsgálatok kérésében, szervezésében
- Megvalósítja a felzárkóztatást, kiterjeszti a prevenciót minden gyermekre.
- Biztonságos, elfogadó légkör megteremtése
- A gyermek és a szülő jogainak mindenkor tiszteletben tartása.
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése, ennek dokumentálása.

Ezen kívül az óvodapedagógus kötelessége:

- a nevelő, oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségek kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel külön foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a gyógypedagógussal, vagy az oktatást segítő más szakemberekkel.
- Előmozdítsa a gyermek, erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére, és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket.
- A pedagógiai programban, és az Szmsz-ben előírt valamennyi adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse.
- Pontosan, és aktívan vegyen részt a nevelőtestületi értekezleten, a fogadóórákon, az ünnepeken, és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Határidőkre megszerezze a kötelező minősítést
- Megőrizze a hivatali titkot
- Hivatásához méltó magatartást nyújtson
- Gyermek érdekében együttműködjön a munkatársaival és más intézményekkel

Környezeti jellemzők, szempontok

Az óvoda környezetének jellemzői gyermekvédelmi szempontból:

- Az óvodás gyermek környezete
- Szülők iskolázottsága
- Munkanélküliség aránya
- Veszélyeztetett családok száma az óvodai környezetben
- Jellemző betegségek a körzetben

Az óvodás gyermekek családi helyzetének felmérésének szempontjai:

- Az óvodás gyermekek száma összesen
- Ebből a veszélyeztetettek száma
- Három vagy több gyermeket nevelő családok száma
- Fogyatékos gyermekek száma
- Csonka családban nevelkedők száma

A gyermekek veszélyeztetettségi okait vizsgáló szempontok:

- Kommunikációs zavar □ Agresszivitás
- Képességbeli elmaradottság
- Beszédhibák
- Fáradékonyság
- Reggeli nélkül érkező gyermek
- Utcán sokat kint lévő gyermek □ Magas hiányzás
- Szülők munkanélkülisége
- Elfoglalt, magas beosztású szülő.

Egyéb sajátos feladatokat igénylő tényezők: a nevelőszülőknél elhelyezett állami gondozott gyermekekről történő gondoskodás.

A gyermekvédelmi feladatokat az óvodavezető és az óvónők látják el a csoportokban. A gyermekvédelmi feladatok megtervezése, az óvodai pedagógiai működési tervben történik. A gyermekvédelmi feladatokkal kapcsolatos teendőket az óvónők végzik, konkrét rögzítése a csoportnaplóban történik.

Tehetséggondozási feladatok:

Célunk, hogy minden gyermek a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon kibontakozni, fejlődni.

Esélyteremtés:

Minden gyermek különböző, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni. Az óvoda változatos tevékenykedtetéssel az egyenlőség érvényesítésének elvét szolgálja. Enyhíti, fékezi a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átörökítését.

SNI:

Minden SNI gyereknek joga van életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten tisztában lenni saját állapotával, jogaival, lehetőségeivel.

Roma nemzetiségi nevelés:

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A migráns gyermekek részére feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

12. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

„Semmiféle mestermű nem pótolja a hagyomány funkcióját
/Kodály Zoltán/ '

Az ünnepek nemcsak színesítik az óvoda mindennapjait, de a személyiségformálás, érzelmi nevelés mással nem pótolható lehetőségeit nyújtják. A hétköznapiakat az ünnepekre való készülődés és az ünnepek érdekessége bontja meg. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek közül némelyek hagyománnyá válhatnak. Feltételei: tapasztalatok, pozitív, közös élmények. A kellemes, közös élményekre támaszkodva az óvónő tevékenysége hagyományossá az ünnepi és szórakozási alkalmakat (név - és születésnapok megünneplése, kirándulások, nyugdíjasok köszöntése, ballagás).

A néphagyományokra épülő óvodai zenei nevelés sokoldalú fejlesztő - nevelő hatásán kívül valójában hagyományőrző funkciót tölt be.

A jeles napokhoz, ünnepekhez fűződő népszokások kiválasztásánál meghatározó szempont az adott korcsoport, illetve a gyermekek életkori és egyéni fejlettségének figyelembe vétele. Játékos tevékenységek, kismesterségek leutánczása: szövés, fonás mézeskalácssütés, szalmából, láncfűzés, gyékény, rafia.

Tartalma: Az őszi jeles napjai, szüretelés, szüreti hagyományok, Szent Mihály nap, Márton nap
Innováció: **Gyümölcsök téma feldolgozása projekt formában.**

Népmese világnapja: Iksztvel közös mesedélelőtt

Állatok világnapja: Egy hetes témakörben feldolgozva

Mikulás: Mikulással kapcsolatban leporelló képeskönyv nézegetése, Mikulásvárás elmélyítése versek, énekek tanulásával. Mikuláshajtogatás, barkácsolás, teremdíszítés. A csomagok előkészítése a szülők segítségével, **együtt ünneplés szülőkkel.** Luca napi népszokás betartása

Karácsonyi készülődés a szülőkkel: Kiállítás szervezése

A kiállításból, helyi innovációkkal, vásár kerül megrendezésre.

Saját programunk: Karácsonyi „Ki Mit Tud?” Zenés, táncos rendezvény, tehetségek felfedezése, tehetséggondozás.

Karácsony: Természeti változáson alapuló ünnep. Lényege: Az öröm, a béke, a család, a gyermek, a szeretet. A készülődés a karácsonyra már 4 héttel előtte elkezdődik. Adventi koszorú és adventi naptár készítése, hétről - hétre egy - egy újabb gyertya ragyog, jelezve az idő közeledtét. Az advent időszaka a szeretet és az öröm jegyében telik el. Az ünnepvárás állandóan jelen van viselkedésünkben, tetteinkben. Betlehemkészítés, ajándékkészítés szülőknek, testvéreknek. Luca napi népszokás betartása (Luca búza, Luca kalendárium) készítés Karácsonyi köszöntők, énekek tanulása fenyőfadíszek készítése, karácsonyi asztal megtérítése, karácsonyi sütés. Karácsonyfával, ajándékokkal óvodai bensőséges ünnep.

Innováció: a karácsony téma feldolgozás háromhetet meghaladó projektmódszerrel történik. Farsang:Télbúcsúztató, jelmezes felvonulás, bál, közös rendezvény a szülőkkel

Nőnap megünneplése

Az 1848-as forradalom megünneplése, magyarságtudat erősítése.

Víz világnapja, projekt keretein belül. Happy Hét, rajz pályázattal egybekötve. Fenntarthatóság jegyében.

Környezettudatosság jegyében, április 22, megemlékezés a Föld napjáról.

Húsvét: A tavaszváró ünnepet a népi hagyományok felelevenítését jelenti. Húsvéti képek, képeskönyvek nézegetése, tojástartók és sok tojás elkészítése (festés, ragasztás, kifújt tojás). Húsvéti köszöntők, locsolóversek mondogatása. Vidám locsolkodás, ajándékozás, ünnepi asztal.

Pünkösöd: A pünkösdi népszokások óvodai megismertetését nagyban elősegíti az énekes mondókás játékok cselekményének ünnepi tartalma. Rövid elbeszélés az óvodában is eljátszható pünkösdi népszokásokról, pl.: pünkösdi király és királynéválasztás versenyjátékkal, virágkoszorú készítése, pünkösdi rózsaválasztás mondókával.

Gyermeknap: Gyermeknapon változatos, színes kulturális programok, különböző verseny és ügyességi játékok. Apró ajándékokkal, figyelmességekkel tesszük emlékezetessé ezt a napot.

Anyák napja - évzáró: Anyák napján a gyermekek játékos keretek között ünnepi műsort adnak, mely szabadon választott és önkéntes. A gyermekek édesanyjuknak és nagyanyjuknak egyszerű ajándékot készítenek különböző technikákkal. Az ünnepélyek alkalmából az egész évi anyagból állítjuk össze mesészerűen a műsort.

Innováció: Anyák napi előkészületek, az édesanyák megvendégelése köszöntése projekthét keretén belül valósul meg.

Évzáró, ballagási ünnepség: Minden csoport mesés, zenés, verses összeállítást ad elő a szülőknek ünnepi keretek között. A búcsúzó nagycsoport elkészön a kis - középső csoporttól, az óvodától. Ez alkalomból tarisznyát és ajándékot kapnak.

Az ünnepi hangulatteremtéshez tartozó tevékenységek: Munkadélutánok, majális, gyermeknap, sportnap, ünnepek.

Az emberélet ünnepi alkalmaihoz fűződő népszokások: Születésnap, névnap.

Lényege: Apró ajándékkészítés, gyertyagyújtás, az ünnepek kívánságának teljesítése. Köszöntés énekkel, verssel, tánccal.

A történelmi ünnepek megünneplése: jó érzelmi előkészítés, ünnepi együttlét, játék, játékosság, jelképek, éneklés, díszítés, zászlókészítés, menetelés, az ünnep közös öröme(március 15. , október 23.)

Az óvodapedagógus feladatai.

- A hagyományok kiválasztásánál az ünnepek megszervezésénél csoport összetétele és életkori sajátosságai figyelembe vétele.
- Eszközök biztosítása, élményszerű hiteles szemléltetés.
- Pozitív érzelmek, szemlélet mód biztosítása

- A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.
- Érdeklődéssel fogadja az óvoda kialakult hagyományait.
- Szívesen, örömmel vegyen részt az ünnepi előkészületekben.
- Válgják szokásává az egyénekért és a közösségért végzett tevékenység.

13. AZ ÓVODA IRÁNYÍTÁSI ÉS SZERVEZETI FELEPÍTÉSE

Az óvoda működése a fenntartó, a gyermek, a szülők és a pedagógusok törvény által szabályozott feladatrendszerén alapul. Az óvoda irányításában, szervezetében megjelenő közösségek.

Az óvoda alapközösségei:

- Fenntartó: Baksai Intézményfenntartó Társulás
- A fenntartási költségekhez hozzájáruló önkormányzatok: Baksa, Kisdér, Ócsárd, Tengeri, Téseny,
- Nevelőtestület: nevelési és fejlesztési kérdésekben, a nevelési intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, az óvoda legfontosabb tanácskozó és határozó szerve.
- Nevelést, oktatást közvetlenül segítő dolgozók: az óvoda működését biztosító, a szakmai munkát segítő dolgozók közössége.
- Szülői Szervezet - Gyermek

Szervezeti leírás:

Az óvoda működését szabályozzák:

- Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. CXC. törvény,
- Nevelési-oktatás intézmények működéséről és a nevelési- oktatási intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet,
- Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- Magyarország mindenkorai költségvetéséről szóló törvény,
- Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló kormányrendelet,
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről szóló EMMI rendelet.

Minden dolgozónak hasznos információ a vezetők közötti munkamegosztás. Ezek ismerete megkönnyíti az együttműködést.

Az intézmény vezetője óvodaigazgató, aki a munkáltatói jogokat is gyakorolja. A működéssel kapcsolatos feladatokat a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza.

Az intézmény vezetője: Óvodaigazgató

Az intézmény dolgozói: pedagógusok

Technikai dolgozók

A jelenlegi szabályozás szerint a óvodaigazgató az egyszemélyi felelős vezetője minden tekintetben az intézménynek. Az óvodavezető munkáltatója: Az Intézményfenntartó Társulási Tanács Elnöke.

14. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI, ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET

14.1. Az óvodába lépés feltételei:

Az óvodába lépés időpontját a Köznevelési törvény határozza meg. Az intézmény elsősorban a fenntartó önkormányzatok területén élő gyermekek ellátásáról gondoskodik, férőhely esetén más községből érkező gyermekeket is fogad.

Az óvodai nevelésben való részvétel kritériumai:

- 2,5 éves kor betöltése
- szobatisztaság
- orvosilag közösségbe javasolt, egészséges gyermek

Beiratkozáshoz szükséges adminisztratív feltételek:

- születési anyakönyvi kivonat
- szülők személyi igazolványa
- lakcímkártya
- Taj kártya
- Gyermekvédelmi határozat
- HHH és HH határozat
- Szülői nyilatkozat, hogy gyermeke nem szenved súlyos allergiás megbetegedésben

Az óvodai felvétel gyakorlata:

Az óvoda - a fenntartó meghatározottak szerint az óvodai jelentkezés idejét és módját nyilvánosságra hozza. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.

14.2. Iskolába lépés feltételei:

A gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az óvodának az iskolai tanuláshoz szükséges főbb tulajdonságokat és képességeket kell az óvodáskor végére kialakítani.

Az első évfolyamba lépés feltételei:

- Megfelelő értelmi fejlettség: téri tájékozottság, érzékelés, figyelemfelidezés, feladattudat.
- Testi fejlettség. Összerendezett, harmonikus mozgás, mozgáskoordináció, finommotorika fejlettsége, mozgásának, viselkedésének, szükségletei kielégítésének szándékos irányítása.
- Megfelelő életkor: rugalmas beiskolázás, törvényes szabályozás.
- Beszéd: érthető, folyamatos életkornak megfelelő tempóban és hangsúllyal, tisztán ejti a magánhangzókat és mássalhangzókat. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
-

A beiskolázáshoz szükséges adminisztratív, formai feltételek:

- Szülői nyilatkozat
- Esetenként az, illetve a Szakértői Bizottság véleménye

Az óvoda és az iskola közötti átmenet elősegíti: tájékoztató szülői értekezlet a leendő első osztályosok szüleinek, a foglalkozások kölcsönös látogatása (tapasztalatgyűjtés), nagycsoportos óvodások iskolalátogatása, részvétele iskolai műsorokon. Innováció az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére

- Alsós pedagógusok, óvodapedagógusok időszakos összejövetelei
- Esetmegbeszélés □ Műhelymunka □ Ötletbörze
- Közös projektnap
- Után követés legalább az első évben
- Mérések eredményeinek elemzése
- Nyílt tanítási óra
- Óvodában játék a tanítókkal

Az iskolai felvétel gyakorlata:

Az igazgató által megadott időpontban a gyermek beíratása, az igazgató által meghatározott dokumentumok bemutatása. A felvételnél az igazgató dönt a szülő nyilatkozata, óvodai szakvélemény illetve szükség esetén a Szakértői Bizottság véleménye alapján.

A gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az óvodának az iskolai tanuláshoz szükséges főbb tulajdonságokat és képességeket kell az óvodáskor végére kialakítani.

Testi nevelés:

A testileg egészségesen fejlődő gyerek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. Tanulás

A tanuláshoz szükséges képességi folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

Az egészségesen fejlődő gyermek érhetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ.

Különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtaikat alkot. Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat. (a fogváltással összefüggő nagy egyéni eltérések lehetnek)

Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Környező világ tevékeny megismerése:

Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Szociális:

Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre. A kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. Szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Késleltetni tudja a szükségletei kielégítését, feladattudat kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

SNI:

A SNI gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

14.3. Óvoda – Iskola átmenet

cél: az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében együttműködés az iskolával, elméleti és gyakorlati tapasztalatok megismerése, tevékenységekbe ágyazott tématervek beépítése a hálótervbe

A játékon, művészeteken, alkotó munkán keresztül ismerik meg a gyermekek a környező világot, a tanulás örömét, mely alkalmas lesz az iskola kezdésre. Ezek a tevékenységek, pedagógiai eljárások tovább folytatódnak az iskolában

- **Kognitív kompetenciák:** a játékba ágyazott tevékenységek során összefüggések feltárására alkalmazására, problémamegoldásra, többszintű differenciálással az **integrált képességfejlesztésre, használható tudás megszerzésére** nevel.

A program biztosítja mind az SNI, mind a HHH, tehetséges és átlagos képességekkel rendelkező gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatását, differenciált fejlesztését, a teljesítmény fokozását.

- **Szociális kompetenciák** : a napi tevékenységek és a **játék során a különbözőségek elfogadására, együttműködésre, empátiára, az erkölcsi normák kialakítására és az élethosszig tartó tanulásra** nevel. Segíti megszüntetni a diszkriminációt és stigmatizációt, az előítéletek lebontását. A nemzeti-etnikai kisebbséghez tartozó gyerekeknél segíti a saját kultúrájukban meglévő pozitív értékek erősítését, a többségi kultúra elfogadását.

- **Személyes kompetenciák:** a szocializáció során, személyiségük szabad kibontakoztatására, együttműködésben az alkalmazkodásra, önérvényesítésre és a **kompromisszum készség stratégiájának** kialakítására nevel.
- **Verbális kompetenciák** : fejlesztése szerepjátékon keresztül kommunikációs helyzetek fenntartásával, szókincsük, kifejezőképességük fejlesztésére, bábozással, mesével, drámajátékkal a szókincs, helyes ejtés fejlesztésére nevel.
- **Testi kompetenciák:** mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakításával a kis és nagymozgások (mozgáskoordináció, motoros képességek, téri tájékozódás, finommotorika) differenciált fejlesztésére nevel

Innováció:

Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére a következő tervet dolgoztuk ki:

- Az óvoda és iskola ismerje meg egymás alapidokumentumait
- Alsós pedagógusok, óvodapedagógusok időszakos összejövetelei
- Esetmegbeszélés
- Műhelymunka
- Ötletbörze
- Jó viszony kialakítása, egymás intézményének megismerése
- Közös sportrendezvények, ünnepi műsorok
- Közös projektnap
- Kölcsonös látogatások
- A tanítónők már nagycsoportban megismerkednek a gyerekekkel
- Hospitálások a kompetencia alapú nevelés-oktatás megismerése egymás intézményeiben
- Után követés legalább az első évben
-

15. AZ ÓVODA DOKUMENTUMAI

Az óvoda Pedagógiai Programja - jóváhagyás után - az óvodában elsőszámú szakmai dokumentummá válik. Ezt a dokumentumot az óvodaigazgató segíti megvalósítani a csoportban dolgozó óvónők számára. Az évenként elkészülő tervével hidat képez az óvoda Pedagógiai Programja és az óvónők nevelési, fejlesztési terve között. Az óvoda igazgató pedagógiai - működési terve az óvoda szakmai, működési dokumentuma, amely részletezi éves viszonylatban a feladatokat. Az óvoda igazgató, az első nevelőtestületi értekezleten ismerteti az éves munkatervet. Ennek alapján a csoportban dolgozó óvónők megtervezik a csoportjuk fejlettségi szintjének megfelelően, az óvoda Pedagógiai Programja alapján, a csoportjuk nevelési, fejlesztési programját, amit tovább bontanak gyermekekenként, és elkészítik az egyéni fejlődést - fejlesztést rögzítő dokumentumokat.

Dokumentumok:

- Óvoda pedagógiai programja
- Óvodai munkaterv
- SzMSz

- Házi rend
- Teljesítmény értékelési szabályzat
- Öt évre szóló intézkedési terv
- Éves beszámoló

A dokumentumok tartalmára, elkészítésére, alkalmazására vonatkozó szabályokat a 20/2012. /VIII.31./EMMI rendelet tartalmazza.

1. A gyermekcsoportok nevelési - fejlesztési programja:

Csoportnapló

Intézményünk csoportnaplója elektronikus úton előállított, hitelesített papíralapú nyomtatvány.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- f) nevelési éven belüli időszakonként
 - fa) a nevelési feladatokat,
 - fb) a szervezési feladatokat,
 - fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,
 - fd) a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat a következő bontásban: vers és mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ megismerése,
 - fe) az értékeléseket,
- g) a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását,
- h) a gyermekek egyéni lapjait.

- Egyéni fejlesztés dokumentumai:

Tartalmazza:

- A gyermekek élettörténete, környezete.
- Anamnézist
- Egyéni fejlesztési tervet
- Gyermekmunkákat

- Megfigyelések
- Fejlesztés
- Pedagógiai feljegyzések a gyermekekről, a gyermek érdekében (HHH-s és SNI)

Baksai Óvoda
7834 Baksa, Rádfai u. 2.
OM: 201977

Jegyzőkönyv

mely készült a Baksai Óvoda hivatalos helyiségében

Tárgy: Nevelőtestületi értekezlet

Témája: a 2024/25-ös nevelési év Pedagógiai Programjának módosítása

Horváthné Dömse Mónika ismertette a nevelőtestülettel a következő nevelési év Pedagógiai Programjának módosítását.

Szükségessége az alábbiak szerint:

A Pedagógiai Program kiegészítése, átdolgozása, az aktuális törvényi szabályozásnak megfelelően. Kiegészítésre kerül helyzetelemzés, az óvoda arculatának meghatározása, saját innovációs gyakorlatunk bemutatása, fenntarthatóságra nevelés témaköre. Mellékletként megjelenik az egész éves pedagógiai munkát lefedő korcsoportokra kidolgozott hálóterv.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. Tv. 171. § 37 bekezdésére miszerint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 72. § (1a)-(1e) bekezdései kiegészülnek a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek ellátásához kapcsolódó teendőkkel az esetleges anafilaxiás sokk eredményes elkerülése érdekében.

A fentiekre való tekintettel szükséges a nevelőtestület felkészülése, a súlyosabb esetekre.

Eljárás rendje: A szülő beiratkozás alkalmával nyilatkozatot tölt ki, tv i rendelkezéseknek megfelelően. Mindkét szülő aláírásával igazolja, hogy a gyermeke szenved, vagy nem szenved súlyos allergiás megbetegedéssel. Amennyiben szenved, köteles az intézménybe, az általuk használt, 1 db, életmentő injekciót átadni. Az intézmény dolgozói kötelesek a szert, előírásoknak megfelelően tárolni. Allergiás reakció esetén, az intézmény dolgozói, azonnal kötelesek cselekedni, az injekciót beadni. Ezt követően, a szülők, és a mentőket értesíteni.

A Baksai Óvoda nevelőtestülete a módosítással egyetértett.

Kelt: Baksa, 2024. 08.30.

.....
.....
jegyzőkönyvvezető
óvodavezető

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mellékletek

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. Készítette a nevelőtestület bevonásával Horváthné Dömse Mónika,
a

.....
..... igazgatója.

Kelt:

Ph.

.....
igazgató

II. az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb
jogszabályban biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és a
dokumentumokról véleményt alkotott:

Az óvoda nevelőközössége:

Kelt:

.....
nevelőtestület nevében

III. Az óvoda Pedagógiai Programját döntési hatáskörében

.....
..... az óvoda fenntartója jóváhagyta.

Kelt:.....

Ph.

.....
fenntartó

BAKSAI ÓVODA HÁLÓTERVE

Jelmagyarázat:

Ősz:	
Tél:	
Tavaszi:	
Nyár:	

Mese: piros szín

Matematikai tartalom: Kék szín

	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Külső világ tevékeny megismerése	Játék, játékos tevékenységek
Szeptember	<p>3-4 évesek: Sün, akit meg lehetett simogatni. 5-6 évesek: Sün Balázs</p> <p>3-4 évesek: Süni Samu az erdőbe 5-6 évesek: Fésüs Éva: Sündisznócska</p>	<p>3-4 évesek: Szállnak, szállnak peregnék a levelek. 5-6 évesek: Sír a felhő ZH: Gryllus Vilmos: Szúrós gombóc</p>	<p>3-4 évesek: előre rajzolt süni formára tüskék nyomdázása villa segítségével 5-6 évesek: Süni készítése gyurmából, pálcá felhasználásával.</p>	<p>Az őszi időjárás, természeti jelenségek megfigyelése Időjárás tábla beállítása az aktualitásnak megfelelően Kisebb, nagyobb, ugyanakkora. 3-4 évesek: Süni figurák összehasonlítása. 5-6 évesek: Süni figurák csoportosítása megadott szempontok szerint</p>	<p>Almás süni (Társasjáték) Legó Játék a homokozóban Babzsák célba dobása</p>
	<p>3-4 évesek: A répa 5-6 évesek: Benedek Elek: Szóló szőlő</p> <p>3-4 évesek: Tarbay Ede: Ősz-anyó 5-6 évesek Fésüs Éva: Őszi dúdoló</p>	<p>3-4 évesek: én kis kertet 5-6 évesek: Kecske ment a kiskertbe Zh: Gryllus Vilmos: Őszi falevél</p>	<p>3-4 évesek: Répa forma felületfestéssel 5-6 évesek: répa forma festése, önálló vágása, majd képpé alakítása ragasztással.</p>	<p>Őszi munkálatok a kertben (zöldségek betakarítása, száraik eltávolítása, virághagymák kiszedése, ásás, lombsöpítés) Falevelek kupacolása az udvaron. Melyik nagyobb? 3-4 évesek: Falevél út készítése. 5-6 évesek: Melyik lett a leghosszabb, legrövidebb?</p>	<p>Őszi társasjáték (nyomatott fa, levelek.) Piacos játék Memória játék Mi a neve? (szerszámok nevének kitalálása tapintással)</p>
	<p>3-4 évesek: Sebők Éva: Az alma meg a kerti manó</p>	<p>3-4 évesek: alma, alma, piros alma</p>	<p>3-4 évesek: Nyomdázás igazi almával</p>	<p>Őszi gyümölcs: Alma. Tulajdonságai, mi készülhet belőle?</p>	<p>Nagy alma puzzle összerakása Almafa (társasjáték) Labdajátékok</p>

	<p>5-6 évesek: Szutyjev: Az alma 3-4 évesek: Piros alma, de kerek 5-6 évesek: Veres Csilla: Almaszüret</p>	<p>5-6 évesek: Hej a sályi piacon Zh: Gryllus Vilmos: Alma</p>	<p>5-6 évesek: Almabefőtt” készítése vágással, színezéssel és ragasztással.</p>	<p>Gyümölcsök számlálása, csoportosítása megadott szempontok alapján 3-4 évesek: 3-as számkör 5-6 évesek: 6-os számkör</p>	
	<p>5-6 évesek: A kis mókus fél diója 3-4 évesek: Ki lakik a dióhéjban 5-6 évesek: Weöres S: Gesztenye úrfi</p>	<p>3-4 évesek: Dombon törik a diót 5-6 évesek: Kiszáradt a diófa(dalos játék) ZH: Mókuska, mókuska</p>	<p>3-4 évesek: pötyözés gesztenyével festék felhasználásával 5-6 évesek: Terménybábok készítése (dió, gesztenye) felhasználásával</p>	<p>Őszi termések, termények. (gesztenye, makk, kukorica, dió, mogyoró) Gesztenyével történő számlálás 3-4 évesek: 4-es számkör 5-6 évesek: 7-es számkörben Halmaz képzés, több kevesebb ugyanannyi relációk használata.</p>	<p>Mókus, mókus ki a házból (mozgásos játék) Tűz, víz, repülő Fogójáték termények kerülgetésével</p>
Október	<p>3-4 évesek: Szutyjev a három kiscica 5-6 évesek: Brémai muzsikuskok 3-4 évesek: Tarka cica, fehér cica 5-6 évesek: Szabó Lőrincz: Falusi hangverseny</p>	<p>3-4 évesek: Csipp csip csóka 5-6 évesek: Kecske ment a kiskertbe Zh: én elmentem a vásárba</p>	<p>3-4 évesek nyomtatott állatfigurák színezése 5-6 évesek: Állatfigurák készítése különféle technikákkal, vágással, ragasztással.</p>	<p>Állatok világnapja. Kedvenc plüss állat bemutatása, miért ez a kedvenc. Állatfigurák csoportosítása megadott szempontok szerint 3-4 évesek: nagyobb, kisebb 5-6 évesek: Több, kevesebb</p>	<p>Állatkert építése a szőnyegen Állatos memória játék Ki vagyok én? (Állatok tulajdonságai alapján kitaláló játék)</p>
	<p>3-4 évesek: Sim summ</p>	<p>3-4 évesek: gólya, gólya gilice.</p>	<p>3-4 évesek: Madárfészek rajzolása</p>	<p>Költöző (vonuló) madarak megismerése. miért</p>	<p>Memória játék a költöző madarak képével</p>

<p>5-6 évesek: Fehér Tibor: Fecske fiú útra kél</p> <p>3-4 évesek: Gólya bácsi, gólya</p> <p>5-6 évesek: Móra Ferenc: Cinege cipője</p>	<p>5-6 évesek: Eresz alól, fecske fia</p> <p>ZH: Gryllus Vilmos: Füsti fecskék</p>	<p>nagyméretű papírra, zsírkrétával, illetve színes ceruzával.</p> <p>5-6 évesek: Fecske síkbáb készítése színezéssel, vágással</p>	<p>költöznek el ezek a madarak?</p> <p>Sorba rendezés madártollakkal, megadott szempontok szerint.</p> <p>3-4 évesek: kisebbek kigyűjtése</p> <p>5-6 évesek: nagyság szerint sorba +állítás</p>	<p>Anyanyelvi játékok:</p> <p>Hangutánzó játékok</p>
<p>3-4 évesek: Szutyjev: A gomba alatt</p> <p>5-6 évesek: A három törpe</p> <p>3-4 évesek: esik eső jaj jaj jaj</p> <p>5-6 évesek: weöres Sándor: Biztatás</p>	<p>3-4 évesek: Csepp, csepp csepereg</p> <p>5-6 évesek: esik az eső</p> <p>ZH: esőtánc</p> <p>Kicsi gesztenye klub</p>	<p>3-4 évesek: esőcseppek festése felületfestéssel</p> <p>5-6 évesek: Esernyős kislányt ábrázoló kép készítése színezéssel, vágással ragasztással.</p>	<p>Az időjárás változásainak hatása az öltözködésünkre</p> <p>Ruhadarabok csoportosítása megadott szempontok szerint</p> <p>3-4 évesek: színek szerint</p> <p>5-6 évesek: méret szerint</p>	<p>Kakuktkojás játék (Melyik ruhát nem vesszük fel ősszel?)</p> <p>Mi változott meg?</p>
<p>3-4 évesek: 5-6 évesek: Benedek Elek: a szegény ember szőlője</p> <p>3-4 évesek: Szőlőfürtön szőlő szem (mondóka)</p> <p>5-6 évesek: Balogh József: Szőlő</p>	<p>3-4 évesek: Érik a szőlő</p> <p>5-6 évesek: Lipem-lopom a szőlőt</p> <p>ZH: Badacsonyi szőlőhegyen</p>	<p>3-4 évesek: Szőlőfürt mintázása újpöttyözéssel, papírtépéssel</p> <p>5-6 évesek: Szőlőfürt mintázása tépés technikával, gyűrt papír technikával</p>	<p>Őszi gyümölcsök: Szőlő. A szőlő jellemző tulajdonságai, felhasználási módjai.</p> <p>3-4 évesek: gömbformák felismerése, keresése a csoport szobában.</p> <p>5-6 évesek: Szőlőszemek számlálása 10-es számkörben</p>	<p>Gyümölcsös memória játék</p> <p>Szétvágott szőlőt ábrázoló kép összeillesztése</p> <p>Szőlőszüret</p>

November	<p>3-4 évesek: Móricz Zsigmond: Iciri-piciri 5-6 évesek: A rátóti csikótojás 3-4 évesek: Mentovics Éva: Töklámpás 5-6 évesek: Kurczina Terézia: Töklámpásom</p>	<p>3-4 évesek: Sütőben a tök mag... 5-6 évesek: A sütőben sül a tök Zh: Öt kicsi tök /számolós dal/</p>	<p>3-4 évesek: Előre nyomtatott tökös kép színezése 5-6 évesek: Tök faragása, díszítése egyéni elképzelés alapján</p>	<p>A tök fajtáinak megfigyelése képek nézegetésével. Jellemző jegyeinek megbeszélése. Mi készülhet tökből? 3-4 évesek: Melyik a nehezebb tök? 5-6 évesek: Tök sorba rendezése nagyság szerint</p>	<p>Forma, vonalkövető játék a tökmaggal Töklopó és tökfogó játék tököt ábrázoló kép összeillesztése</p>
	<p>3-4 évesek: Pákolicz István: A libák és a róka 5-6 évesek: Gögös Gúnár Gedeon 3-4 évesek: Réce, ruca 5-6 évesek: Nincs szebb madár mint a lúd</p>	<p>3-4 évesek: egyél libám... 5-6 évesek: Hatan vannak a mi ludaink Zh: Száz liba egy sorba</p>	<p>3-4 évesek: liba készítése színezéssel, tolla papír tépésével, ragasztással. 5-6 évesek: Liba lámpás készítése, vágással, ragasztással egyéni elképzelés alapján</p>	<p>Márton napi hagyomány megismertetése Ki volt Márton? Legendájának megismertetése 3-4 évesek: Libák sorbarendezése előre rajzolt vonalak mentén 5-6 évesek: libalabirintus. Melyik út vezet el a liba ólhoz? (feladatlap)</p>	<p>Kilenc kajla liba lába (nyelvtörő játék) Ritmikus liba rajzoló, színező Száz liba egy sorban (vonuló játék) Tojás terelés seprűvel, libatollal</p>
	<p>3-4 évesek: A kiséger, aki nem bírt betelni a kukoricával 5-6 évesek: Bálint Ágnes: Mese a kukoricát morzsoló anyókaról 3-4 évesek: Kukorica bajuszából (mondóka)</p>	<p>3-4 évesek: Hely Gyula, Gyula Gyula 5-6 évesek: Kukorica tengeri Zh: Kiskalász II Kukorica (animációval)</p>	<p>3-4 évesek: formák kirakása kukorica szemekkel. Buborék fóliával kukorica nyomdázása. 5-6 évesek: baba készítése csutkából és csuhéból</p>	<p>Őszi termés: Kukorica. Ismerkedés a kukorica tulajdonságaival, felhasználási módjával. 3-4 évesek: Kukorica szemek számlálása 5-6 évesek: kukorica szemek csoportosítása megadott szempont szerint.</p>	<p>Kukorica morzsolás Keresd meg (morzsolts kukoricával) csutka torony építés Játék a csutkababával</p>

	Ica rica kukorica (mondóka) 5-6 évesek: Berencsy Sándor: Október				
	3-4 évesek: Mészárosné Szuda Melinda: Közeleg a tél (verses mese) 5-6 évesek: Móra Ferenc: A cinege cipője 3-4 évesek: Várfalvy Emőke: Sünlakás 5-6 évesek: Weil Jákob Márta: Süni Samu fázik	3-4 évesek: Mély kútba tekintek 5-6 évesek: erdő, erdő, erdő Zh: Rózsás Viki: Télköszöntő	3-4 évesek: Gyurkálás. Ismerkedés a gyurma anyagával. 5-6 évesek: A gömbölyítés technikájának gyakorlása. forma alkotás kisebb nagyobb golyók összekapcsolásával	Várom a telet: Beszélgetés az évszakok változásairól, az átmenetről az őszből a télbe. Azonosságok és különbségek felismerése 3-4 évesek: képek összehasonlítása 5-6 évesek: tapintás alapján azonosságok és különbségek felismerése	Évszakok (társasjáték) puzzle játék előre szétvágott évszakok képeivel Mi változott meg? Babaszobai játék, babák felöltöztetése
December	3-4 évesek: Bartócz Ilona: Jön a Mikulás 5-6 évesek: Levél a télapónak 3-4 évesek: az erdőben van egy ház 5-6 évesek: Tóth Anna: Télapó	3-4 évesek: Mikulás, mikulás 5-6 évesek: Hull a pelyhes... Zh: Gryllus Vilmos: Fehér szakállú...	3-4 évesek: Mikulás zsákjának festése (felület festés) 5-6 évesek: Mikulás zsákjának díszítése csillámragasztóval. Önálló formavágás, egyéni elképzelés alapján motívumok rajzolása a csillámos ragasztóval.	Beszélgetés az ünnep aktualitásáról. Csoport rendezgetése, díszítése, hangulatteremtés. Folytasd a sort a babákkal: 3-4 évesek: babák számlálása 5-6 évesek: sorminta kialakítása	Mikulás szájának megépítése a csoportban. Én vagyok a mikulás (szerepjáték) Mi van a zsákban? (érezékelő játék)

<p>3-4 évesek: Bodnár Gyöngyi: A mézeskalács 5-6 évesek: Nagyi kedvence (mézeskalács) Novum: új mesék, új ötletek I. 3-4 évesek: Tóth Marianna: Mézeskalács Vers 5-6 évesek: Donászy Magda: Karácsony délután</p>	<p>3-4 évesek: ég a gyertya ég 5-6 évesek: Kis karácsony Zh: Farkasházi Réka és a tintanyúl: Mézeskalács</p>	<p>mézeskalács sütése, díszítése 3-4 évesek: a tészta összegyúrása, szaggatás 5-6 évesek: szaggatás és a kisült mézeskalácsok díszítése cukormázzal.</p>	<p>Beszélgetés a karácsonyról. Karácsonyi szokások, hagyományok megismerése. Kisebb, nagyobb, ugyanakkora. 3-4 évesek: fenyőfák sorbarendezése 5-6 évesek: Csomagokat ábrázoló képek csoportosítása megadott szempontok szerint.</p>	<p>Kívánság játék Ki mi tud? Meglépetés zsák (érzékelő játék)</p>
<p>3-4 évesek: A kesztyű 5-6 évesek: Mészáros Andrea: A téli varázslat napja 3-4 évesek: karácsonyi csengő vagyok 5-6 évesek: Fésüs Éva: Álmodik a fenyőfácska</p>	<p>3-4 évesek: Ezüst fenyő szép sudár 5-6 évesek: jajj de pompás fa Zh: Gryllus V. Szálljatok le, szálljatok le</p>	<p>3-4 évesek: Fenyőfa forma felület festése, 5-6 évesek fenyőfa festése önálló vágása, díszítése vágott, ragasztott díszekkel.</p>	<p>A mi családjunk. Így ünnepli a családom a karácsonyt. Beszélgetés az ajándékozásról. Mennyiségek összemérése: 3-4 évesek: Nagyobb, kisebb (családban ki a nagyobb ki a kisebb) 5-6 évesek: Magasabb alacsonyabb (családban ki a magasabb, ki az</p>	<p>Postás játék (képeslapokkal) Kié lehet ő? képek alapján történő felismerés Amerikából jöttem...</p>

				alacsonyabb. Sorszámnev (5.)	
Január	<p>3-4 évesek: Kismalac és a farkasok</p> <p>5-6 évesek: Emilie Poulsson: A Tündér újévi ajándéka</p> <p>3-4 évesek: Kicsi vagyok, székre állok</p> <p>5-6 évesek: Adjon isten füvet, fát</p>	<p>3-4 évesek: Azért varrták</p> <p>5-6 évesek: A hajnali harangszónak</p> <p>Zh: Új esztendő, likas kendő</p>	<p>3-4 évesek: előre kivágott újévi szerencsehozó malac festése.</p> <p>5-6 évesek: újévi szerencsehozó malac készítése vágással ragasztással festéssel.</p>	<p>Így ünnepeltünk: beszélgetés a szilveszteri és karácsonyi otthoni hagyományokról..</p> <p>Újesztendő fogalma. Újévi kívánságok.</p> <p>Vastagabb, vékonyabb megkülönböztetése.</p> <p>3-4 évesek: építő kockák válogatása</p> <p>5-6 évesek: Babaruhák szétválogatása, csoportosítása vastagságuk szerint.</p>	<p>Találd ki, hogy ki vagyok.</p> <p>Riporter játék</p> <p>Tükörkép játék</p> <p>Tűz-víz-repülő</p> <p>Formafelismerő játék</p>
	<p>3-4 Egérke piros szegélyes kék kabátkája</p> <p>5-6 évesek: Grimm: Holle anyó</p> <p>3-4 évesek: Hull a hó, hull a hó lesz belőle</p> <p>5-6 évesek: Kányádi Sándor: Betemetett a nagy hó</p>	<p>3-4 évesek: Betemetett a nagy hó...</p> <p>5-6 évesek: Országúton nagy a hó...</p> <p>Zh: hóembernek se keze se lába</p>	<p>Festés:</p> <p>3-4 évesek: kék színnel felület festés, pöttyözéssel hópohely ábrázolása.</p> <p>5-6 évesek: téli kép készítése, festéssel, vágással, ragasztással önálló elképzelés alapján</p>	<p>Tél: Beszélgetés a téli öltözködésről. az téli időjárás jellemző elemeiről.</p> <p>Vizsgáljuk meg a hópihét, figyeljük meg együtt a hó hullását.</p> <p>Nézzük meg a babaruhákat és nevezzük meg</p> <p>3-4 évesek: melyik nagyobb, kisebb</p>	<p>Hópohelytánc (stresszoldó játék</p> <p>Téllel kapcsolatos találós kérdések</p> <p>Kommunikációs játék: mond másképp</p>

				5-6 évesek: miből van több, kevesebb.	
	<p>3-4 évesek: A hóember orra</p> <p>5-6 évesek: Tóth Anna: A titokzatos hóember</p> <p>3-4 évesek: Gazdag Erzsébet: Hóember</p> <p>5-6 évesek: Sarkadi Sándor: Hóember</p>	<p>3-4 évesek: Hóembernek se keze, se lába</p> <p>5-6 évesek: Hóember, hóember</p> <p>ZH: Molnár Orsi: Hó-hó-hóember</p>	<p>3-4 évesek: hóember készítése dugó nyomdázással</p> <p>5-6 évesek: hóember készítése papír</p>	<p>Tél: Beszélgetés a tél örömeiről. Mit lehet csinálni télen a szabadban? Téli sportok.</p> <p>Hóemberek csoportosítása, sorba rendezése, számlálása a megadott szempontok alapján. 3-4 évesek: számlálás 5 ig.</p> <p>5-6 évesek: több, kevesebb ugyanannyi.</p>	<p>Célba dobás „hógolyóval”</p> <p>Kézzről, kézbe /hógolyó körbe adogatása mondókára/</p> <p>Találd el /palackok dobálása papír hógolyóval/</p>
	<p>3-4 évesek: Farkas Barbara Madáretetés (Kicsi Tacsikalandjai)</p> <p>5-6 évesek: Molnár Andrea: Madárkert</p> <p>3-4 évesek: Két kis madár ül a fán</p> <p>5-6 évesek: Zelk Zoltán: Két cinke</p>	<p>3-4 évesek: Ugráljunk, mint a verebek</p> <p>5-6 évesek: Borzas galagonya ágán</p> <p>ZH: Kaláka együttes: Madáretető</p>	<p>3-4 évesek: Előre nyomtatott madáretető kép színezése</p> <p>5-6 évesek: Madáretető készítése madarak színezésével, ragasztással</p>	<p>Téli madárvédelem (mi a felelőségünk). Etetők kihelyezése. Mit tegyünk az etetőkbe</p> <p>3-4 évesek: Etetők színezése nagyság szerint (Legalacsonyabb, legmagasabb), 5-6 évesek: sorrendiség alapján (első, utolsó, második)</p>	<p>Madaras memória játék</p> <p>Karvaj (fogócskázó, mozgásos játék)</p> <p>Madáretetőt ábrázoló kép darabjainak összerakása</p>
Február	<p>3-4 évesek: Vajaspánkó</p> <p>5-6 évesek: Palkó és a számar</p> <p>3-4 évesek: Drégely László: A bűvész</p> <p>5-6 évesek: Drégely László: Jancsi-bohóc</p>	<p>3-4 évesek: Itt a farsang</p> <p>5-6 évesek: A,a,a, a farsangi napokban</p>	<p>3-4 évesek: Állarcok festése</p> <p>5-6 évesek: Bohóc készítése színezéssel, ragasztással, vágással</p>	<p>Farsangolás: népszokások, hagyományok megismerése.</p> <p>Jelmezes mulatozás, télkergetés</p> <p>3-4 évesek: zoknipárosítás</p>	<p>Halk-hangos játék</p> <p>Székfoglaló</p> <p>Széköltöztető játék</p> <p>Sorversenyek</p>

	Zh: Gryllus Vilmos: Maszkabál		5-6 évesek: Páros-páratlan: fogalom gyakorlása előre nyomtatott bohócformákkal	
3-4 évesek: A süket a vak és a kopasz 5-6 évesek: Szemfüles érzékszervek 3-4 évesek: Mondóka: itt a pislogója 5-6 évesek: Bódi Irén: testrészek	3-4 évesek: Lóg a lába.. Csipp csip csóka 5-6 évesek: S a te fejed akkora ZH: Manósuli szivárványos dal	3-4 évesek: a körbe rajzolt kéz színezése 5-6 évesek: Önarckép rajzolása filccel, krétával, ceruzával	Testünk: Érzékszervek Honnan hallod? hangérzékelés különböző irányból Érzékszervek megfigyelése és megnevezése tükör előtt 3-4 évesek: ujjaik száma, számolgotása 5-6 évesek: Tükörkép szimmetrikus alakzatok létrehozása,	Találd ki minek az illata Találós kérdések az érzékszervekről Mi van a zsákban (tapintás játék) kacsintós párkereső
3-4 évesek: Visszajött a répa 5-6 évesek: Varga Katalin: Téli lakoma 3-4 évesek: Varjú károg 5-6 évesek: Zelk Zoltán: Őzek, nyulak szarvasok	3-4 évesek: Mókuska, mókuska 5-6 évesek: Hopp mókuska, mókuska egy kis malac Zh: állathangos dal gyerekeknek.	3-4 évesek: Előre nyomtatott erdei állatok színezése, 5-6 évesek: téli erdő festése, benépesítése színezett, vágott erdei állatokkal.	Az erdei állatok élete télen. Hol találnak ennivalót, mit esznek az erdei állatok. Melyik állat alszik téli álmot? 3-4 évesek: Hova vezet a lábnyom? (feladatlap) 5-6 évesek: Névutók használata: Hol van az állat a képen a fa előtt, mögött, fölött...stb.	Gondoltam egy állatra játék Állatsuttogó játék Nézzünk farkaszemet játék Mit visz a hajó? (állatokkal) Puzzle
3-4 évesek: a két kicsi bocs meg a róka	3-4 évesek: Mackó, mackó ugorjál	3-4 évesek: Macifej készítése dugónyomdázással.	Beszélgetés az időjárásról és a medvéről, illetve az ezzel	Robot játék Téli álom (relaxációs játék)

	<p>5-6 évesek: Ivan Krilov: Miért alszik a medve télen?</p> <p>3-4 évesek: Brumma brumma éhes vagyok</p> <p>5-6 évesek: Jön a tavasz megy a tél.</p>	<p>5-6 évesek: Brumm, brumm brúnó</p> <p>Zh: Mackó bújj be /Youtube/</p>	<p>5-6 évesek: Maci készítése gyurmából.</p>	<p>kapcsolatos népi hiedelemről.</p> <p>3-4 évesek: macik csoportosítása színek szerint</p> <p>5-6 évesek: Az otthonról hozott macik sorba rendezése megadott szempontok szerint</p>	<p>Játék az otthonról hozott macikkal:</p> <p>Macikiállítás gondoltam egy macira játék</p>
Március	<p>3-4 évesek: Zelk Zoltán: Négy vándor</p> <p>5-6 évesek: Az öreg fa</p> <p>3-4 évesek: Hétfő, kedd szerda csütörtök</p> <p>5-6 évesek: Gazdag Erzs: Vendégvárás</p> <p>Január elől jár</p>	<p>3-4 évesek: hétfő kedd szerda csütörtök</p> <p>5-6 évesek: Pál, Kata, Péter jó reggelt</p> <p>ZH: Hónapos dal</p>	<p>3-4 évesek: előre nyomtatott kép színezése</p> <p>5-6 évesek: Hónapképek készítése jellemző tulajdonságaik alapján színezéssel, festéssel, ragasztással</p>	<p>Az idő múlása: Napok, Hetek, hónapok. Beszélgetés a hónapokról, jellemzőikről.</p> <p>A hónapok és napok neveinek gyakorlása játékos formában.</p> <p>3-4 évesek: Hét napjainak számlálása.</p> <p>5-6 évesek: Műveletek a 7-es számkörben</p> <p>Sorba rendezés</p>	<p>Pókháló játék a hét napjaival</p> <p>Fogójáték a hónapok neveivel</p> <p>Ellentét játék</p> <p>Hol ketyeg az óra?</p>
	<p>3-4 évesek: A kis hóvirág (hangos mese)</p> <p>5-6 évesek. A hóvirág (Zelk Zoltán meséje nyomán)</p> <p>3-4 évesek: Gyurcsó István: fehér ruhás hóvirág</p> <p>5-6 évesek: Balla Piroska: Hóvirág kérdező</p>	<p>3-4 évesek: Én kis kert</p> <p>5-6 évesek: Tavaszi szél vizet áraszt</p> <p>Zh: Sándor napján</p>	<p>3-4 évesek: Hóvirág mozaik készítése színezéssel előre nyomtatott képre</p> <p>5-6 évesek: hóvirág készítése hajtogatással festéssel papírtányérra.</p>	<p>A természet ébredése. Az időjárás változása az öltözködésre. Tavasz első virága: Hóvirág</p> <p>3-4 évesek: Mechanikus számolás: hóvirág szirmainak megszámlálása</p> <p>5-6 évesek: Mennyiségek összemérése, cserepek mérete.</p>	<p>Szétvágott hóvirágos kép összerakása</p> <p>Évszakok társasjáték</p> <p>Hóvirg-ibolya fogójáték</p> <p>Nálam van a... kinél van a.../kártyajáték/</p>

Április	<p>3-4 évesek: Tordon Ákos: A mézeskalács huszár</p> <p>5-6 évesek: Hogyan lett a huszárnak lova?</p> <p>3-4 évesek: Drégely László: Pereg a dob</p> <p>5-6 évesek: Weöres Sándor: Megy az úton a katona</p> <p>Petőfi Sándor: Nemzeti dal</p>	<p>Aki nem lép egyszerre</p> <p>Nincs szebb a virágnál</p> <p>Fehérvári kapitány</p> <p>ZH: Sorba felállni kis Magyarok</p>	<p>Zászló, kokárda festése</p> <p>Papírcsákó hajtogatása</p> <p>Huszár színező színezése</p>	<p>Március 15.-ei események ismertetése. Jelképeink megismerése. A katonák szerepe a haza védelmében</p> <p>Zászlókészítés közben a színsorrend és számlálás gyakorlása. H</p>	<p>Adj király katonát!</p> <p>Lovacskázás az udvaron</p> <p>Kocka vár építés bekötött szemmel</p> <p>Aki nem lép egyszerre! (menetelős játék)</p> <p>Ágyúzás (célba dobó játék)</p>
	<p>3-4 évesek: Róka és a kácsák (Magyar népmese)</p> <p>5-6 évesek: Zelk Zoltán: Páráska</p> <p>A víz körforgása (animációs mese)</p> <p>3-4 évesek: Liccs-loccs, liccs-loccs megy a hajó a dunán</p> <p>5-6 évesek: Gazdag Erzs: Hol lakik a halacska</p>	<p>3-4 évesek: Tó vize, tó vize..</p> <p>5-6 évesek: esik az eső</p> <p>Zh: Kicsi gesztenye klub: esőtánc</p>	<p>3-4 évesek: előre nyomtatott akvárium színezése</p> <p>5-6 évesek: A víz körforgása címmel kép készítése színezéssel, vágással, ragasztással.</p>	<p>Víz világnapja:</p> <p>Beszélgetés arról, hogy miért fontos a víz?</p> <p>A tudatos víz használatról, Hogyan védhetjük a vizeinket?</p> <p>Úrtartalom:</p> <p>3-4 éves: Mi az, ami lebeg és mi az, ami elsüllyed /halmazképzés/</p> <p>5-6 éves: Melyik edénybe, pohárba van több víz? Melyikbe van kevesebb?</p>	<p>Kísérlet a vízzel: fagyasztás, melyik játék lebeg és melyik süllyed el?</p> <p>Csónak úsztatása a vízben</p> <p>Horgászós Játék</p>
	<p>3-4 évesek: Gárdonyi Géza: A kiscsacsi meg a nagy nyuszi</p>	<p>3-4 évesek: Nyuszi ül a fűben</p>	<p>3-4 évesek: papírtojások festése felület festéssel,</p>	<p>Húsvét az óvodában. Ajándékozás, locsolkodás.</p>	<p>Tojás kereső játék</p> <p>Ki van a takaró alatt?</p>

<p>5-6 évesek: Zelk Zoltán: Három nyúl 3-4 évesek: Nyuszi fülét hegyezi 5-6 évesek: Csukás István: nyuszi mese</p>	<p>5-6 évesek: Hol jártál báránycám Jertek lányok ligetre Zh: Fülemlüle zenekar: Húsvéti nyúltság</p>	<p>önálló színhasználattal 5-6 évesek: Egyéni elképzelés alapján, papírtojások díszítése, száradást követően vágása. Szemüveges nyuszi készítése, vágással ragasztással, színezéssel</p>	<p>Beszélgetés az otthoni húsvéti szokásokról. hogyan ünnepli a család a húsvétot. Húsvéti tojásokkal 3-4 évesek: mechanikus számolás, színek szerinti csoportosítás 5-6 évesek: több kevesebb ugyan annyi. Színek szerinti csoportosítás</p>	<p>Memória játék húsvéti tojásokkal Szétvágott nyuszi kép összerakása</p>
<p>3-4 évesek: Sebők Éva: A citrommag 5-6 évesek: Fésűs Éva: Mókus Péter kiskertje 3-4 évesek: Ásó, kapa, gereblye, 5-6 évesek: Fésűs Éva: Vet a gazda vet</p>	<p>3-4 évesek: Csicseri borsó Én kis kertet Bújj, bújj zöld ág 5-6 évesek: Mi szél hozott kiskutát Zh: Ez a kapa ez a kasza</p>	<p>3-4 évesek: Virágzó kiskert készítése színezéssel, ragasztással 5-6 évesek: 3D hatású virágok készítése, ragasztása körlapokból.</p>	<p>Kerti munkák tavasszal. beszélgetés, képek nézegetésével ismerkedés a szántással, hogyan szántottak régen és ma. Ismerkedés a kerti szerszámokkal. 3-4 évesek: Vetőmagok válogatása, színük szerint 5-6 évesek: vetőmagok csoportosítása formájuk alapján</p>	<p>Célba dobás babszemekkel Szerszámfogó Kertészjáték Párosító játék magokkal</p>
<p>3-4 évesek: Hervay Gizella: Traktor mese 5-6 évesek: Pető Sándor: Locspocs autó 3-4 évesek: Állj ha piros</p>	<p>3-4 évesek: Megy a gőzös Poros úton 5-6 évesek: Jön a kocsis</p>	<p>3-4 évesek: Papírautó és jelzőlámpa készítése színezéssel 5-6 évesek:</p>	<p>Közlekedés. Gyalogos közlekedés szabályai, szárazföldi vízi és légi közlekedés.</p>	<p>Közlekedős játék a papírautóval. Autós játék a szőnyegen Fekvő bicikli (mozgásjavító játék) Vonatozás</p>

	5-6 évesek: Biciklire szálltam	Zh: Gryllus Vilmos: Biciklis dal	kartondobozból kollektív munkával autó készítése	Járművek csoportosítása megadott szempontok szerint 3-4 évesek: kisebb-nagyobb 5-6 évesek: hosszabb-rövidebb	Memória játék járművekkel
	3-4 évesek: A róka meg a gólya 5-6 évesek: Gárdonyi Géza: A mi gólyánk 3-4 évesek: Gólya, gólya hosszúláb 5-6 évesek: Mentovics Éva: A sérült gólya	3-4 évesek: Gólya bácsi gólya 5-6 évesek: Füttyül a rigó Eresz alól Zh: Gryllus Vilmos: füstifecskek	3-4 évesek: Gólya és fecskéfészek rajzolása földre terített nagy papírra. 5-6 évesek: Gólya a kéményen. Kép készítése ragasztással vágással, vatta korongok felhasználásával.	Haza térő madarak. Madarak szerepe, haszna a természetben. Megnevezésük, ismerkedés képek alapján. tulajdonságuk és külső jegyeik megbeszélése. Madarak képének csoportosítása megadott szempontok szerint. 3-4 évesek számlálás 5-6 évesek: Halmazok képzése	Jön a gólya (fogójáték) Békavadász papír gólya Madaras memória játék fecskék, fecskék ki a fészekből (ügyességi játék)
Május	3-4 évesek: Az eltévedt kiscica 5-6 évesek: Bartóc Ilona: anyák napja 3-4 évesek: Anyukám, anyukám 5-6 évesek: Amikor én kicsi	3-4 évesek: Öröm ünnep Fehér liliomszál 5-6 évesek: Orgona ága Már megjöttünk ez helyre	Anyák napi ajándék készítés. 3-4 évesek: tenyérynymat szív formába 5-6 évesek: Szív fa készítése Kéz körberajzolásával, színezéssel, szív	Anyák napja. Édesanya, nagymama megünneplése. az édeanya fontosságának hangsúlyozása. Szeretem az anyukámat, mert... Ellentétpárok: 3-4 évesek: Vidám-szomorú 5-6 évesek :felnőtt-gyerek, idős-fiatal stb	Keresd a mamádat (párválasztó játék) Babázás a babaszobában Lufi táncoltató Vakvezető játék

	Gyerekek, gyerekek, mi van ma...	Zh: reggeli harmat	formák ragsztásával.		
	<p>3-4 évesek: A kóró és a kismadár</p> <p>5-6 évesek: Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja</p> <p>3-4 évesek: azt mondják a cinegék (mondóka)</p> <p>5-6 évesek: Fehér József András: Tarkabarka</p>	<p>3-4 évesek: Csipp csipp csóka</p> <p>5-6 évesek: Mély erdőn ibolya virág</p> <p>Zh: Erdő, erdő de magas a teteje</p>	<p>3-4 évesek: Előre nyomtatott fára nyomdázással levelek készítése, madarak ragasztása..</p> <p>5-6 évesek: madár hajtogatása fa kéreg nyomtatás</p>	<p>Madarak és fák napja</p> <p>A környezettudatos magatartás kialakítása.</p> <p>Hogyan óvhatjuk meg a természeti kincseket.</p> <p>Helyes és helytelen viselkedés a természetben.</p> <p>Relációs viszonyok:</p> <p>3-4 évesek: kisebb, nagyobb,</p> <p>5-6 évesek: Magas, alacsonyabb, alacsony ugyanakkora stb</p>	<p>Harkálydoktor (házas fogójáték)</p> <p>Ugráló kismadarak</p> <p>Madár memória játék</p> <p>Felfedező játék: keress valami kéket, nagyot, könnyűt stb.</p> <p>madárfészek építése az udvaron gallyakból</p> <p>Madárka kereső társas</p>
	<p>3-4 évesek: Fésüs Éva: Mókus péter kiskertje</p> <p>5-6 évesek: Berta Kata: a föld meséje</p> <p>3-4 évesek: Fű, fű, fű</p> <p>5-6 évesek: Szekér Zsuzsa: Föld napja</p>	<p>3-4 évesek: Bújj. bújj zöld ág</p> <p>5-6 évesek: Somvirág, somvirág</p> <p>Zh: Tom Peti és barátai: a Föld napja</p> <p>Kukásautó dal</p>	<p>Barkácsolás hulladékból (újrahasznosítás)</p> <p>3-4 évesek: műanyag kupakokból teknősbéka, halacska</p> <p>5-6 évesek. flakonból, dobozokból egyéni ötletek alapján.</p>	<p>Föld napja. Ismerkedés a földgömbbel, a bolygókkal. hogyan óvjuk a környezetünket.</p> <p>A gömb és a kör.</p> <p>3-4 évesek: Melyik tárgy gurul?</p> <p>5-6 évesek: Matematikai műveletek földből gyúrt golyókkal.</p>	<p>Mi nem illik a képbe?</p> <p>Papírgyűjtés</p> <p>Föld, víz, levegő</p> <p>Szemétgyűjtő (ügyességi játék)</p> <p>Kupakstaféta (sorverseny)</p>

	<p>3-4 évesek: Andersen: Borsószem hercegkisasszony</p> <p>5-6 évesek: Fésüs Éva: Gyümölcs mese</p> <p>3-4 évesek. Ásó, kapa...</p> <p>5-6 évesek: Fazekas Anna: Saláta</p>	<p>3-4 évesek: Borsót főztem</p> <p>Én kis kertem</p> <p>5-6 évesek: Zöld paradicsom</p> <p>Csicseri borsó</p> <p>Zh: Kerek mese: zöldség gyümölcsdal</p>	<p>3-4 évesek: Nyomdázás félbevágott zöldségekkel</p> <p>5-6 évesek: Zöldségek formázása színes gyurmából</p>	<p>Tavaszi gyümölcsök, zöldségek:</p> <p>Milyen tavaszi zöldséget és gyümölcsöt ismerünk? Melyik részüket fogyasztjuk el?</p> <p>3-4 évesek: Zöldségek méretének összehasonlítása</p> <p>5-6 évesek: Halmazképzések, számlálás</p>	<p>piacos játék</p> <p>saláta készítés, kostolás</p> <p>Memória játék zöldségekkel, gyümölcsökkel</p> <p>Főzés a babakonyhában</p>
Június	<p>3-4 évesek: Két bors ökröcske (magyar népmese)</p> <p>5-6 évesek: Shel Silvesterin: A jószágos fa</p> <p>3-4 évesek: Szabó Lőrinc: Kicsi vagyok én</p> <p>5-6 évesek: Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék</p>	<p>3-4 évesek: Cifra palota</p> <p>5-6 évesek: Virágéknál ég a világ</p> <p>Zh: Judit és a zenemanók: gyermek volt..</p>	<p>3-4 évesek: Rajzolás az óvoda járdájára egyéni elképzelés alapján krétával.</p> <p>5-6 évesek: Aszfaltrajzverseny. Színezők színezése</p>	<p>Gyereknap. Beszélgetés arról, hogy miért jó gyerekeknek lenni. Kirándulás a játszótérre.</p> <p>3-4 évesek: Számlálás egyéni fejlettségeknek megfelelően</p> <p>5-6 évesek: Egész részekre bontása (torta felszeletelése)</p>	<p>Lufizás</p> <p>Sorversenyek</p> <p>székfoglaló</p> <p>Csigaverseny</p> <p>Játék a játszótéren</p>
	<p>3-4 évesek: Fésüs Éva: Gyümölcsös mese</p> <p>5-6 évesek: K. László Szilvia: Gyümölcsöstál (verses mese)</p>	<p>3-4 évesek: egy meggy, meggy</p> <p>5-6 évesek: Érik a meggyfa, hajlik az ága</p>	<p>3-4 évesek: cseresznyék nyomdázása a fára újlennyomattal.</p> <p>5-6 évesek: Cseresznyeszemek</p>	<p>Cseresznye. Cseresznye felhasználása, jellemző jegyeinek megbeszélése.</p> <p>Gyűjtő fogalomba rendezés: gyümölcs</p> <p>Műveletek végzése:</p>	<p>Cseresznyeszedegető (ügyességi játék)</p> <p>Váltóversenyek cseresznyével</p> <p>Cseresznye szüret (szedés kis vödörbe)</p>

	3-4 évesek: Zelk Zoltán: Cseresznye 5-6 évesek. Nagy Bandó András: Gyümölcskosár	Zh: Érik a ropogós cseresznye	készítése papír gömbölyítésével, ragasztással	3-4 évesek: Számlálás, hozzátevés, elvétel, 5-6 évesek: ritmikus sor előállítás	Több darabra vágott cseresznyés kép összerakása
	3-4 évesek: Nagytakarítás a napnál. 5-6 évesek: Fésüs Éva: A pajkos napsugár 3-4 évesek: Kalap, kalap, szalmakalap 5-6 évesek: Őri István: Nyári reggel	3-4 évesek: Süss fel nap 5-6 évesek: Jöjj ki napocska Zh: Gryllus Vilmos: Nyár, kalap dal	3-4 évesek: Szívárvány festése 5-6 évesek: Nyári papírkalap készítése színezéssel, vágással, ragasztással.	Nyár van. Beszélgetés a nyári időjárás jellemzőiről. A nyári öltözködés és az időjárás kapcsolata. A nap formája: kör 3-4 évesek: Kör formák keresése a csoportban, 5-6 évesek: Kör formák rajzolása, majd számlálása	Babák nyári ruhába öltöztetése Pancsoló játék az udvaron Célba lövés vízipisztollyal Kalapadogató /ügyességi játék/ Szívárványvarázsló (fogójáték)
	3-4 évesek: Fésüs Éva: Gyümölcsmese 5-6 évesek: Ribike (Magyar népmese) 3-4 évesek: Volt egyszer egy dinnyeföld 5-6 évesek: Kányádi Sándor: Nyári alma ül a fán	3-4 évesek: Hajlik a meggyfa Kiskertemben az ürge 5-6 évesek: Alma a fa alatt, nyári piros alma körtéfa, körtéfa Zh: Gryllus Vilmos: gyümölcs piac	3-4 évesek: Gyümölcsök gömbölyítése színes gyurmából. 5-6 évesek: Gyümölcsbefőtt készítése színezéssel, vágással, ragasztással	Egészség hét nyári gyümölcsökkel. Nyári gyümölcsök megnevezése, tulajdonságaik, jellemző jegyeik megfigyelése, felhasználásuk. 3-4 évesek: Gyümölcsök méretének összehasonlítása, sorba rendezése nagyság szerint. 5-6 évesek: Párosítás meggyász berajzolásával	Gyümölcsös memória játék Mi változott meg? (játék a gyümölcsökkel) Mintázás gyümölcsmagokkal Gyümölcsgyűjtő (egyéni versengések) Gyümölcsös puzzle
Július	3-4 évesek: Marék Veronika: Tökmag-fodrászat	3-4 évesek: Süssünk, süssünk valamit	3-4 évesek: foglalkozásokat ábrázoló képek	Foglalkozások mesterségek. Beszélgetés a szülők	Amerikából jöttem c játék Memória játék Lovacsázás

<p>5-6 évesek: A suszter manói 3-4 évesek: Jákobnak volt hat fia 5-6 évesek: Weöres Sándor: Dolgozók Drégely László: Kéményseprő</p>	<p>Dolgozni szaporán 5-6 évesek: Egy boszorka van Három szabó legényke Zh: A part alatt</p>	<p>színezése zsírkrétával, filc tollal, színes ceruzával. 5-6 évesek: Fonás technikájának elsajátítása szalagokkal.</p>	<p>foglalkozásáról, kinek mi a dolga? 3-4 évesek: szalagok csoportosítása színek szerint. 5-6 évesek: szalagok összemérése hosszabb, rövidebb, szélesebb keskenyebb ugyanakkora.</p>	<p>Ügyességi játékok játszása kosarakkal Párosító játék (foglalkozásokat ábrázoló kártyákkal)</p>
<p>3-4 évesek: Dankó Éva: A szívárvány színei 5-6 évesek: A legfinomabb falat. 3-4 évesek: Cicuska, macuska, mit főztél Katuska 5-6 évesek: Csukás István: Makk Marci</p>	<p>3-4 évesek: Töröm töröm a mákot borsót főztem 5-6 évesek: Kiugrott a gombóc Zh: Kovács Barbara: Torkoskodó, Dagi</p>	<p>3-4 évesek: Ételpiramis színezése színezők színezése 5-6 évesek: Zöldség- és gyümölcsbábok készítése</p>	<p>Egészségtudatos táplálkozás. Ételpiramis. Egészséges és egészségtelen ételek. Beszélgetés az egészségünk védelméről, a káros hatások kivédéséről. 3-4 évesek: miből kell többet, illetve kevesebbet fogyasztani. 5-6 évesek: Halmazok képzése, összehasonlítása: Több, kevesebb.</p>	<p>Főzés a babakonyhában, sólisztgyurmából készült zöldségekkel. Zöldség és gyümölcssaláta készítés Nyakláncfűzés tésztából Terítés, vendéglátás a babakonyhában</p>
<p>3-4 évesek: A vajaspánkó 3-4 évesek: Szita, szita sűrű szita 5-6 évesek: Mentovics Éva: Aratás</p>	<p>3-4 évesek: Süssünk, süssünk valamit 5-6 évesek: A part alatt A malomnak nincsen köve</p>	<p>3-4 évesek: Előre kinyomtatott kép kiragasztása búzaszemekkel 5-6 évesek: Napocska mintázása szalmaszállal</p>	<p>Aratás. Ismerkedés a gabonákkal (árpa, zab, búza) Ezek összehasonlítása. Búza tulajdonságai, jellemző jegyei, felhasználása. 3-4 évesek. Kalászos összehasonlítása méréssel 5-6 évesek. kalászos</p>	<p>Lisztos molnár (fogójáték) Továbbító (ügyességi játék) Pogácsa sütése Tárgyak keresése búzában (tapintásos játék) Aratókoszorú fonása</p>

		Búza virág koszorú Zh: aratódalok		összehasonlítása, sorba rendezése hosszúság szerint.	Búza szállítása kis autókkal
	Mentovics Éva: Ki csente el a színeket 3-4 évesek: Gazdag Erzsi: Nyár 5-6 évesek: Zelk Zoltán: Vakáció	3-4 évesek: Kis kacsa fürdik Süss fel nap 5-6 évesek: Áll egy nyírfa a réten Zh: Fülemlé zenekar: nyár Gyerekdalok: fagy dal	3-4 évesek: papírsárkány elemeinek önálló színezése, elemek összeragasztása. 5-6 évesek: Papír repülő, papírcsónak hajtogatása	Készülődés a nyári életre. Beszélgetés a nyári életről, az esetleges veszélyekről. Vigyázzunk egymásra, magunkra. Fogadjanak szót szüleiknek Illemszabályok, szokások gyakorlása: (köszönés, jó megjelenés, előzékenység, megszólítás, kérés) 3-4 évesek: Kavics számlálása, 5-6 évesek: Kavics csoportosítása megadott szempontok szerint	babázás az udvaron az árnyékban, földre terített plédeken Pancsoló játékok (babák fürdetése, hajtogatott csónakok úsztatása) papírsárkány, szél hiányában repülő röptetése Találj bele (célba dobás vizes edénybe)

Tartalom

1.1 A program készítésének módja	2
2. Helyzetelemzés.....	4
3. Az óvoda adatai.....	6
Gyermekkép	9
Óvodakép	10
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA	12
5. Arculatunk	13
5.1. Arculatunkhoz tartozó módszer.....	16
5.2 Innováció: Ajándék mese.....	20
6. Az óvodai nevelés feladatai.....	21
6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	26
6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	29
7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI	34
7.1. Személyi feltételek	34
7.2. Tárgyi feltételek	35
7.5. Az óvoda csoportszerkezete	36
8. Fenntarthatóság elve.....	39
9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	43
9.1. Játék.....	43
10. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMAI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	612
10.3. Továbbfejlesztési lehetőségek tartalma	63
11. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI	63
GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	65
Környezeti jellemzők, szempontok	678
12. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI.....	69
13. AZ ÓVODA IRÁNYÍTÁSI ÉS SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE	71
14. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI, ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET.....	72
14.3. Óvoda – Iskola átmenet.....	74
15. AZ ÓVODA DOKUMENTUMAI.....	756